

2017

Pedagógiai program

Sárszentmiklósi Általános
Iskola
Nagylóki Tagiskola

Tartalom

1	Helyzetelemzés	4
1.1	Küldetésnyilatkozatunk	4
2	1. Az iskola nevelési programja	5
2.1	A nevelő-oktató munka pedagógiai értékei, alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	5
2.1.1	Értékek	5
2.1.2	Alapelveink	5
2.1.3	Céljaink	5
2.1.4	Feladataink az alapfokú nevelés és oktatás bevezető és kezdő szakaszára.....	6
2.1.5	Feladataink az alapfokú nevelés és oktatás alapozó és fejlesztő szakaszára.....	7
2.1.6	Eszközök, eljárások.....	7
2.2	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	8
2.3	A teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	10
2.3.1	Az egészségfejlesztés iskolai feladatai.....	10
2.3.2	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása.....	11
2.4	A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	13
2.4.1	A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok.....	14
2.4.2	Egyéb foglalkozások, szabadidős tevékenységek közösségfejlesztő feladatai	14
2.4.3	A diákönkormányzat közösségfejlesztési feladatai:.....	18
2.5	A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	18
2.6	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység ..	22
2.6.1	Sajátos nevelési igényű tanuló	22
2.6.2	A tanulási kudarnak kitett tanulók felzárkózását segítő program.....	32
2.6.3	A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése.....	34
2.6.4	A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	35
2.6.5	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	37
2.6.6	Integrációs és képesség-kibontakoztató program.....	38
2.7	Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje.....	44
2.8	A gyermek és ifjúságvédelemi feladatok ellátása	45
2.9	Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel.....	46
2.9.1	A tanulókkal való kapcsolattartás formái.....	46
2.9.2	A szülőkkel való kapcsolattartás fórumai iskolánkban a következők.....	46
2.10	A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	47
2.11	Felvétel, az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	49
	Az intézmény helyi tanterve.....	51
2.12	A választott kerettanterv megnevezése.....	51

2.13	A választott kerettanterv feletti óraszám	52
2.14	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei	54
2.15	A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	54
2.15.1	Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	54
2.15.2	A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	55
2.15.3	Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	55
2.15.4	A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	56
2.16	Mindennapos testnevelés	57
2.17	A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai.....	57
2.18	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	57
2.19	A magasabb évfolyamra lépés feltételei	58
2.20	A beszámoltatás, ismeretek számonkérésének követelményei és formái	59
2.21	Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai	61
2.22	Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása... 	62
2.23	Az írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai.....	62
2.24	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	63
2.25	A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	63
2.26	Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	64
2.26.1	Az iskola egészségnevelési elvei.....	64
2.26.2	Az iskola környezeti nevelési elvei	64
2.27	A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	65
2.27.1	A magatartás értékelésének elvei	65
2.27.2	A szorgalomjegyek megállapításának elvei	66
2.27.3	A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei.....	66
2.28	A pedagógiai program érvényessége, módosítása, nyilvánossága.....	68
A pedagógiai program elfogadásának dokumentuma		69

1 Helyzetelemzés

A Sárszentmiklósi Általános Iskola Fejér megye déli részén található. Nevében őrzi azt a települést, amelynek önálló múltja csaknem hat és fél évszázadnyi idő után 1968-ban zárult le, amikor egyesült a szomszédos Sárbogárdal. Az akkor nagyközség 1986-ban kapott városi rangot úgy, hogy magába olvasztott még öt közeli mezőföldi kistelepülést: Töbörzsököt, Rétszilast, Sárhatvant, Nagyhörcsököt és Pusztægrest. A területi széttagoltság máig meghatározó a kisváros életének minden vonatkozásában.

A városi lét ellenére a térség fejletlen maradt, különösen a megye északi részéhez képest. A tájegységet hosszú időn keresztül a mezőgazdasági jelleg határozta meg. A 80-as évek elején még az aktív keresők 43%-a dolgozott ezen a területen, míg az iparban foglalkoztatottak száma tíz évvel később is csak 25% volt. A munkanélküliség a körzetben évek óta tartósan magas. A 90-es évek gazdaságában lezajló átalakulási folyamatok következményeként a városban lecsökkent a munkahelyek száma. A műszaki értelmiség és a képzetlenebb réteg elvándorol, fokozatosan elszakad a várostól. A megélhetést keresők jelentős része az ingázást kénytelen felvállalni, mely tény jelentősen meghatározza a családok életét.

Az iskoláztatási hagyományokra jellemző a gyors munkába állást biztosító szakközépiskolák, szagimnáziumok választása a befejezett 8. osztály után. Legjobb tanulóink 5-8%-a jelentkezik 4. osztály után a helyi nyolcosztályos gimnáziumba, illetve 20-25% a később négyosztályos gimnáziumba járók aránya. A gyerekek 80-85%-a csak a 8. osztály elvégzéséig tud helyben, otthona közelében tanulni, Középfokú iskolába a megye távolabbi városaiba, elsősorban Székesfehérvárra, Dunaújvárosba jelentkeznek. Kollégiumba költöznek, vagy a napi bejárást választják. Ezzel megkezdődik elszakadásuk a várostól.

Az iskola kétemeletes, „várszerű” építményének legrégebbi, négy tantermes szárnya még 1939-ben épült katolikus népiskolának. Az 1988-ban felújított, két műhellyel együtt 18 tantermesre bővített, tornateremmel, melegítőkonyhával, ebédlővel ellátott iskolaépület felső két szintjén az alsós osztályok kapnak helyet, a földszint az 5-8. osztályosoké. Szaktantermeink: technika, művészeti nevelés, természettudományi, informatika és idegen nyelv, iskolai könyvtár. A világítás korszerűsítésére, külső tatarozásra, a nyílászárók részleges cseréjére 2002-ben, kisebb fűtéskorszerűsítésre a régi szárny nyílászáróinak cseréjére 2011-ben került sor.

2007-ben a Nagylóki Általános Iskola intézményfenntartó társulás keretében lett tagiskola. A kisiskolában a nagylóki alsó tagozatos tanulók színvonalas oktatása-nevelése folyik.

Iskolánk 2014-ben másodízben, ugyanez évben a tagiskolánk első ízben nyerte el az ÖKO iskola címet. 2015-től akkreditált kiváló tehetségpont és a „Minősített referenciainstémény” cím birtokosai vagyunk. Ennek alapján referenciainstéményként működhetünk az alábbi területeken:

- Kompetencia alapú nevelési, oktatási programot átfogóan, mintaadóan alkalmazó intézmény
- Az infokommunikációs technológiák alkalmazásában példaértékű intézmény

1.1 Küldetésnyilatkozatunk

A Sárszentmiklósi Általános Iskola hagyományait, értékeit őrző, a kor igényeinek megfelelően az újra nyitott oktató-nevelő intézmény kíván lenni. Azt valljuk, hogy „Alattad a föld, benned a létra”. Weöres Sándor szavaival szólva tanulóinkat arra tanítjuk, hogy a sikerességük kulcsát önmagukban találhatják meg. Az eredményességhez olyan szokások kialakítására törekszünk, mint a felelősségvállalás, kezdeményezőkézség, céltudatosság, tervezés, a lényeges dolgok előtérbe helyezése, a „nyer-nyer” gondolkodás, mások megértése, az együttműködés, a személyes megújulás.

2 1. Az iskola nevelési programja

2.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai értékei, alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1.1 Értékek

Iskolánk értékrendjében

- **emberközpontú**, tanulóinknak a **tisztelet**, az **együttműködés**,
- **a másság elfogadásán** alapuló humanista értékeket adjuk át. A gyermeket nem érheti semmilyen okból hátrányos megkülönböztetés;
- értékként kiemeljük **a cselekvési kedvet, kezdeményezőkézséget, a döntési, a megújulási képességet**, mert ezek olyan tulajdonságok, amelyek birtokában a tanulók irányítani képesek majd későbbi életüket.

2.1.2 Alapelveink

Alapelvünk, hogy minden egyes ember meg nem ismétlődő, egyedülálló személyiség, akit megillet a tisztelet és megbecsülés. Támogatjuk tanítványaink egyéni képességeinek kibontakoztatását, mindenki számára egyenlő esélyeket biztosítva. Meggyőződésünk, hogy az iskola **kultúraközvetítő szerepét** csak akkor tudja betölteni, ha:

- a tanulói **cselekvésre, öntevékenységre**, ismeretszerző **képességeinek fejlesztésére** alapoz,
- **együttműködik a családdal**, megosztja a szerepeket a különböző **iskolai közösségekkel**,
- segít megérteni, értékelni és újraértékelni a **mindennapi tapasztalatokat**.

2.1.3 Céljaink

Az általános pedagógiai célrendszert és az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat egységben kezeljük. Célunk olyan általános műveltség megalapozása, amely kiindulópontja a középfokú iskolában történő helyállásnak. Tanulóinknak azokat az ismereteket adjuk át, azokat az alapkészségeket és képességeket alakítjuk ki és fejlesztjük, melyek életkori és egyéni adottságaiknak megfelelnek, és szükségesek a felnőtt életben való boldogulásukhoz.

Célunk:

- hogy tanulóink kulcskompetenciáit egyénre szabottan fejlesszük, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz,
- tanulóinknak értékálló tudást adjunk át, továbbépíthető ismereteket nyújtunk a társadalomba való eredményes beilleszkedés, az élethosszig tartó tanulás megalapozása érdekében,
- az egyénre figyelve, differenciáltan fejlesszük a tanulási képességeket, segítsük az önálló tanulás fejlődését tanórákon és a tanórán kívüli művelődési formákban,
- tanítványainkat készítjük fel a képességeiknek megfelelő középfokú iskolában való továbbtanulásra, szakmatanulásra,
- segítsük a kreativitás, önismeret, önbecsülés, együttműködés harmonikus személyiségjegyeinek fejlődését,
- ismertessük meg tanítványainkkal az egészséges életmód jellemzőit, törekedjünk a környezetet óvó, egészséges szokásrend igényének a kialakítására
- neveljük az egymás iránti elfogadásra, a kulturált viselkedés, együttélés szabályainak betartására,
- tanulóink számára biztosítsunk érdeklődésüknek, adottságaiknak, fejlettségüknek, tehetségüknek megfelelő tevékenységkínálatot,

- tanulóink ismerjék meg és használják fel az on-line tanulási és kommunikációs lehetőségeket, váljanak képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra
- a gyermeki képességekhez, szülői igényekhez igazodva különös gondot fordítunk a kiemelt figyelmet igénylő tanulókra
- az integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítés keretében arra törekszünk, hogy iskolánk minden tanulója azonos eséllyel vegyen részt az oktató-nevelő munka minden területén,
- kiegyensúlyozott kapcsolatot alakítsunk ki iskolánk minden partnerével, ami a nyugodt munka alapvető feltétele,
- a szülőkkel olyan együttműködést teremtsünk meg, melyben mindkét fél számára egyértelmű, hogy céljaink közösek, egymást támogatva érhetünk el jó eredményeket.

Céljaink az alapfokú oktatás-nevelés bevezető és kezdő szakaszára:

- könnyítsük az átmenetet az óvoda játékközpontú tevékenységei és az iskolai tanulás tevékenységei között,
- tegyük fogékonyá a gyermeket saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt,
- képességeit mérjük fel és ismerjük meg,
- adjunk teret játék- és mozgás iránti vágyának, így segítsük fejlődését, érését,
- fejlesszük és korrigáljuk a fejletlen funkciókat, részképességeket,
- elemi ismereteket közvetítve kiemelt szerepet biztosítunk a cselekvéses tanulásnak,
- a képességek fejlesztése a tanulók tapasztalatszerzésére, tevékenykedtetésére épüljön.

Céljaink az alapfokú oktatás és nevelés alapozó és fejlesztő szakaszára:

- folytassuk az előző szakaszok nevelő-oktató munkáját, az alapkészségek fejlesztését,
- személyiségfejlesztő programokat építünk be a tanórai, tanórán kívüli foglalkozásokba,
- alapozzuk meg a felkészülést a közösségi szerepek gyakorlására, az együttműködésre, az önmaguk, a társaik és a környezet iránti felelős magatartásra.
- alakítsunk ki megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzetek során olyan képességeket, amelyek segítenek az információs világban való eligazodásban
- a tanulói terhelés az egyéni képességekhez igazodva, differenciáltan növekedjen
- tanulóinkat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítsük fel a továbbtanulásra, a társadalomba való majdani beilleszkedésre a következők figyelembe vételével:
 - Különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, motivációjú, családi háttérű gyerekeket nevelünk együtt.
 - A 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz.
 - A 13-14 éves tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és elemző gondolkodás.

2.1.4 Feladataink az alapfokú nevelés és oktatás bevezető és kezdő szakaszára

- Tanulóinkat az óvodából az iskolai életformára zökkenőmentesen vezessük át
- Képességfejlesztéshez játékos módszereket alkalmazunk
- Sajátíttassuk el a társas kapcsolatok és az egészséges életmód szokásrendjét
- Erősítsük feladat- és szabálytudatát
- Biztosítsunk gazdag élményanyagot az ismeretszerzéshez
- A tanulók bevonásával vessünk fel problémákat, törekedjünk a megoldáskeresésre

- Támogassuk a kisgyermekekben a kitartást, a felelősségtudatot
- Tudatosítsuk a szűkebb és tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket
- Alapozzuk meg a biztonságos nyelvhasználatot, az önálló tanulást, az egyénre figyelve ismertessünk meg tanulási módszereket, technikákat
- Kezeljük kiemelt tanulmányi területként a matematikai eszköztudás és az olvasás-írás készségének fejlesztését
- Támogassuk az egyéni képességek megismerését, tudatosítását, kibontakozását
- Működünk közre a szociokulturális és az eltérő ütemű fejlődésből következő hátrányok csökkentésében.

2.1.5 Feladataink az alapfokú nevelés és oktatás alapozó és fejlesztő szakaszára

- Fejlesszük a tanulóknak azokat a képességeket, készségeket, amelyek megalapozzák továbbtanulásukat, egészségmegőrző életvitelüket, a környezettel való harmonikus, alkotó kapcsolatukat
- Az iskolai élet mindennapjaiban igazoljuk a felelősség, a tisztelet, az együttműködés, a tanulás, a környezettudatosság, az egészséges életmód értékét
- Alapozzuk meg az iskolai tanuláshoz nélkülözhetetlen kulcskompetenciákat, képesség-együtteseket
- Kezeljük továbbra is kiemelt tanulmányi területként a matematikai eszköztudást, az olvasást, szövegértést.
- Támogassuk a korszerű információs technológiák használatát
- Kompenzáljuk, korrigáljuk a sérült képességeket, a kulturális, szociális hátrányokat
- Folytassuk tovább a különböző tanulási technikák megismertetését, segítsük az önálló tanulás képességének fejlődését
- Ismertessük meg a továbbtanulási lehetőségeket, készítsük elő a reális pályaválasztást
- A terhelés alkalmazkodjon a tanulók képességeihez
- Növeljük a természettudományok súlyát
- Fejlesszük az önismeretet, együttműködést, segítőkészséget, együttérzést
- Alapozzuk meg a felkészülést a jogok, köteleességek törvényes gyakorlására
- Ápoljuk a hagyományokat, formáljuk a tanulóknak a nemzeti azonosság- és az egymás mellett élő különböző kultúrák értéktudatát, elfogadásának képességét
- Erősítsük az Európához való tartozás érzését
- Fordítsunk figyelmet az emberiség közös problémáinak bemutatására

2.1.6 Eszközök, eljárások

Oktatási és nevelési módszereink, eszközeink megválasztásában jól bevált hagyományainkat követjük, de befogadói vagyunk mindazoknak az újításoknak, melyeket hatékonynak tartunk a tanítás-tanulás eredményessége érdekében. Heterogén osztályokat szervezünk. Kereteinken belül élünk a csoportbontás lehetőségével. A tantárgynak, a tanítási helyzetnek, a tanulócsoporthoz, a tanuló életkori sajátosságainak, a különleges bánásmódot igénylőknek megfelelő, változatos, a kompetenciafejlesztést elősegítő oktatási módszereket, taneszközöket alkalmazunk. Az együttnevelés, tehetséggondozás, felzárkóztatás érdekében differenciálásra alkalmas szervezési módokat, kooperatív technikákat, projekteket, drámapedagógiai eszközöket részesítünk előnyben a tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon.

Iskolánk a 2005/2006-os tanévtől kipróbálta, tesztelte, majd adaptálta a **kompetencia-alapú programcsomagokat**.

Ezek a **programok**: a tanulói tevékenykedtetésre alapoznak; figyelembe veszik az egyéni haladást; tanulásközpontúak; önálló gondolkodásra, a tanultak alkalmazására nevelnek, s rögtöni visszajelzéseket adnak a pedagógusnak. A tananyag-átadás IKT támogatása során

kialakítjuk a gyermekekben az on-line információk befogadásának, feldolgozásának, továbbadásának kritikus, etikus módját.

A különböző tanulói fejlettségi szintekhez igazodás érdekében differenciált tanulásszervezési eljárásaink:

1. párban történő tanulás
 - az együttműködés aktivitás- és motivációnövelő tényező
 - hasonló szinten lévő gyerekek kerülnek munkakapcsolatba
 - a gyerekek közösen, a kölcsönösség jegyében munkálkodnak.
2. tanulópár
 - ekkor a tudásban magasabb szinten lévő tanuló segíti a kevésbé jót
 - mind a két fél részére hasznos a kölcsönösség
 - gyakorlóórán is alkalmazható, mint segítségnyújtás
3. a részben egyénre szabott tanulás
 - több tanuló kap azonos feladatot
 - a gyermek pozitív beállítódása növeli a teljesítményét, önértékelése fejlődik
 - a tanári segítség egyénre szabott, mivel a tanulás tanításának folyamatáról van szó
4. a csoportmódszer
 - a pedagógus közvetett módon irányítja a folyamatot
5. kooperatív tanulás
 - a tanulók 4-6 fős kiscsoportban tevékenykednek

2.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A nevelést és az oktatást egységben szemléljük és kezeljük. A tanulóink személyiségét nem statikusan, hanem fejlődésében szemléljük. A teljes személyiségük fejlesztésére, autonómiájuk kibontakoztatására törekszünk. Ennek során kiemelt figyelmet fordítunk a tevékenykedtetésre, az egészséges életmódra készítendő belső tényezők kialakítására, az önálló ismeretszerzési, kommunikációs készségek, képességek fejlesztésére tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek keretében egyaránt. Ehhez a tanulói személyiség sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan tárjuk fel. Felmérjük a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát. Hatékony tanuló-megismerési technikákat alkalmazunk. Felismerjük a tanulók tanulási vagy személyiségfejlődési nehézségeit, számukra segítséget nyújtunk, szükség esetén a megfelelő szakember bevonását kezdeményezzük.

Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink megoldásának garanciáját tantestületünk erősségeiben látjuk: a tantestületi egységben, a közös módszerekben, eljárásokban, a családiás, elfogadó munkalétkörben.

Általános feladataink:

A 7 szokás életvezetési programra építve tanulóinkban olyan szokások kialakítása és fejlesztése, melyek segítik tanulmányi és személyes eredményességüket, majd sikerességüket az életben, biztosítva tehetségük kibontakozását. Az életvezetési program elemei megjelennek az iskola tanórai és tanórán kívüli foglalkozásain, minden évfolyamon, a helyi tantervben megfogalmazottak alapján.

Feladatunk

- Segíteni a gyermekek számára a különböző élethelyzetekben való eligazodást.
- Fejlesztani az önismeretüket, támogatni önbizalmukat
- Megtanítani az alapvető illemszabályokat, gyakoroltatni azok alkalmazását.
- Kialakítani és fejleszteni a tanulás, az önálló ismeretszerzés képességét.

- Megismertetni népszokásainkat, nemzeti jelképeinket
- Őrizni, ápolni iskolánk hagyományait.
- Gyakoroltatni az önkiszolgálást, az önellátást
- Megtanítani a különböző helyzetekben dönteni, tetteikért felelősséget vállalni
- Közös élményekkel gazdagítani az érzelmi életet, megakadályozni az elsivárosodást
- Tudatosítani a tisztelet, a segítő együttműködés fontosságát, a másság elfogadását
- Gyakoroltatni a konfliktuskezelést, ütköztetni és összehangolni a saját és csoportérdekeket
- Mindennapos testneveléssel kiszolgálni a fejlődő szervezet mozgásigényét
- Szokások kialakításával hangsúlyozni az egészséges életmód fontosságát
- Fejleszteni az esztétikai érzéket, ritmusérzékenységet, hallást
- Megalapozni a koncentráció, a relaxáció képességét
- Lehetőséget biztosítani tényleges alkotó tevékenységekre, a kreativitásra
- Ápolni az anyanyelvi kultúrát
- Segíteni a különböző kommunikációs csatornákon keresztül szerzett ismeretek feldolgozását
- Megismertetni a digitális technikákat, alkalmat teremteni, ösztönözi a tanulókat az IKT-eszközök hatékony használatára a tanulás folyamatában.
- Gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, pszichológus közreműködésével segíteni, támogatni a személyiségfejlődés folyamatának zavartalanságát.

Feladataink fejlődési korszakokként:

Kisiskolás kor: A gyermekek 6-8 éves koruk között az iparkodás érzésével jönnek az iskolába. Vágynak a tudásra, élvezik a munkát, büszkék a teljesítményre, várják az elismerést. A játék és tanulás megfelelő aránya mellett kifejlesztik magukban a kitartás képességét. Kapcsolataikban meghatározó a szülőkhöz, pedagógusokhoz való szoros érzelmi kötődés.

Az új követelményeknek való megfelelés problémákat vethet fel, ez megnyilvánulhat beilleszkedési, magatartási zavar, tanulási nehézség formájában.

Feladataink ebben a korban:

- Megalapozni az önismeret, önbizalom, együttműködés készségeit
- Kialakítani és megőrizni az iskolához való pozitív viszonyt
- A játék és tanulás megfelelő arányával, differenciált egésznapos, tanórai és szabadidős foglalkozásokat szervezni
- A különleges bánásmódot igénylő tanulókat megismerni, szükségletük szerint fejleszteni
- Együttműködni a szülőkkel a célravezető nevelési stratégiák érdekében

8-12 év között: A gyerekek viselkedését még kisiskoláskori jegyek jellemzik, de a korszak végén elkezdődik az önállósodási törekvés. Erősödik a külvilág megismerésének a vágya. Beindul a szülőkről való leválás. A személyiség fejlődését tekintve ebben a korban nagyon fontos a helyes önismeret és énkép kialakulása, kialakítása. Előtérbe kerülnek az egynemű csoportkapcsolatok, a kisdíjak fokozott figyelemmel fordul társai felé. Az ebben a korszakban megfigyelhető érzelmi, hangulati labilitás már a serdülőkor előfutára.

Feladataink ebben a korban:

- A közösségi kapcsolatok erősítése, elmélyítése
- A tisztelet, a fegyelem közösségben megnyilvánuló fontosságának érzékeltetése
- Az önálló tanulás képességének kialakítása, az alaposságra, rendszeres munkára szoktatás
- Az önálló ismeretszerzés képességének fejlesztése (könyvtárhasználat, Internet)
- Az önbizalom erősítése, önismeret, önértékelés elősegítése

- A társas kapcsolatok alakítása közös élmények során (színház, hangverseny, kirándulások, játék, mozi, sportdélután)
- A társak megismerése, elfogadása, tisztelete, elismerése (példakép)
- Kapcsolatteremtő készség alakítása (emberi viszonyok, kommunikáció, illem, nyelvi illem)
- Együttműködés a társakkal, a csoportmunka erősítése
- Megfelelő konfliktus-kezelés (társak között, pedagógus-szülő között, pedagógus-gyerek között), ehhez megoldási technikák gyakoroltatása (verekedés, agresszió, lelki terror)
- Közös emberi értékek, erkölcsi normák elfogadása (televíziós műsorok, információs csatornák)

A serdülőkor kezdetén (12-14 év): Ebben a korban főleg az önismeret igénye, a válaszkeresés a „ki vagyok én”, „merre tartok” kérdésekre, az önazonosság jut kifejezésre. Ez a szerepkísérletek, a „hagyj békén” időszaka, amikor különféle viselkedésformák, érdeklődési irányok nyilvánulnak meg akár gyors egymásutánban. Jellemzőek az önállósulási törekvések, a felnőttektől eltérő véleményalkotás, a kritikai hajlandóság, a hangulati labilitás.

A serdülő ekkor három nagy feladatkörrel szembesül. Elsőként érzelmileg kell függetlenednie a családtól, képessé válnia arra, hogy családon kívüli kapcsolatokat létesítsen. Másodsorú azonosulnia kell a saját nemi szerepével. Harmadszor pedig fel kell készülnie a majdani felnőtt szerepre úgy, hogy az az önazonosság érzését is jelentse számára.

Ezek a nagy feladatok próbára teszik a tanulók alkalmazkodó képességét. Lustasága élettani lustaság. Szemtelenége mögött gyakran értékvíta zajlik: elutasítja a hagyományos értékeket, lázad, új értékeket keres. Minél jobban egybecsengenek a szülők, tanárok, kortársak értékei, annál könnyebb a feszültségek megoldása. Ebben a korban gyakoriak a magatartásproblémák, melyeket súlyosabb esetekben a pedagógusoknak a szülőkkel és más segítő szakemberekkel együtt kell megoldaniuk.

Feladataink ebben a korban:

- Továbbfejleszteni tanulóinkban a társas kultúrát, reális önértékelést, önismeretet, önkifejezést, az önfegyelmet, felelősségvállalás képességét
- Megtanítani őket arra, hogy kritikájukat kulturált módon juttassák kifejezésre, egyúttal képesek legyenek önkritikát gyakorolni.
- Segítsük az életkornak megfelelő élethelyzetekben - köztük a fiú-lány kapcsolatokban – az eligazodást valós helyzetek megoldásának gyakorlásával
- Ismertessük meg, gyakoroltassuk az önérdek és mások érdekeinek kölcsönös figyelembe vételét szolgáló helyes magatartásformákat
- Pályaorientáció, segítségnyújtás a középfokú iskolaválasztás sikeressége érdekében
- A káros szenvedélyek személyiségromboló hatásainak megismertetése, megelőzés
- Iránymutatás a szabadidő kulturált és egészséges eltöltésére a fenntarthatóság szempontjainak figyelembe vételére

2.3 A teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolai egészségnevelés célja, hogy a tanulóink képesek legyenek felmérni saját egészségi állapotukat, ismerjék az egészségkárosító tényezőket, azok hatását, elkerülésük módját. El kell érniük, hogy alkalmazzák a tanultakat: tegyenek saját egészségük érdekében.

2.3.1 Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskolai közösség életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgáló cselekvési program, melynek közvetlen és közvetett célja

az egészségi állapot javítása, olyan új közösségi problémakezelési módszer, amely az érintettek cselekvő részvételére épít.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapfeladat rendszeres gyakorlását jelenti - minden tanulóval, a nevelőtestület és a szülők bevonásával, a nevelési-oktatási intézmény partnereinek bevonásával:

- egészséges táplálkozás (a helyi termelés, fogyasztás összekapcsolásával);
- mindennapi testnevelés (ennek részeként tartásjavító torna, relaxáció és néptánc);
- a felnőtté válás segítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel, a művészetek személyiségfejlesztő hatású alkalmazásával (ének, tánc, rajz, zenehallgatás, népi játékok);
- környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési (modulszerű) tantárgyrészek hatékony oktatása.

Az egészségfejlesztéssel összefüggő, tanórán kívüli programok

- Egészségügyi szűrővizsgálatok (fogászat, szemészet, hallásvizsgálat, stb.)
- Egészségügyi felvilágosító előadások
- Drogprevencióhoz kapcsolódó rendezvények
- Osztálykirándulások, táborok, erdei iskola, Sárfürkész nap
- Kreatív, cselekedtető akciók (pl.: szelektív hulladékgyűjtés, szemétyűjtés)
- A külső programokhoz kötődően baleset megelőzési felvilágosító előadások
- Sportnap
- Környezetbarát, újrahasznosítható anyagok használata
- Cserepes, élő növények az osztálytermekben, folyosókon
- madáretetők kihelyezése, tanösvény az udvaron

2.3.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.

Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul. Elsősegély-nyújtó tanfolyam szervezésével növeljük az önbizalmat és cselekvőképességet. Lehetőséget biztosítunk egészségtan-, osztályfőnöki-, biológia-, órákon, szakkörökön az ismeretek elsajátítására. Jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoporthoz előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.

Az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezik, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények (pl. hulladékgyűjtés során) alkalmával is tudnak használni.

2.3.2.1 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

2.3.2.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel;

- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük a korszerű elsősegélynyújtás alapismereteit.

2.3.2.3 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

2.3.2.4 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia	<ul style="list-style-type: none"> - rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
Kémia	<ul style="list-style-type: none"> - mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
Fizika	<ul style="list-style-type: none"> - égési sérülések - forrázás - áramütés
Testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> - magasból esés - esés - horzsolás - kificamodott végtag - törött végtag

- az ötödik-nyolcadik évfolyamon, az osztályfőnöki órákon feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél;
- a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele.

2.3.2.5 Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- szakkörök (elsősegély-nyújtó);
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt bevonásával;
- évente legalább egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó projektnapot (téma nap) szervezünk a tanulóink számára.

2.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánkban a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a nevelőtestület a szülői közösséggel és a diákönkormányzattal egyeztetve határozta meg. Közösségfejlesztő tevékenységeinket a tudatosan vállalt értékközvetítés, az együttműködés, a nyitottság, a társadalmi érzékenység, más kultúrák elfogadása jellemzi. Figyelembe vesszük a tanulók és a tanulóközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttéréből adódó sajátosságait. Tudatosan alkalmazzuk a közösségfejlesztés változatos módszereit, harmóniát, biztonságot, elfogadó légkört teremtve. Az intézmény valamennyi dolgozója megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolataival példaként áll a diákok előtt. Célunk, hogy az iskolai csoportok valódi közösségekké fejlődjenek. Az együttműködést támogató, motiváló módszereket alkalmazzuk mind a tanítási órákon/foglalkozásokon, mind a szabadidős tevékenységek során. Az együttműködés, kommunikáció elősegítésére online közösségeket hozunk létre, ahol értékteremtő, tevékeny, követendő mintát mutatunk a diákoknak a digitális eszközök használatának terén. Az intézményi, osztálytermi konfliktusok megelőzésére, hatékony kezelésére törekszünk, beszélgetések kezdeményezésével, közös szabályok megfogalmazásával, következetes és kiszámítható értékeléssel. A csoportképződés folyamatainak célirányos tervezője és irányítója az osztályfőnök, segítő közreműködői a pedagógusok, pedagógiai munkát segítők.

Közösségfejlesztéssel kapcsolatos közös feladataink:

- Tanulóink ismerjék meg a társas együttélés szabályait, legyenek udvariasak, tisztelettudóak, becsületesek, elfogadóak, segítőkészek, együttműködők
- Alakítsuk ki, rögzítsük napi szokásrendszerüket (tisztálkodás, étkezés, öltözködés, köszönés)
- Tanítsuk meg, hogy cselekedeteikért vállalják a felelősséget
- Arra neveljünk, hogy anyanyelvükön kulturáltan kommunikáljanak, ösztönözzük a tanulók közötti kommunikációt, véleménycserét, fejlesszük a tanulók vitakultúráját
- Gazdagítsuk személyes tapasztalataikat az együttműködés, a konfliktusok kezelése terén
- Erősítsük társas kapcsolataikat, a közösséghez való kötődés érzését
- Támogassuk az egyént fejlesztő, és a közösséget erősítő, kulturált szabadidő eltöltését

Annak érdekében, hogy a **tanulók**:

- megismerhessék és gyakorolhassák a demokrácia elemeit, a közösség szolgálatát;
- érvényesíthessék jogait és kötelességeik teljesítéséhez segítséget kaphassanak;
- egyéni problémáikkal megkereshessék tanítóikat, tanáraikat, az **intézmény feladata**:
 - az osztályközösségek, és a diákközgyűlés tevékenységének segítése és koordinálása;
 - az osztályfőnöki órák tartalmi kereteit adó tematikus célok meghatározása;
 - a közösségfejlesztés tanórai, és tanórán kívüli programjainak meghatározása.

Annak érdekében, hogy a **pedagógusok**:

- képesek legyenek kollégáikkal, a szülőkkel, a tanulókkal a mindennapos kapcsolattartásra,
- vegyék észre gondjaikat, hallgassák meg véleményüket, javaslataikat;
- rendelkezzenek alkalmazható kommunikációs-, döntési-, szervezési- és elemzőkészséggel, az **intézmény feladata**:

- kialakítani a kapcsolattartás kommunikációs csatornáit, azok hatékony működtetésének feltételeiről gondoskodni;
- szakmai műhelymunkával az együttműködés lehetőségeit megteremteni;
- a diákképviselő pedagógusokkal való párbeszédének tereit megteremteni;
- a pedagógusok és a tanulók valamint a szülők között a nevelési tartalmak alakítása vonatkozásában a folyamatos érintkezés lehetőségeit megteremteni (szülői fórumok);

Annak érdekében, hogy a **szülők** (gondviselők):

- bizalommal fordulhassanak a pedagógusokhoz;
- kapjanak támogatást az iskolától problémáik megoldásához;
- együttműködhetnek a pedagógusokkal gyermekük nevelésében, az **intézmény feladata**:
 - a partnerközpontú hálózat kiépítése a szülőkkel;
 - a találkozások alkalmával a családi nevelés és a gyermek pozitívumait erősíteni,
 - a szülők bevonása az intézmény különféle programjaiba.

2.4.1 A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

- a „mi tudat” kialakításával lehetőséget teremteni az elfogadás, az együttérzés, felelősség értékeinek megtapasztalására, elmélyítésére
- közös szabályok, célok megfogalmazása, amelyek a közösség minden tagjára érvényesek
- a tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel
- a tanulók kezdeményezéseinek segítése
- kölcsönös tiszteleten, bizalmon alapuló kapcsolat kialakítása (tanár-diák; diák-diák)
- a különböző csoportok társas kapcsolatainak nyomon követése, kapcsolatépítés játékos tevékenységekkel – minden gyermeknek legyen helye a csoportjában
- az évfolyamok közösségeinek erősítése közös programok szervezésével (kirándulások, klubdélutánok stb.)
- szűkebb és tágabb közösségük hagyományainak, ünnepeinek megbecsülésére nevelés
- a természet, a környezet, az ember által létrehozott értékek iránti tisztelet elmélyítése

2.4.2 Egyéb foglalkozások, szabadidős tevékenységek közösségfejlesztő feladatai (egésznapos iskola, tanórán kívüli és szabadidős foglalkozások)

- olyan közösségek létrehozása, melyek élővé teszik tanítványaink számára kulturális örökségünket, segítik a helyes tanulási szokások kialakítását, ösztönözik az önálló ismeretszerzésre
- a szabadidő tartalmas eltöltésének elősegítése
- az együttműködő, versengő magatartás gyakoroltatása
- jó kapcsolat kiépítése a gyerekekkel, szüleikkel, segítőkkel
- lehetőséget nyújtani a pályaválasztás előkészítésére
- erősíteni az iskolához, szülőföldhöz kötődés érzését
- a tanulói részvétel ösztönzése lehetőség szerint több foglalkozáson is

a) Egésznapos iskola (Az egésznapos iskola programja 1.sz. melléklet)

Iskolánkban az egész napos oktatás (iskolaotthon) az alsó tagozaton több mint négy évtizedes múltra tekint vissza. Megteremtője Marth Béla tanító és munkatársai.

A nagy múltú, sikeres oktatási rendszerben megoldott a gyermek egész napos foglalkoztatása. Ez leghatékonyabban az alsó tagozaton a „guruló rendszerű” formában valósítható meg. Az „egésznapos” nevelés és oktatás egységes keretbe foglalja a tanulók egyéni képességeihez igazodó fejlesztés teljes folyamatát, biztosítva a tanulóknak a pihenés, kikapcsolódás, a szórakozás és a testmozgás lehetőségét.

Az egésznapos nevelés során a tanulók életkori sajátosságait, teherbírását is figyelembe véve, a nap egészére 7⁵⁵ – 16¹⁵ között elosztva váltják egymást a tanítási órák, a tanulási képességekhez igazított tanórákra való felkészülés, a pihenést szolgáló szabadidős programok.

Az egésznapos nevelés **közösségteremtő erejével** kiegészíti a család szocializációs szerepét. Az alsó tagozaton két tanító dolgozik a gyerekekkel, megosztva egymás között a tantárgyakat

Az egész nap során fontos, hogy a gyermek életében rendszer legyen, hiszen a rendszeresen ismétlődő tevékenységekhez, programokhoz könnyebben tud alkalmazkodni.

Az *étkezésnél, napi teendőknel* a kulturált szabályok, szokások, illetudó viselkedés kialakítása a feladat.

A tanórai és tanórán kívüli foglalkozások beosztása rugalmasan kezelhető keret, mely a gyermekek testi-lelki terhelhetőségétől függően lazítható. A nap a **beszélgető körrel** kezdődik, ahol a gyerekek mesélhetnek/beszélhetnek magukról. A **tanítási órák** 45 percesek, ezt az időtartamot fokozatosan kívánjuk elérni. Mivel a 6-7 éves gyermekek tartós figyelmé 20-25 perc, az órák kezdetben rövidebbek, s hosszabbak a szünetek. Körülbelül egy hónap elteltével elérjük a 45 percet, de időnként mozgásos lazító játékokat iktatunk be. Az **önálló tanulás** részben délelőtt, részben délután történik. Az eltérő tanulási tempó miatt ebben az esetben **differenciált feladat adásával** lehet az összhangot megteremteni. A délelőtti és a délutáni időszakban is rendszeresen van **szabadidő**, mely a kikapcsolódást, a tanóra fegyelméből való oldást teszi lehetővé. A szabadidő eltöltésének lehetőségei: levegőn való mozgás, könyvtárlátogatás, játék, **kézműves foglalkozás**.

Az egésznapos iskola nagymértékben megkönnyíti mind a gyermek, mind a szülő mindennapjait. Elkerülhető az igen megterhelő táskacipelés. **Egyenletesebb terhelést** biztosítva, a gyermek az iskolában – tanítói segítséggel – tanul meg tanulni.

Az egésznapos oktatás keretében továbbra is kiemelten foglalkozunk a tehetséggondozással, valamint a hátrányos helyzetű, a lassabban érő, vagy részképesség zavarokkal küzdő gyermekek felzárkóztatásával. A pedagógusok munkáját **szakképzett logopédus, gyógypedagógus, gyógytestnevelő** segíti.

Programunkba beillesztettük a **mindennapos játékos testmozgást (sport, tánc, úszás)**, emellett a gyerekek művészeti iskolai tanszakokra jelentkezhetnek: zene, néptánc, drámajáték. **Mindezek gazdagítják tanulásukat, harmonikus testi és lelki fejlődésüket.**

Az egésznapos iskola nyújtotta nevelési lehetőségek

Társas kapcsolatok, közösségi élet

- személyes kapcsolat kialakítása minden gyerekkel, egyéni törődést igénylőkkel
- otthonosság érzésének erősítése
- közösségért végzett munka, megbízatás, együttes tervezés (felelősi rendszer)
- összetartozás érzésének erősítése, gyerekek közötti társas kapcsolatok fejlődése
- egymás köszöntése név- és születésnapon
- szabályok alkotása, önkormányzó képesség kialakítása, heti értékelés

Önálló tanulásra nevelés

- objektív, szubjektív feltételek megteremtése (nyugodt körülmények között, pihenten, szívesen dolgozzanak)
- tanulási technikák elsajátítása évfolyamonként meghatározva tanulás tanítása (foglalkozás)
- felzárkóztatás – tehetséggondozás folyamatosan, egyénileg is
- versenyekre felkészítés
- önművelés igényének, szokásának, készségének ki- ill. továbbfejlesztése

A szabadidő hasznos eltöltésére nevelés

- játéklehetőségek biztosításán keresztül megtanítjuk játszani tanulóinkat
- változatos tevékenységformákkal találkozhatnak: bábozás, szerepjátékok, kézműves tevékenységek, könyvajánlás, szociális kompetencia-foglalkozás stb.
- gyűjtőmunka

- közös tervezés, többféle, ajánlott tevékenységből választhatnak
- b) **Tanulószo**ba A felső tagozaton (5-8. évfolyam) tanulószobai foglalkozás segíti a másnapra való felkészülést. A tanulószobás csoport munkarendje a délelőtti tanítási órák végeztével a csoportba járó tanulók órarendjéhez igazodva kezdődik és 16.15-ig tart. Amennyiben a szülő igényli, 17.00-ig a felügyeletet biztosítjuk.
- c) **Iskolai sportkör** Az *iskolai sportkör* tagja az iskola minden tanulója. Az *iskolai sportkör* a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.
- d) **Szakkörök** A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségei alapján – minden tanév elején a nevelőtestület dönt.
- e) **Versenyek, vetélkedők, bemutatók.** A tehetséges tanulók tudásának gazdagítását, képességeinek megmutatását segítik, szolgálják a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulóinkat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük, elvisszük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését kíséretét a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.
- f) **Témahetek, témanapok (projekthetek, projektnapok).** Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára témaheteket, témanapokat, projekteket szerveznek. A projektoktatás egy iskolai napon legalább három órát meghaladó foglalkozás vagy több iskolai órán, tanítási napon át zajló tanítási-tanulási folyamat. Ennek során – elsősorban – a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve. A hosszabb (több napos, egy hetes) projekteket a tanulócsoporthoz – ismereteket összegző vagy művészeti – bemutatója zárja. Iskolánkban rendszeresen, lehetőség szerint évente ismétlődnek azok a témanapok, amelyek a katasztrófavédelemmel, az egészségvédelemmel, az elsősegélynyújtással, a természet- és környezetvédelemmel, iskolánk névadójával, illetve a honismerettel kapcsolatos ismereteket dolgozzák fel. A hosszabb (több napos, egy hetes) témaheteken/projekteken feldolgozásra kerülő ismereteket a nevelők szakmai munkaközösségei az éves munkatervben határozzák meg.
- g) **Tanulmányi kirándulások.** Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára tanulmányi kirándulásokat szerveznek hazánk, a határon túli magyarság, a lakóhely és környékének természeti, történelmi, kulturális értékeinek megismerése céljából. Pályázati lehetőségek kihasználásával törekszünk arra, hogy minél több, változatosabb alkalmat nyújthassunk tanulóinknak.
- h) **Osztálykirándulások.** Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal osztálykirándulást szerveznek. Az osztálykiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával arra törekszenek, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő – köztük a halmozottan hátrányos helyzetű – családok gyermekei is részt tudjanak venni.

- i) **Erdei iskola, táborozások.** A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik az iskola falain kívül, természeti környezetben szervezett foglalkozások, melyeken főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik, illetve az iskolai szünetekben szervezett táborozások. A részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával (Határtalanul program, Erzsébet-program) törekszik arra, hogy ezeken programokon a nehezebb szociális körülmények között élő – köztük a halmozottan hátrányos helyzetű – családok gyermekei is részt tudjanak venni. Tanév végén hagyományörző, ÖKO-kézműves-művészeti Csutak-Pajta napközis tábort szervezünk, ahol a tanulók ismerkedhetnek többek között népi kismesterségekkel, népdalénekléssel, néptáncal. A kézműves táborban történő részvétel önkéntes, a felmerülő költségek biztosítására pályázati lehetőségeket keresünk.
- j) **Komplex tehetséggondozó foglalkozások** Az alulteljesítő tehetséges tanulóinknak adaptált és tovább fejlesztett (ISZE tehetségpont) program alapján, kihasználva a pályázati lehetőségeket (NTP): Haljátékok, Medvejátékok, Mezőjátékok, Várjátékok
- k) **Énekkar** A közös éneklés élményét nyújtja a tanulóinknak. A zenei nevelés része, melynek során tanulóink értékes népdalainkat, a kórus muzsika alapjait sajátíthatják el.

l) **Hagyományörző tevékenységek**

Fontos feladat az iskola névadójának, a településrész nevének, múltjának ápolása. Ezt szolgálja az évenkénti Miklós-nap decemberben, iskolai programok, Mikulás-járás megszervezésével.

Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő: október 6-a és 23-a, március 15-e, június 4-e (Nemzeti Összetartozás Napja) alkalmából, karácsonykor, farsangkor, a gyermeknapon, illetve a 8. osztályosok ballagásakor.

Minden tanév folyamán ünnepi megemlékezést szervezünk a magyar kultúra napján, a költészet napján. A tagiskolában a falusi hagyományokat felelevenítjük Márton napi felvonulással, Luca napi megemlékezéssel. Történelmi napunkon hagyományörzők mutatják be az elődök életét. Időseket köszöntünk a népmese napján, műsorral készülünk a település adventi gyertyagyújtására.

- m) **Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás.** Egy-egy tantárgy témáinak feldolgozását szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások, múzeum-pedagógiai foglalkozások, ifjúsági filharmóniai hangversenyek helyben. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekszik arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő – köztük a halmozottan hátrányos helyzetű – családok gyermekei is részt tudjanak venni.
- n) **Szabadidős foglalkozások.** A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő – köztük a halmozottan hátrányos helyzetű – családok gyermekei is részt tudjanak venni.

o) **Iskolai könyvtár.** A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

2.4.3 A diákönkormányzat közösségfejlesztési feladatai:

Célja, hogy az iskola tanulói együttesen és egyénileg is valós gazdái legyenek az iskolai élet azon részének, amelyre a Nemzeti Köznevelési Törvény, a Házirend és a Diákönkormányzat Szervezeti és Működési szabályzata felhatalmazást ad.

A diákönkormányzat az iskolai élet alábbi területeinek szervezésében vesz részt:

- versenyeket hirdet és támogat (hulladékgyűjtés, szaktárgyi és sportversenyek, kulturális bemutatók),
- szabadidős programokat javasol (diák klubok, sulidisco, mozi-, színházlátogatás, táborozás)
- hagyományokon alapuló, közösségépítő rendezvényeket bonyolít (iskolanap, farsang, gyermeknap, osztálykirándulások, búcsúbuli)
- dönt évente egy tanítás nélküli munkanap felhasználásáról.

Közösségfejlesztő feladataink a diákönkormányzat működésével kapcsolatban:

- biztosítani a diákjogok megismerését, érvényesülését iskolánkban
- megteremteni az érdekképviselőket a tanulók és tanulóközösségek számára
- évente alkalmat adni arra, hogy a tanulók minden olyan kérdésben szót kapjanak, amely az egyén és a közösség életét érinti (Diákközgyűlés)
- lehetőséget nyújtani arra, hogy a tanulók tervezzék, szervezzék saját programjaikat, részt vegyenek a végrehajtásukban és azok értékelésében

2.5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül az iskolai tantárgyfelosztásban meghatározottak alapján.

A pedagógus:

- Alapos, átfogó és korszerű szaktudományos és szaktárgyi tudással megalapozva kihasználja a tananyag kínálta belső és külső kapcsolódási lehetőségeket (a szaktárgyi koncentrációt). Építi a tanulók más forrásokból megszerzett tudására.
- Pedagógiai munkáját éves szinten, tanulási-tanítási (tematikus) egységekre és órákra bontva is megtervezi. Az órát/foglalkozást a cél(ok)nak megfelelően, logikusan építi fel.
- A tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában tervszerűen végzi, s ennek keretében feladata a gyermekek minél alaposabb megismerése, amit a tanulók tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével, szükség szerinti családlátogatások és különböző vizsgálatok segítségével érhet el;
- Terveit az óra eredményességének függvényében felülvizsgálja. A célok tudatosításából indul ki. A célok meghatározásához figyelembe veszi a tantervi előírásokat, az intézmény pedagógiai programját. A tanulók aktuális fizikai, érzelmi állapotára tekintettel szükség esetén változtat is előzetes tanítási tervein.
- Komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a tanulók előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, az oktatási környezet lehetőségeit, korlátait. A tanuláshoz megfelelő hatékony és nyugodt kommunikációs teret, feltételeket alakít ki.
- Tudatosan tervezi a tanóra céljainak megfelelő stratégiákat, módszereket, taneszközöket, kommunikációt. Többféle módszertani megoldásban gondolkodik.

- Tanóráira és tanórán kívüli foglalkozásaira felkészül, nagy gondot fordít a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztő foglalkoztatásra, a módszertani innovációra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására;
- Naponta megbeszéli és kialakítja a legfontosabb feladatokat a tanulócsoportjában tanító nevelőkkel, és szükség esetén egyeztet velük;
- A tanulók tevékenységét, a tanulási folyamatot tartja szem előtt. Tudatosan törekszik a tanulók motiválására, aktivizálására. Épít a tanulók szükségleteire, céljaira, igyekszik felkelteni és fenntartani érdeklődésüket. A tanuló hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási folyamat részét kezeli, az egyéni megértést elősegítő módon reagál rájuk.
- A gyermekek tanulmányi fejlődését egyéni foglalkoztatással, sokoldalú, korszerű szemléltetéssel szolgálja, s gondoskodik az általa használt szemléltető és technikai eszközök helyes tárolásáról, épségének megőrzéséről;
- Alkalmazza a differenciálás elvét. Felismeri a tanulók tanulási problémáit, szükség esetén megfelelő segítséget kínál számukra. Csoportos tanítás esetén is figyel az egyéni szükségletekre és a tanulók egyéni igényeinek megfelelő stratégiák alkalmazására. Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósítását.
- Különleges bánásmódot igénylő tanuló vagy tanulócsoport számára hosszabb távú fejlesztési terveket dolgoz ki, és ezeket hatékonyan meg is valósítja.
- Tanórai munkáját a gyermekek adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi;
- A lemaradó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez, egyéni segítségnyújtással biztosítja továbbhaladásukat;
- Gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására, amit a tanórai differenciáláson kívül egyéni tehetséggondozó foglalkozás illetve tanulmányi versenyekre való felkészítés formájában is megtehet;
- Megismeri az általa foglalkoztatott tanulókról szóló szakvéleményeket és szakértői véleményeket, annak ajánlásait figyelembe veszi és mérlegeli az érintett gyermekek tanításakor és osztályzásakor;
- Az iskolavezetés jóváhagyásával, a tantárgyfelosztás alapján a lassúbb tempóban haladó gyerekek számára felzárkóztató foglalkozásokat szervezhet lehetőséget biztosítva a javításra;
- A tanulást támogató környezetet teremt a tanterem elrendezésével, a taneszközök használatával, a diákok döntéshozatalba való bevonásával.
- Célszerűen, kritikusan, a tanításhoz és a kapcsolattartáshoz is használja a digitális és online eszközöket.
- Kihhasználja a tananyagban rejlő lehetőségeket a tanulási stratégiák elsajátítására, gyakorlására. Tanítványaiban igyekszik kialakítani az önálló ismeretszerzés, kutatás igényét. Megfelelő útmutatókat és az önálló tanuláshoz szükséges tanulási eszközöket biztosít a tanulók számára.
- Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakít ki, ahol minden tanuló hibázhat, ahol mindenkinek lehetősége van a javításra.
- Használja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket.
- Fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására, megismerteti és betartatja velük az iskola házirendjét;
- Tanórán kívüli szabadidős foglalkozásokat szervez a tanulók életkorának, igényeinek megfelelően;
- Különös figyelmet fordít a mindennapos testmozgás megvalósítására a tanórai és a szabadidős foglalkozások megtartása során;

- A tanítási órákon és tanórákon kívüli foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységének kialakítására;
- A közös iskolai tevékenység minden mozzanatában gyakoroltatja a kulturált emberi viselkedés szabályait;
- A tanulás támogatása érdekében az órákon folyamatosan, világosan, egyértelműen és tárgyyszerűen visszajelez a tantárgy követelményei szerint. Céljainak megfelelően különböző, változatos értékelési módszereket, eszközöket választ és készít a tanulók kompetenciáinak fejlesztése érdekében. A kapott adatokat elemzi, ha kell, gyakorlatát módosítja. Pedagógiai munkájában nyomon követhető a PDCA-ciklus. (PDCA: plan - tervezés, do – cselekvés, check – ellenőrzés, act - beavatkozás).
- Rendszeresen ellenőrzi és értékeli a gyermekek tanulmányi munkáját annak figyelembe vételével, hogy az értékelés az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló hatású legyen;
- Az értékelésben gondot fordít arra, hogy az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyban legyen;
- A kötelező írásbeli feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal együtt értékeli;
- Az írásbeli számonkérések anyagait a következő tanóra, de legkésőbb 2 héten belül kijavítja;
- A félévi és az év végi zárás előtti utolsó témazáró, illetve iskolai dolgozatot legkésőbb egy héttel a jegyek lezárása előtt megírta;
- A kötelező házi feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal javíttatja, és velük együtt értékeli;
- Kezdeményezően és konstruktívan együttműködik a módszerek, programok megvalósításában a pedagógustársaival, a szülőkkel, a külső partnerekkel, részt vállal a szakmai munkaközösség munkájában.
- Gyarapítja szakmai és pedagógiai tudását, kihasználja a továbbképzési lehetőségeket, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerésére törekszik, a módszertani fejlesztések körében tájékozódik

Az osztályfőnöki munka nevelési tartalmai

Az osztályfőnök céltudatosan irányítja az osztályában folyó nevelő-oktató munkát, összehangolja az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket. A tanulókkal közösen tervezi, elemzi, és alakítja az osztály életét, biztosítja annak bekapcsolódását az iskola egészének nevelési rendszerébe. A tanulók közvetlen megismerésére és az osztályközösség arculatának formálására kiváló lehetőségeket kínálnak az iskolai és iskolán kívüli programok: szakkörök, klubdelutánok, sportfoglalkozások, rendezvények, utazások, kirándulások, színház-, és múzeumlátogatások stb.

Az osztályfőnöki munka eredményessége érdekében a pedagógus kapcsolatot tart tanítványai szüleivel, erősíti a családból származó pozitív nevelési hatásokat, megismeri a család viszonyulását az iskolához, a gyermekhez. Az osztályfőnöki munka lényeges pontja a torz családi nevelési minták, szokások ellensúlyozása, a negatív társadalmi hatások kivédése.

Az osztályfőnöki órákon törekedni kell olyan légkör kialakítására, amely feloldja a tanulóknak lévő gátlásokat, segít abban, hogy őszintén nyilatkozzanak meg a "kényes" témákban is. A feloldódáshoz más környezet is biztosítható, mint a hagyományos tantermi berendezés. Lehet a színhely: könyvtár, múzeum, közösségi ház, vagy éppen a természet.

Az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnök alapvető feladata az osztály tanulói közösségének szervezeti, érzelmi, értelmi fejlesztése, a nevelési tényezők összefogása az iskolai értékrend szerint, az osztály közösségi

életének szervezése. Szorosan együttműködik a szülői munkaközösséggel.

Legfontosabb felelőségek és feladatok:

- A tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése, közösségi tevékenységük irányítása, önállóságuk, öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése.
- Nevelő munkáját év elején osztályfőnöki tanmenetében tervezi.
- A „7 szokás” életvezetési program elemeit értelmezi és átadja.
- Személyiség- és közösségfejlesztő munkáját az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott alapértékek mentén végzi.
- Feltérképezi az osztály szociometriai jellemzőit, az osztályon belül uralkodó értékrendet.
- Együttműködik az osztályában tanító párjával, szaktanárokkal, tanulószobát, napközit vezető tanárral.
- Látogatja osztálya tanítási óráit, a tanítási órán kívüli foglalkozásait. Tapasztalatait, észrevételeit, az esetleges konfliktusokat az érintett nevelőkkel megbeszéli.
- Szükség esetén - az intézményvezető hozzájárulásával - az osztályban tanító tanárokat és az érintett pedagógusokat tanácskozássra hívja össze.
- Felkészül osztálya osztályozó értekezletére. Az osztályban tanító pedagógusokkal megvitatja az addig tapasztaltakat és a következő időszak teendőit.
- Tiszteletben tartja a gyerekek emberi méltóságát, gondoskodik arról, hogy az osztály közösségi tevékenysége során alkalmat teremtsen minden tanulónak a demokratikus közéleti szereplésre való felkészülésre.
- Felkészíti osztályát az iskola hagyományos rendezvényeire, ünnepeire, szervezi osztálya szabadidős foglalkozásait.
- A gyerekek minden iskolai tevékenységét (beleértve a tanórán kívüli és szabadidős foglalkozásokat is) értékeli, bennük is kialakítja a reális önértékelés igényét.
- A gyerekek életkorának megfelelően szakmai ismertetésekkel, önismereti gyakorlatokkal készíti fel tanulóit a pályaválasztásra.
- Felelős megbízásával és munkájának ellenőrzésével biztosítja az osztályterem rendjének, tisztaságának, berendezési tárgyainak megőrzését.
- Törekszik a család és az iskola nevelőmunkájának összehangolására, együttműködik a szülőkkel.
 - Megismerteti a szülőkkel az iskola pedagógiai programját, házirendjét, megbeszéli velük a gyerekeket érintő nevelési elképzeléseit az osztály, illetve az egyes tanulók fejlesztésére vonatkozóan.
- Gondoskodik osztályában a szülői munkaközösség működéséről.
- Folyamatosan tájékoztatja a szülőket a gyerekek magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről, alkalmazza az iskolai szabályzatokban rögzített dicséret és elmarasztalás formáit.
- Elvégzi a tanulók továbbtanulásával kapcsolatos tájékoztatást, továbbtanulási lapjaikat szabályszerűen és pontosan továbbítja.
- Aktívan részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, a szakirodalom tanulmányozását, bemutató foglalkozást, különböző témájú felmérések kidolgozását és elemzését vállalja

2.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

2.6.1 Sajátos nevelési igényű tanuló

- aki a szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye alapján: testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista vagy halmozottan fogyatékos, egyéb pszichés fejlődés zavarral küzd (pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, mutizmus, kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, figyelemzavar)

Az iskolánkban oktatott sajátos nevelési igényű tanulóink állapotuknak, személyes adottságuknak megfelelő rehabilitációs, rehabilitációs ellátásban részesülnek.

Alapelvek

- Intézményünkben a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, azonos iskolai osztályban történik.
- A másságot elfogadó környezetet alakítunk ki.
- Az együttnevelés során érvényesítjük a rehabilitációs, rehabilitációs szemléletet, sérülés-specifikus módszereket, eljárásokat alkalmazunk.

Célok

- A sajátos nevelési igényű gyermekeknél, tanulóknál is pedagógiai-művelődési programunk általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk
- Az inkluzív oktatással-neveléssel az SNI gyermekek, tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását segítjük
- A gyermekeket, tanulókat sajátos nevelési igényeik figyelembe vételével, a számukra szükséges területeken fejlesszük
- A sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl, a követelmények igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységek közös céljai és feladatai

- Az illetékes szakértői bizottság által megállapított fogyatékoságból, rész-képesség gyengeségből fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása
- A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében
- A különféle funkciók egyensúlyának kialakítása
- Az esetlegesen szükséges speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megsegítése
- Az egyéni boldogulást, társadalmi beilleszkedést segítő tulajdonságok fejlesztése

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározza a sajátos nevelési igényű tanuló:

- életkora, pszichés és egészségi állapota, szociokulturális környezete,
- képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
- az együttműködés a szülőkkel, szakmai szolgáltatással, családsegítővel
- A rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozások egyéni vagy csoportos formában tarthatók. A dokumentálás egyéni fejlődési lapon történik.

Feladatok

A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelésében-oktatásában résztvevő pedagógus:

- a tantárgyi tartalmak- egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait figyelembe veszi
- egyéni fejlesztési terv (2-6 hónapos időszak) alapján egyéni haladási ütemet biztosít, differenciált módszereket, technikákat alkalmaz
- folyamatos értékelés, teljesítményelemzés alapján egyéni fejlesztési tervet készít
- egy-egy nevelési, tanulási helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, viselkedéshez
- együttműködik a gyermeket, tanulót nevelő-oktató többi pedagógussal, szakemberrel

A gyógypedagógus:

- segíti a komplex pedagógiai diagnózis értelmezését

- egyéni fejlesztési tervet készít
- rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztést végez
- javaslatot, szakmai tanácsokat ad speciális módszerekre, eszközökre, környezetre

A sajátos nevelési igény típusai szerinti iskolai fejlesztés

A beszéd fogyatékos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek

Beszéd fogyatékos az a tanuló, akinél veleszületett vagy szerzett idegrendszeri működési zavarok és a környezeti hatások következtében jelentős mértékű a beszédbeli akadályozottság, mely tünetek együttesen tanulási akadályozottságot is kiválthatnak.

Az iskolai oktatás, logopédiai ellátás a beszédbeli akadályok jellegétől függ (megkésett beszédfejlődés, diszfázia, diszlália, orrhangzós beszéd, dadogás, hadarás, diszfónia, disarthria, mutizmus, diszlexia, diszgráfia, súlyos beszédészlelési és megértési zavar).

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai megegyeznek a NAT-ban és a helyi tantervben alkalmazott szakaszolással, a fejlesztési feladatok, tartalmak megvalósítása általában lehetséges. Az első évfolyam anyagának két tanévre történő elosztása indokolt lehet.

Alapelvek, célok, feladatok

- Az együttnevelés a beszédfejlődést szolgálja. Meghatározó a sokoldalú percepciók fejlesztés, fontos a transzferhatások tudatos kihasználása.
- a fejlesztés legyen tudatos, tervszerű, valósuljon meg a folyamatkövetés
- jelentsen segítséget a szülők támogató együttműködése
- motiválás a beszédhiba leküzdésére
- felkészítés az esetleges visszaesésekre, azok kezelésére
- az informatikai eszközök segítő szerepe kiemelkedő, különösen az írás- és olvasási nehézséggel küzdő tanulók esetében

A pedagógiai rehabilitáció: logopédiai egyéni és csoportos terápia

A pszichés fejlődés zavaaraival küzdő tanulók

Részképeesség zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia), hiperkinetikus- és figyelemzavar, a pszichikus funkciók kialakulatlansága, fejletlensége áll sok esetben a súlyos tanulási, beilleszkedési és magatartási problémák háttérében. Általános jelek ezeknél a tanulóknál:

- általában érzékenyebbek a meteorológiai változásokra,
- fáradékonyabbak, nehezen tűrik a zajokat, nehezen viselik el a várakozási feszültséget,
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, egyedüllétre,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat.

Alapelvek

- Fejlesztésük gyógypedagógiai tanár és/vagy pszichológus közreműködését igényli, rehabilitációs célú órakeretben, egyéni terápiai terv alapján.
- Indokolt esetben menetesítés - a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján - az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól.

Kiemelt feladatok

- az egészséges énkép és önbizalom kialakítása,
- a kudarc-tűrő-képesség növelése,
- az önállóságra nevelés.

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT alapján a helyi tantervben rögzítettektől. Indokolt lehet az első évfolyam két tanévi időtartamra történő

széthúzó. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszaka a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

A helyi tantervben leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek, azok fejlődési útjai, módjai, és kialakulásuk időtartama módosulhat, mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvénye.

Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába. Ebből a szempontból fontos a gyermekneurológiai, a fülészeti, valamint a szemészeti vizsgálat, szükség esetén az érzékszervi gyógyítás. A gyógypedagógiai tanár által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

Diszlexia, diszgráfia

A diszlexia az intelligenciaszinttől független olvasási és helyesírási gyengeség. Általában differenciálatlan az aktív szókincs, és gyenge a verbális emlékezet. A tanuló az új szavakat nehezen jegyzi meg, megmásítja, torzítja, jó értelmi képesség esetén új szót alkot helyette, vagy körülírja a fogalmat.

Az olvasás tanulása során nehezen alakul ki a hang-betű kapcsolat, gyakori és makacs betűtévesztések fordulnak elő, a sorrendben átvetések tapasztalhatók, a hosszabb szavak áttekintése rendkívül nehéz. Hibás kombinációk, felületes akusztikus képzetek előhívása észlelhető. Nehéz a figyelem megosztása az olvasási technika és a szöveg tartalma között, pontatlan a toldalékok olvasása, lassú az olvasási tempó, gyenge a szövegértés.

A súlyos olvasás-írászavar irreverzibilis, maradványtünetei a közép- és felsőfokú oktatásban, illetve a felnőttkorban is feltűnnek és fennmaradnak.

Diszgráfia esetén az írómozgásokban, azok kivitelezésében jellemző a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, a görcsösség. Más tananyagokban való előrehaladáshoz viszonyítva nagyon lassú az írás megtanulásának folyamata.

Az írómozgás egyenetlen, ritmusa és lendülete töredezett lesz, az optimális mozgássor csak nagyon lassan valósul meg, ezért fáradékonyabbak a diszgráfias tanulók.

A fejlesztés célja:

- alakítsuk ki a tanulóban az intellektusának és mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget
- fejlesszük a kifejező készségét
- segítsük az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a testséma biztonságának kialakítása,
- a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- a vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel,
- az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,

- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

Diszkalkulia

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, a mennyiség-állandóság. Súlyos elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- a testséma kialakítása,
- a téri relációk biztonsága,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- a szerialitás erősítése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a tevékenykedtetés előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.

Hiperkinetikus- és figyelemzavarok

Már az első öt évben kialakuló tünet együttes, melyet a tevékenységek csapongása, a figyelmetlenség, a nagyfokú impulzivitás, a szabályok gyakori megszegése, megfontolatlanág, többszöri konfrontálódás a társakkal jellemez. Gyakori a kognitív működések zavara, illetve a nyelvi és motoros képességek fejlődésének késése. Másodlagos szövődménye az aszociális viselkedés és a csökkent önértéktudat.

Magatartási zavarok

Jellemzői a visszatérő és tartós disszociális, agresszív vagy dacos magatartássémák. A viselkedés erősen eltér az adott életkorban elvárhatótól, a szociális elvárásokat durván áthágja. Sokkal súlyosabb lehet, mint egy gyermekcsíny vagy egy serdülőkori lázadás és hosszan tart (hat hónap vagy annál hosszabb ideig). Jellemzi még: nagyfokú harcosság, társakkal, tárgyakkal, állatokkal szembeni durva bánásmód, fenyegető erőfitogtatás, indulatkitörések, iskolakerülés, hazudozás.

A fejlesztés feladatai:

- A tanuló optimális helyének megválasztása a pedagógus kommunikációs jelzéseinek megfelelő érzékelésére.
- Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.
- A tanuló viselkedésének (kommunikációjának, önbizalmának, magabiztosságának, önérvényesítésének, cselekvéses, illetve verbális megnyilvánulásainak) megismerése siker vagy kudarc esetén. Ennek alapján a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése.
- Együttműködés a családdal és más szakemberekkel.
- A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

A testi fogyatékos, mozgáskorlátozott gyermek, tanuló

Mozgáskorlátozott az a gyermek, tanuló, akinél a mozgás-szervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. Speciális nevelési szükségletét meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, annak formája, mértéke és területe.

Az eredményes integráció feltétele a nevelőtestület egyetértése a sérült tanuló fogadására. Különösen jelentős az osztályfőnök szerepe az osztályban tanító pedagógusok tájékoztatásában a tanuló sajátos nevelési igényeiről.

Az iskolai fejlesztés szakaszai megegyeznek a NAT pedagógiai szakaszolásával. A mozgáskorlátozott gyermek iskolakészültsége általában indokolja, hogy az első évfolyam teljesítésére a helyi pedagógiai program egy tanévnél hosszabb időt (két tanév) biztosítson, de szükség esetén a további pedagógiai szakaszok is szerveződhetnek hosszabb időszámban.

Pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitáció biztosít nagyobb esélyt az eredményes tanulásra, fejlődésre, a sikeres társadalmi beilleszkedésre.

Ennek érdekében szükséges:

- a központi idegrendszer sérülése által előidézett funkciózavar (beszédzavar, beszédhiba, figyelemzavar, a szenzomotorium zavara, részképesség-kiesés, pszichés és/vagy motoros tempó lassúsága stb.) megszüntetése vagy csökkentése;
- a pszichomotoros funkciók korrekciója, fejlesztése, mivel a szenzomotoros zavar dyslexiához, apraxiához vezethet és ez tanulási problémákat idézhet elő;
- a tanulók folyamatos logopédiai fejlesztése, különös tekintettel a központi idegrendszeri sérülés következtében dysarthriás gyermekek esetében a speciális szomatopedagógiai és logopédiai terápiára. Mindez szervesen illeszkedik a komplex rehabilitációs célú programba;
- a kórforma és mozgásállapot fajtája és súlyossága függvényében kialakított és a tanrendbe iktatott csoportos és egyéni mozgásnevelés;
- speciális felkészítés az önkiszolgálásra, az önálló életvezetésre; amennyiben szükséges egyedi eszközök biztosítása;
- a nyelvoktatás segítse a gyermek más anyanyelvű emberekkel történő kommunikációját és a média segítségével biztosítsa a számára elérhetetlen élményeket;
- a gyógyászati segédeszközök és az orvosi, egészségügyi háttér biztosítása;
- alapos szakmaismereten és önismereten alapuló pályaeorientáció;
- a mozgáskorlátozottak jogi lehetőségeinek és érdekvédelmének (szövetség, egyesületek, klubok, alapítványok stb.) ismerete.

Alapelvek

- A sérülésből adódó hátrányos következményeket csökkentése, ellensúlyozása.
- A képességek tervszerű fejlesztése annak érdekében, hogy a gyermekek mozgáskorlátozottként is meg tudják állni a helyüket a környezetükben, a társadalomban.
- Biztosítani kell az akadálymentes közlekedést, a megfelelő mozgás- és életteret, illetve az ehhez szükséges eszközöket (pl. lejtő, kapaszkodó).

Célok

- alakítsuk ki a tanulóknál az egészséges énképet és önbizalmat,
- növeljük a kudarctűrő képességüket,
- önállóságra neveljük őket.

Feladatok

- az író, rajzoló és eszközhasználó mozgás, a hallásra, beszédészlelésre támaszkodó tevékenységek fejlesztése

- reális, pozitív énkép kialakítása
- mozgásnevelés, a mozgásbiztonság kialakításának támogatása
- elektronikus eszközök, a média használata
- az egyénre szabott tanulás módszereinek megválasztása
- törekvés mozgáskorlátozottságuk okának, következményeinek, a számukra nem javasolt mozgásoknak a megismertetésére
- elérhető pályák, munkahelyek megismertetése, az ezek iránt való érdeklődés felkeltése.

Az autisztikus tanuló

Az autizmus az idegrendszer igen korai, nagy valószínűséggel veleszületett ártalmának, illetve a genetikai, egyéb biológiai és környezeti tényezők együttes hatásának következménye. Az autisztikus viselkedésű tanulók négy típusba sorolhatóak:

Izolált típus: társas kapcsolatokat nem kezdeményező, a kezdeményezést, társas helyzeteket kerüli, elutasítja, nem érti. Általában értelmi fogyatékos, gyakoriak a szenzoros ingerfeldolgozás zavarai is. A legrosszabb prognózisú, legnehezebben tanítható alcsoport.

Passzív típus: szociálisan nem kezdeményező, a közeledést passzívan elfogadja, gyakran jól irányítható. A legjobban tanítható, legjobb prognózisú a későbbi beilleszkedés lehetősége szempontjából is. Passzivitása, együttműködési készsége miatt nehéz észrevenni, amikor már nem követi a tananyagot, csak jelen van, illetve rugalmatlanul, formálisan „tanul”.

Aktív, bizarr típus: szociálisan aktív. Viselkedése gyakran a helyzethez nem illő, szokatlan módon, esetleg sokat kezdeményező. Kapcsolatteremtése egyoldalú, a partner személyiségét, szándékát nem veszi tekintetbe, saját érdeklődési körbe tartozó témákra, kérdésekre szorítkozik.

Merev, formális típus: főként a serdülő- és felnőttkorban, a legjobb értelmű és beszéd szintű autisztikus személyekben alakulhat ki a jellegzetes viselkedés, amelynek háttérében erős kompenzációs igyekezet áll.

A gyermekek fejlődésük során többször is típust válhatnak.

Az autisztikus tanulók fejlesztésének általános céljai, feladatai

- Az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése
- A fogyatékos készségek kompenzálása a tanulási, szociális és munkahelyzetekbe való beilleszkedés és viselkedés elsajátításához.
- A tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása.
- A jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt - a továbblépés előtt - külön kiemelt fejlesztési feladat az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos, probléma-megoldási módszerek tanítása.
- A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanított képesség egész életen át megfelelő alkalmazhatósága. A tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében a felesleges információkat szűrni kell, mert az egészséges gyermek által spontán, ösztönösen elsajátított nagy mennyiségű információ és készség az autisztikus gyermek számára nehéz tananyagot jelent.

A pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitáció, rehabilitáció

Módszertanilag az autizmus-specifikus módszerek és eszközök alkalmazása mellett kognitív és viselkedésterápia, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés, gyógytestnevelés alkalmazása szükséges.

Tartalmilag a hiányzó készségek, a másodlagos fejlődési elmaradás, a másodlagos viselkedésproblémák és tünetek speciális módszerekkel való rehabilitációs és rehabilitációs célú kezelését soroljuk ide, a következő területeken:

- elemi szociális-kommunikációs készségek,
- viselkedésproblémák (dührohamok, auto- és heteroagresszió, sztereotip viselkedések stb.),
- figyelem, utánzás, gondolkodási készségek, énkép, önismeret stb.,
- érzékszervek és testhasználat, nagy- és finommozgások, testtartás, izomhypotonia korrigálása,
- elmaradt pszichoszomatikus elemi funkciók,
- önkiszolgálás, önellátás,
- saját speciális segédeszközeinek mindennapi helyzetekben való rutinszerű használata,
- lakókörnyezetben való közlekedés, tájékozódás, élethelyzetek begyakorlása,
- szociális tapasztalatszerzés, társas kapcsolatok formáinak kialakítása,
- iskolában, munkahelyen munkavállalóként, illetve hivatalos helyen való viselkedés szabályainak elsajátítása

A tanítás szempontjából jellemző tulajdonságok:

- A másik személy szándékának, érzéseinek, gondolatainak, szempontjainak (pl. az információátadás szándékának) meg nem értése, az önmagára vonatkoztatás hiánya. Legsúlyosabb esetben képtelenség arra, hogy az embereket, mint a valóság egyéb elemeinél fontosabbakat, a tárgyaktól megkülönböztesse.
- A szociális megerősítés jutalomértékének, illetve a belső motiváltságnak - gyakran teljes - hiánya. Többnyire nagyon kevés vagy szokatlan dolog okoz számukra örömet.
- A beszéd korlátozott megértése, még látszólag jó beszédprodukció mellett is, amelyet nehezítenek a beszéd érzelmi, társas viselkedési sajátosságai, mint pl. a hanghordozás.
- Egyenetlen képességprofil, pl. a szigetszerű ismeretek, képességek és az önellátás vagy a mechanikus és a személyes memória közötti szakadékszerű különbség.
- Hiányzó vagy korlátozott belátás, pl. saját tudásával, az ismeret forrásával, módjával, a szubjektív jelentőséggel kapcsolatban.

Erősségek, amelyekre építeni lehet:

- A megfelelő szintű vizuális információ általában jól értelmezhető.
- Tanult rutinokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodás.
- Jó mechanikus memória.
- Megfelelő környezetben, érdeklődésének megfelelő témáknál kiemelkedő koncentráció, kitartás.
- Egyes, nem szociális tartalmú tantárgyi területeken - pl. szó szerinti tanulás, nem szöveges számtan, földrajz, zene - viszonylag jó képességek.

Nehézségek, amelyekkel számolni kell a tanítás során:

- Az érzékszervi ingerfeldolgozás zavarai (hallás, látás, fájdalom stb.).
- Figyelemzavar gyakorisága.
- Az utánzási képesség kialakulásának hiányosságai.
- Ingerfeldolgozási, vizumotoros koordinációs problémák.
- Tér-idő értelmezés interiozációjának gyengesége, esetleg hiánya.
- Analízis (sorrendiség)-szintézis műveleteinek problémája.
- A lényegkiemelés, problémamegoldó gondolkodás deficitje.
- Az általánosítás, a tanultak új helyzetben való alkalmazásának sérülése.
- Emlékezetfelidézési problémák (speciális szociális tartalmaknál és személyes élményeknél).

- Ismert tananyagban váratlan nehézség felmerülése szociális elem bevezetésével vagy új körülmények közötti alkalmazás során.
- A feladat céljának nem értése, reális jövőre irányultság hiánya.
- A szimbolikus gondolkodás (pl. játék) fogyatékosága.
- A valóság téves értelmezése, felfogása.
- Realitás és fantázia összetévesztése.
- A szóbeli kérések, közlések félreértése, különösen a többértelmű, elvont kifejezések, többrészes utasítások esetén.
- Képességek, ismeretek önálló változatos alkalmazásának hiánya (beszédhasználatban is).
- Gyermekközösségben áldozattá, illetve bűnbakká válás, más esetekben szociálisan a helyzetnek nem megfelelő viszonyulás a kortársakhoz.
- Szabadidőben passzivitás, kudarcokból eredő viselkedésproblémák megjelenése.
- Félelmek, fóbiák, szorongás.

Speciális módszerek az autisztikus tanulók fejlesztésében

- A nevelés, fejlesztés tervezése a mért szociális alkalmazkodás, fejlettségi kor, illetve a mért intelligencia szintje és a kommunikációs színvonal alapján történik, az egyenetlen képesség- és készségprofil, valamint tanulási képességek miatt egyénhez igazodó módon és a fejlődés erre alkalmas eszközzel (pl. fejlődési kérdőív) való folyamatos követésével.
- Segédeszközökkel berendezett környezet és eszköztár kialakítása (az időbeli és téri tájékozódás, vizuális információhordozók, augmentatív kommunikációt segítő eszközrendszer kialakítása).
- Speciális, egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítása.
- Vizuálisan segített kommunikációs rendszer, a speciális környezeten belül és személyek között: beleértve a gyermek felé irányuló minden kommunikációt.
- A szociális fogyatékosággal összefüggő tanítási nehézség miatt keresni kell az információ átadására a gyermek szintjének megfelelő és szociális vonatkozásoktól leginkább független módszereket és médiumokat (pl. írott utasítás, folyamatábra, számítógépes oktatás stb.). Ugyanakkor a tanítási helyzetek szociális vonatkozásainak elfogadása, illetve megértése fontos tanítási cél (pl. a csoportos, illetve „frontális” tanítási helyzetben való tanulás).
- A fejlesztésben, tanításban és a viselkedésproblémák kezelésében alapvető kognitív viselkedésterápia módszereinek alkalmazása.

Az autisztikus tanulók fejlesztésének pedagógiai szakaszai

Az autisztikus tanulók iskolai fejlesztését a szociális-kommunikációs készségek fejlesztése és a rugalmasabb viselkedérepertoár kialakítása határozza meg. Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai általában módosításokkal egyeznek meg a NAT alapján a helyi tantervben rögzített pedagógiai szakaszokkal és tartalmakkal.

A módosításokat az egyéni fejlesztési tervekben kell meghatározni a gyermekek egyéni szükségleteinek, fejleszthetőségének megfelelően. Az 1-4. évfolyam elvégzéséhez általában hosszabb időkeretre van szükség. A tananyagot mennyiségi és minőségi szempontból módosítani és redukálni kell az autisztikus tanulók speciális szükségletei szerint. Az egyes műveltségi területekre vonatkozó sajátos eltéréseket a helyi tanterv alapján az egyéni fejlesztési tervekben kell rögzíteni. A tananyag elsajátításához speciális módszerek és eszközök használata szükséges.

Fejlesztési feladatok

- a saját személyiség, a külső és belső tulajdonságok megismertetése, a reális önértékelés és pozitív énkép kialakítása érdekében
- a saját viselkedés kontrolljának, a kooperációnak, szociális normáknak direkt tanítása
- a gyermek érdeklődését és motivációját fenntartó oktatási környezet kialakítása

- a közvetlen társadalmi és természeti környezet ismerete, az azokkal való harmonikus kapcsolat
- saját, közvetlen élményeiken keresztül, esetleg speciális érdeklődési körüknek megfelelően nemzeti kultúránk értékeinek megismertetése
- látható, megtapasztalható élmények (pl. művészi alkotások, ismeretterjesztő filmek) segítségével nyújthatunk ismeretek nyújtása az egyetemes kultúra értékeiről
- a helyes szokásrend és a személyes biztonságra való törekvés kialakítása
- a kölcsönös, hatékony, közérthető kommunikáció kialakítása
- az állandósághoz való ragaszkodás oldása, valamint az egyén motivációs lehetőségeinek ismerete kulcsfontosságú a tanulás szempontjából
- a helyes étkezési, önápolási szokások, a rendszeres mozgás iránti igény kialakítása
- helyes szokásrend kialakításakor alapozhatunk a tanulók merev, szabálytartó viselkedésére
- a megfelelő szexuális viselkedés kialakításában a családok számára hatékony segítséget kell nyújtani
- a viselkedésproblémák megelőzése és hatékony kezelése kiküszöbölheti a gyógyszeres kezelést, ami fontos az egészség megőrzése szempontjából
- a pályaorientáció során a munkaképességek mellett a szociális-kommunikációs fejlettséget figyelembe kell venni. Fontos cél, hogy a tanuló lehetőség szerint a speciális érdeklődési köréhez kapcsolódó szakmát választhasson.

Az autisztikus gyermekek integrációja

- A tudatosan tervezett, és nem kényszermegoldásként alkalmazott integráció csak akkor indokolt, ha egyértelműen az autisztikus gyermek javát szolgálja. Az integráció szükségességének megítéléséhez az alábbi tényezők alapos mérlegelése szükséges, úgy, hogy a feltételek együttesen és perspektivikusan legyenek adottak.
- A tanuló részéről átlagos vagy átlag feletti intelligencia, enyhe fokú autisztikus fogyatékoság, jól kompenzált, minimális viselkedésproblémák.
- A családtagok részéről egyértelmű szándék a szakemberekkel való szoros együttműködésre és a gyermek intenzív támogatására.

Az iskola részéről

- a speciális módszertanban jártas pedagógus és asszisztens,
- jól előkészített, ütemezett fejlesztési terv,
- speciális eszközök, módszerek és környezet,
- együttműködés a családdal
- a befogadó gyermekcsoport felkészítése a pozitív hozzáállásra, folyamatos támogatása,
- szakértői csoporttal való intenzív kapcsolattartás. Szakértői csoport, amely rendelkezésre áll a szülők felvilágosításában, a pedagógusoknak nyújtandó szakmai tanácsadásban, problémakezelésben, a fejlesztés irányának kijelölésében, követésében.
- Az integrált autisztikus gyermek legyen elégedett az iskolai élettel, fontos, hogy jól érezze magát.

A fenti feltételek mellett is szükséges az integráció fokozatos megkezdése, a szociális, kommunikációs és kognitív deficitek figyelembevétele, az egyénre szabott mérés, tervezés, fejlesztés, a tananyag szűrése (egyres tantárgyakból felmentés), továbbá a fogyatékoságot kompenzáló alternatív eszközök, módszerek igénybevétele egyéni szükségletek szerint (pl. kézírás helyett gép használata, szóbeli felelet helyett írásbeli beszámoló vagy fordítva).

A súlyosan és enyhébben hallássérült gyermek

A súlyosan hallássérült - siket - és enyhébben hallássérült - nagyothalló - gyermekek a beszédnek hallás útján történő megértésére nem, vagy csak részben képesek. A hallássérült tanulónál - a hallás hiánya vagy csökkenése miatt - a szokásostól eltér a nyelvi kommunikáció fejlettsége (szövegértés, szókincs, nyelvi szerkezetek értése és használata, hangzó beszéd

stb.), és ennek következtében a megismerő tevékenység és egyes személyiségjegyek fejlődése.

A tanuló nyelvi kommunikációs szintje az esetek jelentős részében nem korrelál életkorával, hallásállapotával - attól pozitív és negatív irányban is eltérhet. A legkorábbi életkortól alkalmazott orvosi-egészségügyi és speciális pedagógiai ellátás együttes alkalmazása megvalósításával a súlyos következmények csökkenthetők.

A hallássérült tanuló egyéni fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkeztenek, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, a fejlesztés megkezdésének ideje.

A hallássérült gyermekek fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs eljárások folyamatában valósul meg.

A komplex ellátás a korai és óvodai nevelésre építkezve, döntően a szurdopedagógiában használatos módszerek alkalmazásával, megfelelő audiológiai ellátással, a nagy teljesítményű hallókészülékek, hatékony hangátviteli technikák használatával és/vagy a legkorszerűbb műtéti technika alkalmazásával beépített cochleáris implantátumokkal történik. A felsoroltak együttesen határozzák meg a hallássérült tanuló eredményes nevelhetőségét, oktathatóságát.

A rendszeresen végzett mérési, speciális pedagógiai vizsgálati, megfigyelési, tapasztalati eredmények figyelembevétele, valamint az audiológus szakorvossal történő folyamatos kapcsolat elengedhetetlen feltétele az eredményes pedagógiai és egészségügyi habilitációs és rehabilitációs tevékenységnek.

Az együttnevelés egyéni döntést igényel. Alapja az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye. A hallássérült tanuló fejlesztési stratégiájának kialakítását segíti a szakirányú végzettségű, integrált oktatásban tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus. Az eredményesség érdekében szükség van a szülők és az iskola együttműködésére.

Az integráltan tanuló hallássérült gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz, illetve a hallássérülés tényéből következik (pl. audiológiai gondozás).

Ennek megszervezéséhez a szakértői javaslat, a hallássérültek iskoláiban létrejött egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények részéről történő folyamatos tanácsadás, - mint pedagógiai szakszolgálat, és szervezett továbbképzés, egyéb pedagógiai-szakmai szolgáltatás

A hallássérült tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges, de mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvénye.

Fejlesztési feladatok:

- a tananyag, követelmény, értékelési mód meghatározása a sérülés figyelembe vételével
- minden segítséget kapjon meg tanulási nehézségének leküzdéséhez
- segíteni abban, hogy a munka világának aktív részesévé váljanak
- törekedni kell arra, hogy a vizuális úton szerzett ismereteknek valóság-hű tartalma legyen, az ismeretanyag a fogalmi általánosításokat, az árnyaltabb kommunikációt is fejlessze
- a szókincs, fogalmak bővítése, nonverbális úton szerzett ismeretek fontosak
- szükséges a társadalmi kapcsolatépítés, kapcsolattartás formáinak elsajátítása, gyakorlása
- nagy jelentőséggel bír, ha kommunikációs lehetőségeikkel kapcsolatot tudnak teremteni szélesebb környezetükben élő (sors) társaikkal
- megfigyelés, tevékeny részvétel útján lehet hatékonyan eljuttatni a tanulókat a környezet alakításának, óvásának felismeréséhez
- a tanulással kapcsolatos speciális igényeik, lehetőségeik (emlékezet, annak struktúrája, dysphasiás jegyek stb.) feltárása
- az információs kommunikációs technológiák megismertetése kiemelt pedagógiai feladat, mert ezáltal gazdagodnak az információszerzés lehetőségei.

- szükséges megismertetni - az életkoruknak, esetleges társuló fogyatékoságuknak megfelelő szinten - azokat az okokat, melyek hallássérülésüket, illetve annak következményeit okozták
- életmódjuk, életvitelük alakításában hangsúlyos szerepe van komplex kommunikációs lehetőségeik fejlesztésének (hallásmaradvány kihasználása, szájról olvasás). Szükséges, hogy felismerjék a környezetben előforduló káros szokásokat, kerüljék az ártalmas, utánzó magatartási mintákat.

2.6.2 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

Az iskolába járó gyermekek egy része szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Felzárkóztatásukhoz a tanórán kívüli korrepetálások, speciális, egyéni foglalkozások nyújtanak segítséget, melyek lehetővé teszik a hátrány csökkentését/megszüntetését. Ennek leghatékonyabb eszköze a rendszeres kapcsolattartás, beszélgetés, a családlátogatások, szülői értekezletek, fogadóórák, nyílt tanítási napok. A felzárkóztatásra szoruló tanulókkal való foglalkozást differenciáltan, egyénileg vagy kiscsoportban oldjuk meg.

Felzárkóztatásra szorul a gyermek, ha

- szórt figyelmű; nehezen tud koncentrálni;
- gyorsan felejt, és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat;
- túlmozgásos vagy túlzottan lassú;
- kézügyessége fejletlen;
- lassan vált át egyik feladatról a másikra;
- olvasási, helyesírási, matematikai problémái vannak;
- a szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel
- valamely rész-képesség területén adódó lemaradás miatt.

A felzárkóztatás célja

- A környezeti hátrányok kompenzálása, a továbbhaladás lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése.
- Készségek, képességek fejlesztése.
- A napi tanulás feltételeinek biztosítása, a korrekciós tevékenység és a korrepetálás révén
- Valamely rész-képesség területén megnyilvánuló hátrány kompenzálása.
- Viselkedési szokások kialakítása, változtatása, az általános emberi normák, valamint az iskolai házirend szellemében.
 - Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő további programelemek
 - A gyerekek túlnyomó többségének továbbtanulási esélye, műveltségük várható szintje az általános iskolából kilépve attól függ, hogy milyen fejlettségi szinten kezdik meg tanulmányaikat az első évfolyamon. A továbbiakban pedig milyen képességekkel, készségekkel, jártasságokkal rendelkeznek a tanuláshoz, egyéb ismeretszerzéshez. A képességfejlesztés legoptimálisabb ideje a kisiskolás kor. Kiemelt területek:
 - 1. anyanyelvi kompetenciák (dyslexia, dysgrafia)
 - 2. matematikai kompetenciák (dyscalculia)

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
Dysgrafia, dyslexia veszélyeztetettség esetén: Az írás, olvasás elsajátításának, tanulási zavarainak csökkentése, ha lehet	Diagnosztizálás, okok feltárása (logopédus, fejlesztő pedagógus) Dysgrafia, dyslexia <u>kor</u> : mozgásfejlesztés – kis és nagymozgások fejlesztése, írástechnikai gyakorlatok	A gyerekek legyenek tisztában problémáikkal. Fogadják el az erre irányuló javítást, segítséget Működjenek együtt mindenkori segítőjükkal, tanáraikkal,

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
<p>megszüntetése. Az elmaradások mielőbbi felismerése, korrigálása. Súlyosabb esetekben speciális szakemberhez kell juttatni a gyermekeket (pszichológus, logopédus, szakorvos, a szakértői bizottság szakemberei stb.)</p>	<p>(betűelemek, rajzok stb.), betűkapcsolási gyakorlatok, térbeli tájékozódás, kommunikációs képesség fejlesztése, korrekciója. <u>Logopédiai foglalkozások:</u> artikulációs gyakorlatok, akusztikus gyakorlatok (utánzás, térbeli tájékozódás), összeolvasás, olvasástechnika fejl., intonáció, képzeletfejlesztés, szövegértés fejlesztése. Varázsbetű-program</p>	<p>szakemberrel. Legyen az osztályközösség és a család megértő, elfogadó, segítő.</p>
<p>Dyscalculia veszélyeztetettség esetén: A nehézségeket előidéző okok enyhítése, megszüntetése. A tünet intenzitásának csökkentése. A lemaradás korrigálása. Legyen képes a gyermek a matematikai gondolkodás elsajátítására korosztályának megfelelően. Súlyosabb esetekben speciális szakemberhez kell juttatni a gyermekeket (pszichológus, logopédus, szakorvos, a szakértői bizottság szakemberei stb.)</p>	<p>Diagnosztizálás, a korrekció megkezdése. korrepetálás egyéni foglalkozással (méret, mennyiség, számfogalom kialakítása), logikus gondolkodás fejlesztése (következtetések, ok-okozat stb.), a kudarcélmény csökkentése, szókinccs biztosítása, megértés gyakoroltatása (elemzés, összehasonlítás), figyelem korrekciója önkontroll fejlesztése, kialakítása (önértékelés). Varázsbetű program Figyelemfejlesztő tréning</p>	<p>A tanuló legyen partnere segítőinek. Gyakorlásaival önállóan is próbálkozzon problémája megoldásával. Legyen tisztában lehetőségeivel és képességeivel. Vállalja a „küzdést”.</p>

- Pályára irányítás, pályaválasztás, a beiskolázás segítése.

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
1. A tanulási kudarcnak kitétt tanulók felismerése	- képességek felmérése, prevenció; Rövid DIFER - képességek felmérése (Kompetencia-mérések)	pedagógus, fejlesztő pedagógus, logopédus, nevelési tanácsadó, szakértői bizottság	tanév eleje
	megfigyelés	pedagógus, fejlesztő pedagógus, gyógyped.	folyamatosan
	beszélgetés (gyerekekkel, szülővel)	pedagógus	folyamatos
	Tanulási szokások mérése	osztályfőnök	első félév
2. A tanulási kudarcnak kitétt tanulók fejlesztése (az iskolán belül)	egyéni fejlesztés (fejlesztési terv alapján)	pedagógus, fejlesztő pedagógus, gyógyped.	folyamatos
	differenciált tanórávezetés	minden pedagógus	folyamatos
	korrepetálás	érintett pedagógus	folyamatos
	tanulószoza	tanulószoza-vezető	folyamatos
	előkészítő évfolyam	tanító	tanév vége
mentesítés bizonyos tárgyak értékelése alól	igazgató, szakértői bizottság	tanév eleje, illetve folyamatos	

	Hang-fény terápia	fejlesztő pedagógus	folyamatos
	Tanulásmódszertan, tanulás tanítása	Osztályfőnök, tanító, tanár	folyamatos
	Figyelemfejlesztő-tréning	Fejlt. pedagógus, gyógyped , ped.	folyamatos
3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (iskolán kívül)	speciális szakemberekhez történő irányítása (szakértői bizottságok, orvosi intézmények)	Pedagógus, fejlesztő pedagógus, gyermekvédelmi felelős	folyamatos
4. A fejlesztés hatékonysága, értékelés	a tanulók tanulási szokásainak felmérése (kérdőív)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	tanév vége
	dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	tanév vége
	fejlesztő szakemberek szóveges értékelése az egyéni haladásról	fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	negyedévente, illetve tanév végén
	megfigyelés	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejl. P., gyógypedagógus	folyamatos, illetve tanév vége
	tanulmányi eredmények elemzése (dokumentumelemzés)	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	tanév vége
	beszélgetés (gyerekekkel, szülővel)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	tanév vége

2.6.3 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézséggel küzdők esetében a fejlesztés olyan képességekre irányul, melyek a tanulók iskolai teljesítményét javítják. A komplexitás elvének érvényesítése szellemében a fejlesztés az alábbi területeket öleli fel:

- mozgás (nagy- és finommozgás),
- testséma,
- téri orientáció,
- percepció (vizuális, auditív, taktilis), melyekhez mindig kapcsolódik a verbális tudatosítás.

Az illetékes szakértői bizottság szakvéleménye alapján a képességfejlesztés a szülő beleegyezésével és aktív támogatásával végezhető (mozgás, testséma, téri orientáció stb.).

Szervezeti formái a szakvéleményben rögzített óraszámok szerint:

- Egyéni fejlesztés (1-3 fő),
- Kiscsoportos fejlesztés (4- 6 fő),

A beilleszkedési zavarok okának ismeretében a megjelenő problémákat három csoportba soroljuk:

- Pszichés zavarok állnak a probléma háttérében (önértékelési zavar, gyenge fémrendszer, konfliktuskezelési deficit, sérülékeny kudarctűrő képesség, tolerancia hiány, szabálytartás hiánya), illetve különböző kompenzációs mechanizmusok, mint projekció, elfojtás, agresszivitás)

- Tanulási nehézségek váltják ki a problémát (percepció-dyslexia, dysgrafia, figyelem-hiperaktivitás, kommunikáció-autisztikus jelek, a szenzomotoros mozgás fejletlensége, csak szekunder jellegű memória).
- Rossz vagy hiányos szocializáció okozza a problémát (túlzott engedékenység, szeretet- és figyelemhiány, túlzott elvárások stb.)

A fejlesztés célja

- Személyiségfejlődés
 - Pozitív énkép
 - Idegrendszer fejlődésének biztosítása
 - Mozgásfejlődés
 - Érzelmi élet fejlődése
 - Beszéd fejlődése
 - Érzékszervek fejlődése
 - Prevenció, reedukáció
- Részképesség zavarok megszüntetése
 - Figyelem-, viselkedési-, tanulási zavarok csökkentése
 - Egészséges működéssel való ellensúlyozás (korrekció, kompenzálás)
- Ismeretek bővítése
 - Iskolai szerepeknek, elvárásoknak való megfelelés.

Egyéni és kiscsoportos fejlesztés ütemezése

Szeptember: szintfelmérés; csoportalakítás; egyéni fejlesztési terv kidolgozása; a fejlesztési területek negyedévenkénti felülvizsgálata, havonkénti nyomon követése

Szeptembertől januárig: egyéni és csoportos fejlesztések

Február: értékelések, szülők tájékoztatása

Februártól májusig: egyéni és csoportos fejlesztések

Június: értékelések, tájékoztatás a szülők felé

Módszerek (*Életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó, játékos, az érzelmi motivációra építő*)

- Számolás, írás, olvasás zavarok kezelése
- Viselkedés korrekciós módszerek
- Figyelem fejlesztő gyakorlatok
- Kommunikációs készség fejlesztése
- Családpedagógiai módszerek
- Tanulást segítő programok
- Informatika és audiovizuális technika alkalmazása
- Relaxációs módszerek (Hang-fény terápia)

2.6.4 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetség- és a képességek kibontakoztatása szempontjából elsődleges, hogy tanulóink versenyképes, használható, gyakorlatias tudásra tegyenek szert. Tehetségen azt a velünk született, adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességmintát értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos, vagy több területén az átlagosat túlhaladó teljesítményt hozhat létre.

A tehetség jellemzői: átlagosnál magasabb intelligencia, magas fokú kreativitás, a következtetés képessége, önálló útkeresés, szorgalom és kitartás, előítéletektől való mentesség, bizonytalanság tolerálása, becsvágy, kockázatvállalás, divergens gondolkodás, folyamatos kommunikáció.

A tehetség kibontakoztatását serkenti:

- a motiváció, ösztönző attitűd,
- a bizalom,
- a megfelelő szervezeti strukturáltság,
- a játékoság.

A tehetség kibontakoztatását gátolja:

- a kreativitás lebecsülése,
- a túlzott fegyelem,
- a teljesítménykényszer.

Legfontosabb feladatunk idejében felfedezni s fejleszteni a gyermekek speciális képességeit.

Forrásaink

- pedagógusok megfigyelései
- szülők, környezet véleménye
- egyéb jelzések (zene, sport stb.)

Módszerek

- iskolán kívüli elfoglaltságok megismerése
- kötetlen beszélgetések (szülők, edzők stb.)
- pedagógus (osztályfőnök, szaktanár) céltudatos munkája
- adatgyűjtés

Iskolánk akkreditált kiváló tehetségpont. Ennek alapján a tehetséggondozás szervezeti formái

- A tanítási órán differenciált feladatok biztosítása.
- Csoportbontásnál fontos a viszonylagos homogenitás, hogy a tehetséges gyermekek a velük versenyképes kortárstanulókkal ismételten összemérhessék képességeiket, erejüket. Megvalósulhat a tantervdúsítás, tananyag gazdagítás. Egyes anyagrészekkel elmélyültebben foglalkozhatnak, projektet készíthetnek, gyűjtő- és kutatómunkát végezhetnek.
- Emelt óraszámú tantárgyak tanítása
- Szakkörök, tehetséggondozó műhelyek és projektek (néptánc, gyöngy, képzőművés, népdaléneklés, komplex műhelyek)
- Második idegen nyelv
- Pályázatok
- Kiállítások
- Versenyekre felkészítés (iskolai, területi, járási, megyei, országos)
- Vetélkedők
- Középiskolai előkészítők
- Tematikus táborok, erdei iskolák

Célok	Feladatok	Kritériumok
Iskolánk célja a tehetséges tanulók korai felismerése, hogy minél hamarabb elkezdhessük fejlesztésüket.	Látogatás az óvodában. Osztályfőnökök, szaktanárok megfigyelései, adatgyűjtés. Iskolán kívüli elfoglaltságok megismerése, beszélgetés.	A partnerekkel való folyamatos kapcsolattartás.
↓ Célunk a felismert tehetség fejlesztése, ösztönzése, kibontakoztatása az önmegvalósítás jegyében.	A szükséges szakmai támogatás biztosítása, melynek eszközei: <ul style="list-style-type: none">• tanórai csoportbontás, differenciálás;• nívócsoport;	A szakkörök és klubok sikeres működése. Tanulmányi versenyeken való sikeres részvétel.

Célok	Feladatok	Kritériumok
	<ul style="list-style-type: none"> • érdeklődés alapján szerveződő szakkörök, klubok; • tantervdúsítás; • tanulmányi versenyekre való felkészítés; • középiskolai előkészítő; • filharmóniai hangverseny; • táborok, erdei iskola. • művészeti alapiskola tanszakaira (zene: hangszer és szolfézs, néptánc, kézművesség, dráma) jelentkezés ösztönzése 	<p>Sikeres felvételi vizsgák (továbbtanulás).</p> <p>Egyéni/közösségi produkciókban való sikeres szereplés.</p> <p>Egyéni produktumok, publikációk, műalkotások létrehozása.</p> <p>Kiegyensúlyozott, elégedett, sikeres gyerekek</p>
Célunk az esélyegyenlőség biztosítása valamennyi tehetséges gyermek számára társadalmi hovatartozástól függetlenül.	Családi/anyagi háttérbeli hiányosságok ellensúlyozása Pályázatokkal anyagi, tárgyi feltételek megteremtése tehetséges tanulóknak Könyvtárhasználat	Pályázatok, önkormányzati, alapítványi és egyéb támogatások felhasználásával.
Célunk, hogy a tanulók vállalják tehetségüket és használják fel az érvényesülésükhöz.	Feladatunk a lehetséges helyes utak, lehetőségek minél tágabb körét bemutatni.	A tanulók találják meg a tehetség gyümölcsötetésének módját.
Tudjuk, hogy a tehetséggondozás csak a család támogatása mellett lehetséges, ezért célunk a családdal való együttműködés.	A családot folyamatosan tájékoztatni kell az aktuális helyzetről, az elért (rész) eredményekről, sikerekről, kudarcokról.	A család lehetőségeihez mérten támogassa mind anyagilag, mind erkölcsileg a gyermek fejlesztését.

2.6.5 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Sárbogárd város és környéke, beiskolázási körzetünk: Sárszentmiklós, Rétszilas, Örspuszta, Pusztaegres, Sárhatvan, Nagyhörcsök, Nagylók Fejér megye déli, egyik legelmaradottabb részén található. Kevés a munkahely, az iskolázottabb réteg száma alacsonyabb, a rossz szociokulturális státuszú családok száma, a munkanélküliség magasabb az országos átlagnál. Ez utóbbi évek óta tartósan 10-13% körüli.

Gondot fordítunk arra, hogy lehetőségünk szerint segítsük a hátrányok enyhítését, csökkentjük a lemorzsolódás veszélyét. Iskolánkban gyermekvédelmi felelős segíti az iskola és a pedagógusok gyermekvédelmi munkáját. Ennek érdekében:

- Az osztályfőnökök tájékoznak a tanulók szociális helyzetéről találkozásuk első évében.
- A halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulók részére integrációs, képességkibontakoztató felkészítést szervezünk. (IPR program)
- Egyéni elbeszélgetésekkel, a szülővel való találkozásokkal segítjük a tanulók beilleszkedését a közösségbe.
- A problematikus esetekben szakember (mentálhigiénés szakember, pszichológus) segítségét vesszük igénybe.
- Az érintett szakemberek együttműködnek a problémák megoldásában. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

Feladataink:

- Integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítés, IPR program működtetése
- Ügyeletek biztosítása, ellátása (reggel, délután, iskolai szünetek)
- Jelzés a segítő hálózatnak (Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, Nevelési Tanácsadó, Gyámhivatal, Jegyző)
- A hátrányos körülmények között élő szülőket, tanulókat felvilágosítással, tanácsadással segítsük
- A szülőket kellő időben bevonjuk a pályaválasztás folyamatába
- Intézményen belüli szociális ellátások biztosítása lehetőség szerint

A segítségnyújtás módjai:

Anyagi és természetbeni juttatás

- ✓ Központi:
 - rendszeres gyermekvédelmi támogatás
 - az iskolai könyvtárból ingyenes tankönyv biztosítása
 - étkezési normatív támogatás
 - ✓ Alapítványi:
 - tanulmányi kirándulások támogatása
 - színház- és hangverseny-látogatások, múzeumpedagógiai foglalkozások támogatása
 - versenyek nevezési díjának átvállalása
 - nyári táborok esetenkénti támogatása
 - ✓ Sárszentmiklósi Katolikus Megújulásért Alapítvány:
 - karácsonyi ajándék
 - egyéni támogatás
 - ✓ Napi háromszori étkezés (kedvezmények igénybevételi lehetőségéről tájékoztatás)
- Tanórai, tanórán kívüli foglalkozás
- ✓ Bejáró tanulók számára felügyelet, az utazás, várakozás „minőségének” javítása
 - ✓ Egésznapos iskola, tanulószoba
 - ✓ Pályaorientáció
 - ✓ Pályázatok figyelése, részvétel pályázatokon

2.6.6 Integrációs és képesség-kibontakoztató program

Iskolánkban a hátrányos helyzetük miatt tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek lemaradásának, a lemorzsolódás veszélyének csökkentése érdekében az egyén szükségleteihez igazodó, hatékony tanítási módszereket, pedagógiai megoldásokat választunk ki és alkalmazunk. Célunk, hogy a lemorzsolódási mutatónk 10% alatti legyen. Ennek érdekében kiemelt figyelmet fordítunk az átmenetekre, az alapkészségek fejlesztésére. Tanítjuk és gyakoroltatjuk a különböző tanulási technikákat. Az Életrevaló program 7. szakaszát a nyolc év alatt elmélyítjük, hogy tanulóink képesek legyenek saját életük sikeres vezetésére.

Az osztályainkban, a tanulók közötti tudásbeli különbség és kifejezőkészség igen tág határok között mozog. Az iskolai integrációs felkészítés programja a pedagógiai munka speciális szervezését jelenti, lehetőséget biztosítva a felzárkóztatásra, mellyel a hátrányos helyzetű tanulók leszakadása lassítható vagy megakadályozható.

E vonatkozásban iskolai munkánk célja

- az integrációs felkészítés jogszabályoknak megfelelő alkalmazása
- az integrációs felkészítés pedagógiai rendszere (IPR) elemeinek alkalmazása a HHH tanulók oktatása-nevelése során
- az integrációs munka tervezése és értékelésének kidolgozása.

Feladataink az integrációs felkészítésben

- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányainak ellensúlyozása,
- egyéni képességeik, tehetségük kibontakoztatása,
- mentorálással fejlődésük elősegítése,
- tanulási, továbbtanulási esélyeik növelése egyéni foglalkozással
- együttnevelést elősegítő módszerek alkalmazása,
- rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel,
- értékelési rendszer folyamatos felülvizsgálata a gyakorlati tapasztalatok alapján.

Iskolánk minden osztályában integrációs felkészítést folytatunk. E folyamatban az IPR követelményeinek megfelelően a HHH tanulók együtt – egy osztályban és csoportban – tanulnak a nem HHH társaikkal. Az elmúlt évek pedagógiai fejlesztéseinek ismeretében elmondhatjuk, hogy az alkalmazott módszerek eredményeként mind a HHH, mind a nem HHH tanulók iskolai sikeressége nőtt.

Az integrációs oktatásban iskolánk minden tanulója részt vesz, különös tekintettel arra a tanulóra,

- akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, illetve szülei – az iskolai felvételi körzet megállapításával összefüggésben a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint vezetett nyilvántartás alapján készült statisztikai adatszolgáltatás, a gyermeket, tanulót megillető szolgáltatás megállapításához a szülők nyilatkozata szerint – legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányaikat fejezték be sikeresen,
- akit tartós nevelésbe (állandó gondozásba) vettek,
- akiket a jegyző védelembe vett és egyik szülőnek sem magasabb az iskolai végzettsége 8 általánosnál.

AZ IPR elemei

I) Óvoda–iskola átmenet

Iskolánk Sárbogárd város óvodáiból, elsősorban a Zengő Óvoda sárszentmiklósi Kippkopp Tagóvodájából és a pusztagegri Kölyökvár Óvodából fogad gyerekeket. Mindkét óvodának meghatározó szerepe van a gyerekek eltérő ütemű éréseiből, fejlesztési szükségleteiből fakadó hátrányok csökkentésében és az alapkészségek sikeres fejlesztésének előkészítésében. Közös munkánk eredményeként elmondható, hogy az általános iskola előkészítő szakaszában, valamint az óvodai nevelés utolsó évében tervezetten megtörténnek a szűrések. Beszédfejlődési vagy rész-képesség-zavar, tanulási, magatartási probléma esetén az illetékes szakemberhez irányítjuk a gyermeket, további fejlesztését a szakértői vélemény alapján végezzük. Az iskola és az óvoda együttműködését az alábbiakban kívánjuk megvalósítani:

Az eredményesebb iskolakezdés, sikeresebb iskolai előrehaladás érdekében a Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer (DIFFER) rövid változatát nagycsoportban (5-6 éveseknél), és első osztályban év elején alkalmazzuk. A mérés eredményeire építjük tudatosan pedagógiai munkánkat. A mérés alapján célzott fejlesztő gyakorlatokat, játékokat építünk be az egyéni foglalkozásokba, differenciált órai munkába.

A tagiskola Manótanodát szervez négy alkalommal a nagycsoportos óvodások részére, valamint több közös programban együtt vesznek részt az óvoda és iskola gyermekei a nevelési illetve tanév során, segítve az átmenetet a gyermekek számára. A székhelyen Tárogató rendezvényen ismerkedhetnek, szülők, gyerekek az iskolai élettel.

II) Társadalmi-szakmai környezettel való együttműködés

II.1. Szülőkkel való kapcsolattartás

Munkánk során a szülői ház és az iskola közötti harmonikus kapcsolat kiépítésére törekszünk, ezért minden iskolába kerülő gyerek esetében elengedhetetlen, hogy a gyermeket fogadó nevelő tájékozódjon a szülőnek az óvodával kialakult kapcsolatáról és az iskola iránt támasztott elvárásairól.

A tájékozódás elsődleges célja, hogy a pedagógusok az iskolába kerülés pillanatától partneri kapcsolatot építsenek ki a gyermekek szüleivel, ezzel nyerve meg őket az iskolában folyó munkának.

A szülőkkel való kapcsolattartás formái:

- Szülői értekezletek (az iskola szakmai pedagógiai programjának, integrációs rendszerének ismertetése)
- Évente legalább 3 alkalommal (a szülői értekezleteken kívül) konzultáció, szöveges értékelés megbeszélése a tanulóról
- Nyílt tanítási napok szervezése
- Mentori rendszer
- Családlátogatás

Felelős: intézmény-vezető

Iskolánk évente szülői elégedettségmérést végez, melyből az alábbi területekről kapunk visszajelzéseket:

- a tanulók tanulmányi előrehaladása, készség- és képességfejlesztés
- a továbbtanulásra való felkészítés
- az iskolával való kapcsolattartás
- felzárkóztatás
- tehetséggondozás
- hagyományápolás, környezeti és egészséges életmódra nevelés

II.2. Együttműködés a sárbogárdi Cigány Kisebbségi Önkormányzattal

A sárbogárdi Cigány Kisebbségi Önkormányzat (CKÖ) és az iskola kapcsolatát a támogató együttműködés jellemzi, melyet írásos megállapodásban is rögzítettünk 2008-ban. Az Önkormányzat segítséget nyújthat:

- a szülőkkel való kapcsolattartáshoz,
- gyermekek kulturális programjainak támogatása,
- gyermekek jutalmazása,
- szociális támogatás

II.3. Együttműködés a civil szervezetekkel

Az iskola az alábbi civil szervezetekkel tart kapcsolatot:

- Sárszentmiklósi Iskoláért Alapítvány
- Sárszentmiklós Egyesület
- Sárszentmiklósi Karitás
- Helyi Spot Egyesület
- Sárszentmiklósi Katolikus Megújulásért Alapítvány
- Sárszentmiklósi Nyugdíjas Klub

Az együttműködés célja a szabadidő hasznos eltöltésére irányuló tevékenység, a családok szociális támogatása, amely közösen szervezett programokban, különböző adományokban valósul meg.

II.4. Együttműködés a középfokú oktatási intézményekkel

Tanulóink iskolai életútjának követését a középfokú oktatási intézményekben régóta tervezzük. Információkat eddig elsősorban a volt tanítványainkkal fennálló személyes

kapcsolattartás formájában tudunk szerezni. Azoknak a középiskoláknak évente bemutatkozási lehetőséget nyújtunk, ahol az iskolánk tanulói legnagyobb számban tanulnak tovább (Sárbogárd: Petőfi Gimnázium, székesfehérvári és dunaújvárosi középiskolák).

A középfokú oktatási intézményektől visszajelzést kérünk volt tanulóink iskolai teljesítményéről. Az együttműködés részét képezi az egyes középiskolák oktatási tevékenységének megismertetése az iskola tanulóival és a szülőkkel.

Együttműködési területek:

- Iskolabemutakozás (börze, nyílt napok, tájékoztatók a középiskolákban a tanulók, a szülők, az általános iskolai tanárok részére (8. o. tanév elejétől szept.-dec.)),
- Iskolánkban a továbbtanulási nyomtatványok kitöltése előtt szülői értekezlet a 8. osztályosok számára
- Utánkövetés – középiskolák megküldik az első év eredményeit tanulónként
- Az Útravaló ösztöndíjprogram, a középiskolai előkészítő tantárgyba illesztése és a mentori rendszer segítségével felkészítés az érettségit adó középiskolára

II.5. Együttműködés a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal

Az iskola a segítségre, támogatásra szoruló gyermekek érdekében szoros kapcsolatot tart fenn a gyermekjóléti szolgálattal. A kommunikáció adott esetben leggyorsabb formáit tudjuk használni: telefon, személyes megkeresés, írásbeli jelzés, esetmegbeszélések. A gyermekjóléti szolgálat feladata a segítségnyújtásra szoruló családok és a helyi döntéshozók közötti kapcsolattartás.

- Az iskola tájékoztatja az integrációs felkészítésben résztvevő tanulókról a szolgálatot minden tanév elején. Az iskola a képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítésben részt vevő tanulók haladását, fejlődését, illetve az ezeket hátráltató okokat – egyéni fejlesztési terv alapján – háromhavonta értékeli.
- A háromhavonta esedékes értékelésre indokolt esetben a Gyermekjóléti Szolgálatot meghívja.

II.6. Együttműködés a pedagógiai szakmai és szakszolgálatokkal

Az iskola az alábbi szervezetekkel kíván együttműködni a nevelő-oktató munka hatékonyságának emelése érdekében:

- Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
- Kossuth Zsuzsanna EGYMI

Az együttműködés zökkenőmentességének biztosítása érdekében az EGYMI-vel megállapodást kötöttünk. Ebben rögzítettük:

- az együttműködés célját és feladatait,
- a kapcsolattartó személyeket,
- a konkrét feladatokat,
- a várható eredményeket,
- a rendszeres információcsere módját.

A pedagógiai szakszolgálat az alábbi feladatokat látja el:

- logopédiai vizsgálat
- gyógytestnevelésre utaltak szűrésének koordinálása
- pszichológiai tanácsadás

III) A lemorzsolódással és a továbbtanulással kapcsolatos adatok rögzítése

Az IPR legfontosabb célkitűzése, hogy a HHH tanulók lemorzsolódási aránya csökkenjen, iskolai eredményességük javuljon, és minél többen tanuljanak tovább érettségit adó középfokú oktatási intézményben.

Fő tevékenység:

- tanórába illesztett középiskolai előkészítő: magyar, matematika
- egyéni foglalkozás mentorokkal

Az eredmények dokumentálása a mindenkori nyolcadik évfolyamos osztályfőnökök feladata.

Az IPR-ben meghatározott eszközrendszer elemei

1. Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek

1.1. Az önálló tanulást segítő fejlesztés

- Kompetencia alapú oktatás (matematika, szövegértés az alapozó szakaszban)
- A tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző programok (Varázsbetű)
- Tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységek (Figyelemfejlesztő tréning, szakkörök, versenyek, középiskolai előkészítő)

1.2. Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

- Tantárgyi képességfejlesztő programok
- Kommunikációs képességeket fejlesztő programok (drámaórák)
- Képességfejlesztő szakkörök: kézműves, sakk

Fő célkitűzések:

- a) a gyerekek manuális és értelmi képességének, fejlesztése;
- b) a szabadidő igényes, tartalmas eltöltése;
- c) hagyományápolás;
- d) a társas élet erősítése.

1.3. Szociális kompetenciák fejlesztése

Közösségfejlesztő, közösségépítő programok az iskolaotthonban. Célunk az Életrevaló 7 szokás programmal olyan szociális ismeretek, motívumok, képességek és készségek, vagyis szokások rendszerének kiépítése, amely elősegíti, sikeressé teszi a szociális viselkedést. E kompetencia elemei között tartjuk nyilván a

- a gyerek önismeretét,
- saját magával szembeni elvárásait,
- az önbizalmát,
- a pozitív szemléletmódot,
- a másokkal szembeni viselkedést: pl. tolerancia, kommunikációs készség

2. Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

- Mentori rendszer működtetése (bemeneti mérésre épülő egyéni fejlesztés)
- Együttműködések (művészeti iskola, egyházak)

Elvárt nevelési hatások:

- Olyan élmények nyújtása, amelyek a tanulók későbbi életében hasznosíthatóak
- Személyiségfejlesztés
- A diákok integrációs szintjének javítása (pl. a másság, az etnikum vagy a nemek közötti különbségek elfogadása).
- A társadalmi beilleszkedéshez elengedhetetlen készségek és képességek fejlesztése.
- A találékonyság, ötletesség, kreativitás fejlesztése
- Az érdeklődés, kíváncsiság fejlesztése
- Az egészséges életmód tevékenységmintáinak kialakulása
- Az iskolai eredmények javítása – motiválás

3. Az integrációt elősegítő módszertani elemek

- Differenciálás
- Kooperatív technikák

- Tanulást segítő játékok
- Projektek

4. Műhelymunka – a tanári együttműködés formái

Nagy hangsúlyt kívánunk helyezni a kollégák közötti értékelő esetmegbeszélésekre, hospitálásra. Ezek célja a gyerekek érdekében, a gyerekekről beszélni. Célunk egymás munkájának segítése a gyermek érdekében, az egymástól való tanulás.

- Értékelő esetmegbeszélések, problémamegoldó fórumok
- Hospitálásra épülő együttműködés

5. A háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei

A hagyományos szülői találkozások mellett 3 alkalommal (november, február, május) végzünk kompetencia alapú értékelést, melyet dokumentálunk. A szóveges értékeléskor az alábbi területekről nyújtunk információt (megjelenítendő elemek):

- tantárgyi előmenetel
- motiváció
- akaraterő, kitartó munkavégzés
- önbizalom

6. Multikulturális tartalmak

A multikulturális nevelés célja az előítéletek csökkentése. Az iskolai nyitottság biztosításával ismertebbé és elfogadottabbá válik az intézményünkben folyó nevelő-oktató munka. Projektnapok szervezésével szeretnénk a különböző kultúrákat megismertetni tanulóinkkal. A projektek megtervezésére alkalmi munkacsoportokat alakítunk.

7. A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

Az integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítés keretén belül kiemelt fejlesztési feladatként jelentkezik a felnőtt lét szerepeire való felkészítés. Ennek fontos eleme a **pályaorientáció**.

Célja: A tanulók további iskola- és pályaválasztásának segítése, továbbtanulásra ösztönzés

Összetevői:

Egyéni adottságok, képességek megismerése, önismeret fejlesztése.

Pályák, foglalkozási ágak tartalmának, követelményeinek megismerése.

Lépései:

1. Előismeret kialakítása

- Milyen lehetőségeim vannak?
- Milyen képességeim vannak?
- Milyen szükségleteim vannak?

2. Egyéni terv készítése

- Milyen utat kell végigjárnom a terv megvalósításához?

Felkészítési szinterei

Tanítási órák, főként az osztályfőnöki órák pályaorientációs témái 8.o.

Tanítási órán kívüli tevékenységek (pályaismertető filmsorozat közös megtekintése, megbeszélése közösen és egyénileg, szakmák bemutatása, műhelylátogatások, beszélgetések)

A tanulók pályaválasztását segítik:

- Iskolánk osztályfőnökei, akiknek feladata, hogy minél több információt kapjanak a tanulók a témát illetően.
→a megyei középiskolák jegyzékét tartalmazó kiadvány
→a pályaválasztási tanácsadás
- Fejér megyei települések középiskoláinak tájékoztatói
- Középiskolák börszjének megszervezése iskolánkban
- „Nyitott Kapuk” rendezvények, ezek révén a tanulók személyes tapasztalatokat szerezhetnek a választandó középiskolákról. A november, december és január hónapokban zajló iskolalátogatáson nagyon sok nyolcadik osztályos tanulónk vesz részt szülői kísérettel.

Konkrét feladatok:

Novemberben általános tájékoztatást tartunk a szülők részére, középiskolai börze formájában.

Januárban pontosítjuk a szülőkkel konzultálva a felvétellel kapcsolatos teendőket.

Februárban következik a jelentkezési lapok kitöltése.

Céljaink:

Gyermekeink megfelelő pályát válasszanak, amely saját igényeinket és a munkaerő szükséglet igényeit is kielégíti, ugyanakkor tudatosodjon bennük az élethosszig való tanulás szükségessége.

Elfogadható eredményként azt a célt fogalmazzuk meg magunknak, hogy minden gyermek nyerjen felvételt, valamelyik általa megjelölt intézménybe.

A továbblépés útja:

Tanulóink további fejlődésének figyelemmel kísérése. Ennek érdekében azon dolgozunk, hogy a középiskoláktól visszajelzést kapjunk volt tanítványaink tanulmányi és műveltségi szintjéről.

Az intézményi önértékelés szempontjai (rendszeres ellenőrzés)

- A HHH és a nem HHH tanulók aránya
- Az óvodából az iskolába történő bekerülés
- Az iskola társadalmi-szakmai környezetével való együttműködés
- A lemorzsolódás és a továbbtanulás
- A „tanítást-tanulást segítő eszközszer” elemei
- Az IPR alkalmazása szempontjából lényeges személyi és tárgyi feltételek
- A sajátos nevelési igényű tanulók helyzete

2.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

A tanulók érdekeinek képviseletére az iskolában diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.

A diákönkormányzat a tanulói érdekképviseleten túl részt vehet az iskolai élet alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:

- versenyek, vetélkedők, pályázatok
- tanulói ügyelet, iskolai felelősi rendszer;
- túrák, kirándulások szervezése;
- sport, kulturális, szabadidős programok szervezése;
- a tanulók tájékoztatása (iskolaújság, iskolai honlap).

Ezekben a kérdésekben

- az osztályközösség véleményét az osztály éves munkatervének összeállítása előtt az osztályfőnököknek ki kell kérniük;

- a diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét az iskola éves munkatervének összeállításánál az igazgatónak lehetőség szerint figyelembe kell vennie.

Az iskola és az osztály éves munkatervével kapcsolatban tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokat tehet az osztályfőnököknek, a nevelőtestületnek és az igazgatónak.

Jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.

A diákönkormányzatot a kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzat iskolai vezetőségének diákvezetője (elnöke) vagy a diákönkormányzat munkáját segítő pedagógus képviseli.

2.8 A gyermek és ifjúságvédelemi feladatok ellátása

A gyermek- és ifjúságvédelem rendszerének működtetésével biztosítani kívánjuk, hogy a gyermekeket veszélyeztető problémákat időben felismerjük, segítséget tudjunk nyújtani azok leküzdéséhez. Célok:

- A gyermekek életútjának figyelemmel kísérése.
- A hátrányos megkülönböztetés elkerülése.
- Az egyenlő bánásmód, esélyegyenlőség megteremtése.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladataink:

- Közreműködünk (családlátogatás, rendszeres kapcsolattartás a családokkal, környezettanulmány) a tanulóink fejlődését veszélyeztető okok felderítésében
- Pedagógiai eszközökkel törekszünk a káros hatások megelőzésére, elhárítására, ellensúlyozására, hogy a ránk bízott gyermek leküzdje azokat a hátrányokat, amelyek születése, családi, vagyoni helyzete vagy bármilyen más ok miatt fennállnak
- Kiemelt figyelmet fordítunk az igazolatlan hiányzások megelőzésére, csökkentésére
- Biztosítjuk, hogy tanulóink megismerjék jogait, véleményt tudjanak mondani az őket érintő kérdésekben
- Szükség esetén intézkedést kezdeményezünk a gyermek érdekében

A tanulókkal a tanítási év megkezdésekor, valamint életkoruknak, fejlettségi szintjüknek megfelelően ismertetjük az egészségük, testi épségük védelmére vonatkozó előírásokat, a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrásokat, a tilos és elvárható magatartásformát, és ezt az osztálynaplóban is dokumentáljuk.

A titoktartási kötelezettségre és a személyiségi jogok védelmére tekintettel adatbázisban tartjuk nyilván és ennek alapján segítjük a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat.

Iskolánkban gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, szociális segítő segíti és hangolja össze az iskola pedagógusainak gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Munkáját úgy szervezi, hogy a gyermekek hozzá tudjanak fordulni, segítséget tudjanak tőle kérni. Szükség esetén közvetítőként lép fel a tanulók, szülők, pedagógusok, az intézmény vezetői között. Tevékenysége kiterjed a családok, a szülők megsegítésére is.

A tanulókat és szüleiket a honlapunkon keresztül és szülői értekezleten tájékoztatjuk a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, szociális segítő személyéről, valamint arról, hogy hol, milyen időpontban kereshető fel.

A gyermek- és ifjúságvédelem érdekében a következő szervezetekkel, személyekkel működünk együtt: Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Gyámhivatal, Jegyző, Iskolaorvos, védőnő, ÁNTSZ, Városi rendőrkapitányság

2.9 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

2.9.1 A tanulókkal való kapcsolattartás formái

A tanulókkal való kapcsolattartás elsődlegesen a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után történik. A diákok bármely tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni gondjaikkal. Személyükről és az osztályközösségről információkat kérhetnek tőlük és az iskola vezetőitől. A tanulók személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök és a tanítók/szaktanárok foglalkoznak.

A tanulók többségét, vagy jelentős részét érintő információk közlésére illetve cséréjére a következő fórumokat működteti az iskola, illetve a diákönkormányzat:

Diáktanács

Az osztályokból megválasztott képviselők fóruma. A tanulókat a diákönkormányzat tevékenységét segítő pedagógus közreműködésével az intézmény vezetői és tantestülete rendszeresen tájékoztatják az iskolával kapcsolatos eseményekről, eredményekről, tervekről. A tájékoztatás elsődleges formája a diáktanács.

Diákközgyűlés

A diákönkormányzat kezdeményezésére évente kötelezően összehívandó fórum, ahol a diákönkormányzat a tanulók jelentős részét vagy egészét érintő problémákat, panaszokat vehet fel, azokra választ kérhet. A diákközgyűlés az a legmagasabb fórum, amelyen az intézmény tanulói és diákönkormányzata minden olyan problémát fölvehetnek, amely a tanulói jogok érvényesülésével kapcsolatban akár az intézményen belül, akár a jogi szabályozásban sérelmet, feszültséget, méltánytalanságot okoz.

2.9.2 A szülőkkel való kapcsolattartás fórumai iskolánkban a következők

Szülői értekezlet

Iskolánk éves munkatervében beütemezett szülői értekezletek feladata, hogy tájékoztassa a szülőket gyermekük előmeneteléről, az osztály aktuális problémáiról, az osztályban és az iskolában jelentkező feladatokról. A szülői értekezleten minden alkalommal nevelési kérdések is előkerülnek, valamint áttekintő képet ad az osztályfőnök az osztálya neveltségi szintjének alakulásáról. Szülői értekezletet évente legalább két alkalommal tartunk.

Ha az osztály helyzete, problémái, a csoport előtt álló feladatok azt indokolják, az iskola igazgatója rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze a szülők tájékoztatására, a problémák közös megoldási lehetőségének megtalálására.

Fogadóóra

Célja, hogy a szülők egyénileg információt kapjanak gyermekük előmeneteléről, magatartásáról, a szaktanár róla alkotott véleményéről, valamint a pedagógus tanácsokat adhasson a tanuló nevelésével kapcsolatban. Az iskola biztosítja, hogy a fogadóórán a szülő négy szemközt beszélhessen gyermeke tanárával személyes problémáiról. A fogadóórákat évente legalább kétféle alkalommal, minden pedagógus számára egységes késő délutáni időpontban tartjuk. Az IPR programba felvett tanulóinkról szüleiknek háromhavonta készítünk értékelést, melyet megbeszélés követ.

A szülők írásos tájékoztatása

A szülőket folyamatosan értesítjük tanítványunk előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről a tájékoztató füzetten/ellenőrzőn keresztül. A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítő és az év végi bizonyítvány révén.

Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülőkkel. Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a tanulóknak beírt osztályzatokat, a tanulói hiányzásokat és késéseket. A Köznevelési törvény hatályos előírása szerint a szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz. Tájékoztatjuk őket az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, valamint arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

Nyílt nap

A nyílt napot az iskolába készülő általános iskolások (leendő elsősök) és az alsó tagozaton tanulók szülei számára szervezi az intézmény igazgatósága és tantestülete. A „Tárogató” (iskola bemutató leendő elsősöknek), a „Nyitott kapuk” munkaszüneti napra szervezett rendezvény és a nyílt napok célja bepillantást adni az iskola életébe, lehetőséget nyújtani a szülőknél gyermekük megfigyelésére iskolai környezetben. A nyílt programokon szülők és nagyszülők is részt vehetnek.

Családlátogatás

A gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

Egyéni megbeszélések

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknél a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

A szülői közösség

A szülői munkaközösség célja a legaktívabb szülőkből álló közösség megalkotása. Az osztály szülői munkaközösség véleményét nyilváníthat, információt kérhet az osztályt érintő bármely kérdésben. Feladata az iskola hagyományrendszerében szereplő események lebonyolításában való közreműködés is. A szülői közösség annak szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint épül föl és működik.

A szülői közösség választmánya

Az iskolai szülői választmány az osztályok szülői közösségeiből választott szervezet. Vezetőjét a szülői közösség maga választja az intézménybe járó tanulók szülői közül.

A választmány dönt minden olyan kérdésben, amelyben az igazgató, a nevelőtestület vagy a fenntartó döntési jogát átruházza e szervezetre. Egyetértési jogot gyakorol a szervezeti és működési szabályzat, az adatkezelési szabályzat, valamint a házirend elfogadásakor. Véleményezési joga van az intézmény működését érintő összes kérdésben, így az iskolában folyó hit- és vallásoktatás idejének és helyének meghatározásában is.

2.10A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A szabályozás az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra vonatkozik:

- osztályozó vizsgákra,

- beszámoltató vizsgákra (8.o.)
- javítóvizsgákra

A tanulmányok alatti vizsgák szervezésének intézményi eljárásrendje

- A vizsgát a tanév helyi rendjében meghatározott időszakban lehet tenni, azzal, hogy az igazgató ettől eltérő időpontot is kijelölhet.
- A vizsga időpontjait az igazgató jelöli ki, melyet a helyben szokásos módon valamint az intézmény honlapján közzétesz.
- A vizsga időpontjáról (év, hónap, nap, óra) és helyszínéről (cím, terem száma) a szülő (gondviselő) minimum a vizsga kezdete előtt 10 nappal tértivevényes postai értesítést kap
- A tanuló javítóvizsgát tehet, ha a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
- A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.
- Osztályozó, beszámoló vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet.
- A vizsga követelményeit az iskola helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg. A vizsga részletes követelményeiről a tanuló a vizsga előtt legalább 6 héttel írásbeli tájékoztatást kap. A tantervi követelmények az iskola honlapján folyamatosan megtekinthetők
- A tanuló vizsgakötelezettsége az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentésre csak a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján, az igazgató adhat engedélyt.

Vizsgaforma, vizsgarészek: szóbeli vizsga, írásbeli vizsga

A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításának – eljárási – szabályai, az értékelés rendje

1. Az írásbeli vizsga időtartama – a szakvélemény alapján ettől eltérést lehetővé tevő esetek kivételével – tantárgyanként és évfolyamonként 45 perc.
2. A szóbeli vizsgát az iskola tanítóiból, szakos tanáraiból az igazgató által kijelölt vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította.
3. Az elnöki teendőket az igazgató vagy a megbízottja látja el.
4. A vizsgán, az elnökön és a kérdező tanáron kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.
5. A tanulónak az írásbeli vizsgán kihúzott tétel (ami több feladatból állhat) kidolgozására legalább 20 percet kell biztosítani, kivéve a 1. pontban tett kivételt.
6. A szóbeli feleletek maximális időtartama 15 perc. Ha a tanuló a feladatát nem tudja megoldani, az elnök egy alkalommal póttételt húzathat vele. Erre is 20 perc a felkészülési idő, valamint 15 perc a felelet időtartama.
7. A vizsgázó osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.
8. Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, a vizsgaeredménye: elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli; indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni, annak megismétlésére.
9. A vizsga a vizsgázó számára díjtalan

10. A szabályosan megtartott vizsga nem ismételtető meg.
11. A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
12. A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.
13. A jegyzőkönyvben minden vizsgázót külön jegyzőkönyv nyomtatványon kell jegyezni.
14. A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. Az írásbeli feladatlapot és jegyzetelés (vázlatkészítés) céljára kapott papírlapot az iskola körbélyegzőjével el kell látni. A tanuló és a szülő kérésre, egyeztetett időpontban a vizsgaelnök jelenlétében a vizsgadokumentumokba betekinthez, írásos megjegyzést fűzhet az értékeléshez, melyet jegyzőkönyvbe kell venni.
15. Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el. A javítás téves bejegyzéseit látható módon szignálni kell.
16. A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.
17. Az vizsgaeredmény kihirdetésének legkésőbb a vizsgát, több vizsga esetén a legutóbb teljesített vizsgát követő második munkanapon meg kell történnie.

A vizsgatárgyak követelményei

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

A Független vizsgabizottság előtti vizsga

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi.

- A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, a mulasztás miatti osztályozó vizsga esetén az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.
- A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.
- A kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.[20/2012. (VIII.31. EMMI rendelet 73.§]

2.11 Felvétel, az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse. Az első évfolyamba történő beiratkozásakor az alábbi dokumentumok szükségesek:

- a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosító és a lakcímet igazoló hatósági igazolvány,
- a gyermek születési anyakönyvi kivonata
- TAJ számát (a későbbi orvosi, fogorvosi vizsgálathoz)

- a szülő telefonszámát, (a későbbi elérhetőség miatt)
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolás, ez lehet
 - ✓ óvodai szakvélemény,
 - ✓ nevelési tanácsadás keretében végzett iskolaérettségi szakértői vélemény,
 - ✓ a Szakértői Bizottság szakértői véleménye.

A beiratkozás az iskola által kijelölt időpontban, a szükséges dokumentumok bemutatásával történik. A tanulók felvételéről az általános iskola igazgatója a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendeletben foglalt eljárásrend szerint dönt.

A felvételtől vagy elutasításról szóló határozatot az iskolaigazgató **április 26-ig** küldi meg a szülő részére. Az Nkt. 50.§ (6) bekezdése alapján az általános iskola köteles felvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található.

Jelentkezés elutasítása esetén a szülő, a köznevelési törvény 37.§ (2)-(3) bekezdése alapján érdeksérelemre hivatkozással nyújthat be kérelmet a kézhezvételtől számított 15 napon belül. Az eljárást megindító kérelmet az illetékes Tankerületi Központ Igazgatójához kell benyújtani.

A benyújtott kérelmeket a Tankerületi Központ a beérkezéstől számított 30 napon belül köteles elbírálni.

Az iskolaigazgató a kormányhivatal felé jelzi, ha nem íratják be intézményébe a felvételi körzetében élő tanulót, és arról is értesítést küld, ha körzeten kívülit vett fel.

Átvétel másik iskolából, az átvétel eljárásrendje:

Ha az adott osztály létszáma engedi, a szülő kérésére – elsősorban a tanév befejezése után – biztosítjuk a más iskolába járó tanulók számára az iskolaváltás lehetőségét. Az átvételről az igazgató dönt az érintett osztályfőnök véleményének kikérésével. Az átvételnél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót.

Az igazgató tanév közben is engedélyezheti az átvételt, ebben az esetben írásbeli befogadó nyilatkozatot küld a tanuló iskolájának. A tanuló akkor iratkozhat be iskolánkba, ha az „Értesítés iskolaváltoztatásról” dokumentumot kézhez kaptuk.

Évközi átvételnél a tanuló érdemjegyeit a volt iskolája által megküldött hiteles dokumentumok alapján az osztályfőnök átvezeti az osztályozási naplóba.

Az átvett tanulónak az esetleges tudásbeli hiányosságait a szaktanárok segítségével és útmutatásai szerint pótolnia kell.

Az átvételről az iskola igazgatója dönt. A döntésnél figyelembe kell venni:

- a felsőbb évfolyamra lépés feltételeit, az előzetes tanulmányi eredményeket.

A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát;
- a szülő személyi igazolványát;
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

Az intézmény helyi tanterve

2.12 A választott kerettanterv megnevezése

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	A változat
Matematika	B változat
Fizika	B változat
Kémia	B változat
Biológia-egészségtan	A változat
Ének-zene felső tagozat	A változat
Ének-zene alsó tagozat	A változat

A választott kerettanterv tantárgyait, kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társ. és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

2.13A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Helyi tanterv óraszámai 1-4. évfolyam

Óraterv – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	8*	8*	8*	7*
Idegen nyelvek				3* 3
Matematika	5*	5*	5*	5*
Etika/Hit és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Magyar nyelv és irodalom	1	1	2	1
Matematika	1	1	1	1
Angol				1
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Szociális kompetencia/7 szokás Éltrevaló Program	1	1	1	1
Tan-tanulás	1	1	1	1
Heti kötelező terhelhetőség	27	27	27	29
Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás, szakkör, napközi)	25	25	25	26
Az osztályok számára engedélyezett időkeret	52	52	52	55
Nkt. 27.§ (5) értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra (egyéni fejlesztés 1-3 fős csoportban)	1	1	1	1
Összesen felhasználható időkeret	53	53	53	53

Mindennapos testnevelés:

Iskolánk 1 db tornateremmel (18 m x 30 m), 1 db szükség tornaszobával (9 m x 7 m) és 1 db kispályával (önkormányzati tulajdon, futópálya, 1 db bitumenes és 1 db füves pálya, játszótér) rendelkezik.

Alsó tagozaton az egésznapos oktatás nem teszi lehetővé a testnevelés órák kiváltását (versenyszerű sport tevékenységet folytató, egyesületi tagság, amatőr sportoló kérelemmel).

Az alábbi módon szervezzük meg a testnevelésórákat:

1-2. évfolyamon az 5 tanórából heti 1 népi gyermekjáték, néptánc.

Választható foglalkozások:

Az egésznapos iskola az alsó tagozatban magában foglalja a differenciált foglalkozást, egyéni fejlesztést, tehetségek segítését, az egyéni tanulás megtanítását, szabadlevegőn töltött játékos testmozgást, szabadidős tevékenységeket (táblajátékok). Szakkörök érdeklődés szerint: Medve-, Mező-, Vár és Haljátékok, ÖKO, Gyöngyfűzés, Kölyökatlétika, Sakk, Angol, Informatika, Táblajáték, LÜK, tehetséggondozó műhelyek

Helyi tanterv 5-8. évfolyam

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam							
Tantárgyak	5. évf.		6. évf.		7. évf.	8. évf.	
Magyar nyelv	2		2		2*	3*(1/1)	
Irodalom	2		2		2	2	
Idegen nyelvek	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	5*		4*		4*(1/1)	4*(2/2)	
Etika/Hit és erkölcsstan	1		1		1	1	
Történelem, társ. és állampolgári ismeretek	2		2		2	2	
Természetismeret	2		3*				
Fizika					1,5	1,5	
Kémia					1,5	1,5	
Biológia-egészségtan					1,5	1,5	
Földrajz					1,5	1,5	
Ének-zene	1		1		1	1	
Dráma és tánc	1	1	1*	1*			
Vizuális kultúra	1		1		1	1	
Informatika	1*	1	1	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1		1		1		
Testnevelés és sport	5		5		5	5	
<i>Osztályfőnöki</i>	1		1		1	1	
Ebből szabadon tervezhető órakeret*	2		3		3	3	
Magyar nyelv					1	1	1
Természetismeret			1				
Matematika	1		1		1	1	2
Kémia							
Földrajz							
Biológia-egészségtan							
Fizika							
Dráma és tánc			1	1			
Informatika	1	1	1	1			
Rendelkezésre álló órakeret	28		28		30	30	
Táblajáték	1	1	1	1			
Tan-tanulás	1	1	1	1			
Összes óraszám	30		30		30	30	
Heti kötelező terhelhetőség maximuma	31		31		35	35	
Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás, szakkör, napközi)	20		20		21	21	
Az osztályok számára engedélyezett időkeret	51		51		56	56	
Nkt. 27.§ (5) értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra (egyéni fejlesztés 1-3 fős csoportban)	1		1		1	1	
Összesen felhasználható időkeret	52		52		57	57	

2.14 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során csak olyan nyomtatott taneszközöket használunk kötelezően (tankönyv, munkafüzet, térkép, stb.), amelyeket a megfelelő eljárás során hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak. Ezek mellett néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van. (torna- és rajzfelszerelés, matematikához szerkesztési eszközök) Sajátos nevelési igényű tanulóink fejlesztéséhez a fentiek mellett a gyógypedagógus szakember által ajánlott taneszközöket is alkalmazunk.

A pedagógusoknak a tankönyvek kiválasztását az igazgató által meghatározott határidőig meg kell tenniük. A tankönyvfelelős a jogszabályokban meghatározott határidőig elkészíti a tankönyvrendelést. A tankönyvek kiválasztásánál az alábbi szempontokat vesszük figyelembe.

- Csak olyan tankönyvet, segédeszközt használunk, amelynek alkalmazásával a szakmai munkaközösség egyetért.
- **Csak olyan tankönyveket rendelünk, amelyeket az év során rendszeresen használunk.**
- Olyan tankönyveket választunk, amelyek a tanulók számára könnyen használhatók, jól tanulhatók.
- Az iskola csak a fenntartói vagy egyéb támogatás függvényében tud a normatív kedvezményen felül támogatást nyújtani a tanévkezdéshez. Ebben az esetben a támogatás elveiről minden év elején a tantestület dönt. A szülői kérelmek elbírálását az igazgató végzi.
- A szükséges tankönyveket, segédanyagokat, kötelező olvasmányokat mindenkor elérhetővé tesszük a tanulók számára az iskolai könyvtárban.
- Folyamatosan figyelmet fordítunk az iskolai könyvtárban elérhető tartós tankönyvek kínálatának és állományának bővítésére.
- A tankönyvek és segédeszközök kiválasztásakor minden esetben figyelmet fordítunk az ingyenes tankönyvellátásra jogosult diákok tankönyveinek biztosítására.
- A tankönyvrendeléskor fontos szempont a normatív tankönyvellátás költségeinek tervezhető nagysága.
- A normatív támogatásra jogosult diákok számára a könyveket kölcsönzéssel biztosítjuk. Lehetőség szerint tartós tankönyveket használunk, biztosítva ezzel a tankönyvkölcsönzés megoldását.

A tankönyvek mellett az órákon az SDT (a Sulinet Digitális Tudásbázis) tananyagrészeit, animációkat, s szaktanáraink által önállóan készített interaktív tananyagrészeket, ppt (Power Point) prezentációkat, illetve más digitális anyagokat is felhasználunk.

2.15 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

2.15.1 Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az első két iskolai év bevezető szakasz, szerepe szerint előkészíti az iskolai tanulmányokra. Fokozatosan vezet át az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás szervezeti kereteibe, tevékenységrendszerébe és szokásrendjébe. Felhasználja és továbbfejleszti a gyerek természetes játék- és mozgásigényét, tanulási motiváltságát, a megismerés és a megértés iránti érdeklődését, nyitottságát. Előkészíti, megalapozza a kulcskompetenciák kifejlődésének folyamatát.

A tanító feltérképezi a tanulók egyéni fejlesztési szükségleteit. A gyerekek közötti különbségeket természetesként fogadja el.

Kellő időt enged a tanulási feladatok pszichológiai feltételeinek beéréséhez, és személyre szóló fejlesztéssel, értékeléssel esélyt teremt a sikeres iskolai pályafutás, valamint az

élethosszig tartó tanulás biztonságos megalapozásához, az egységes műveltségbeli alapok megszerzéséhez.

A tanulók előmenetelét fejlesztő értékeléssel segíti elő. Éléményszerű tanúlással, problémahelyzetekből kiinduló tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszti a kulcskompetenciák összetevőit: az alapvető rutinokat, képességeket és alapkészségeket, formálja az attitűdöket, közvetíti az elemi ismereteket, tanulási és magatartási szokásokat alakít. Megtapasztaltatja az ismeretszerzés korszerű forrásait, azok eszközként való felhasználásának módját, megtanítja és gyakoroltatja az elemi tanulási módszereket és technikákat.

2.15.2 A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezési folyamat.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamata kooperatív technikákkal, a kisiskolások nevelésében az együttműködésre épül. A tanulók fejlettségére és fejlesztési szükségleteire figyelve, differenciált tervezéssel és tanulásirányítással fokozatosan növeli a tanító a terhelést és a teljesítményelvárásokat. A tanulók fokozatosan gyarapodó ismereteit rendszerbe szervezi. Aktivizálja a már megszerzett tudást az új tanulási feladatok megoldásához.

A tanító egészséges egyensúlyt teremt a nevelési és oktatási feladatok rendszerében. Kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad magatartási normák, szabályok elsajátításához, a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Megerősíti a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség fejlődését, érését, a felelős állampolgári magatartás megalapozását.

Az esélyteremtés érdekében támogatja az egyéni képességek, a tehetség kibontakozását, tervezetten segíti a tanulási nehézségekkel küzdő, a sajátos nevelési igényű tanulókat. Kiemelten törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek eltérő ütemű fejlődéséből adódhatnak.

A feldolgozásra kerülő tanítási tartalmak mennyiségének, nehézségi fokának, a haladás tempójának meghatározásában, valamint a tanítási módszerek, eszközök és munkaformák alkalmazásával kapcsolatos döntéshozatalban mindenkor a tanulók fejlettségi jellemzői és fejlesztési igényei az irányadók.

A gyerekek nemcsak az iskolában tanulnak. Sokféle más forrásból is bőséges tapasztalatok, ismeretek birtokába jutnak. Ezeket az iskolának számon kell tartania, fel kell használnia nevelő munkájában. Különösen fontos feladata, hogy sajátos eszköz- és hatásrendszerével olyan értékrendet közvetítsen, amelyik segít a gyerekeknek a spontán hatások és az őket érő információáradat kezelésében, értékelésében, az elfogadásukról való döntésekben.

2.15.3 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Ez a szakasz – igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz – figyelembe veszi, hogy a 10–12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz.

Az 5–6. évfolyamokon ezért az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik. Az 5.-6. évfolyamon valamennyi tantárgy tanításakor kiemelt figyelmet fordítunk az alábbi készségek, képességek fejlesztésére:

- az önálló tanulás, a jegyzetelés technikái
- az információszerzés-, és feldolgozás (forrásból tájékozódás, szelektálás, rendszerezés, felhasználás, új kontextusban alkalmazás) képessége
- a kommunikációs képességek (Pl: műfajok ismerete, értése, nyelvhelyessége, helyesírása, alkotása hétköznapi helyzetekben)
- a szociális kompetenciák
- a térbeli, időbeli, mennyiségi viszonyokban való pontosabb tájékozódás

Az olvasáskészség, a szövegértő olvasás kritikus feltétele a fejlett, használható olvasástechnika. A 6. évfolyamig az adott osztály tanulóinak szükséglete szerint fejlesztjük az olvasáskészséget, különösen a betűző olvasáskészséget gyakorlott olvasáskészséggé.

Az íráskészség a tevékeny iskolai tanulás nélkülözhetetlen eszköze. Gyakorlottság szerint kétféle íráskészséget különböztetünk meg, a rajzoló és kiírt íráskészséget. Ennek érdekében gondot fordítunk a kiírt íráskészség fejlesztésére, mivel a gyakorlatlanság miatt alig olvashatóvá eshet szét 5.-6.-ban az íráskép.

A tanulás fontos színtere és eszköze az **iskola könyvtára és informatikai bázisa**. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulás lehetőségei, amelyhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A **könyvtár használata** minden ismeretterületen nélkülözhetetlen, hiszen informatikai szolgáltatásai az iskolai tevékenységek teljességére irányulnak. Használatának technikáját, módszereit – az önálló ismeretszerzés érdekében – a tanulóknak el kell sajátítaniuk.

Váljanak rendszeres könyvtárhasználóvá, igazodjanak el a lakóhelyi, az iskolai, valamint a regionális és országos könyvtárakban. Ismerjék a könyvtári rendszert, a könyvtárban való keresés módját, a keresést támogató eszközöket, a főbb dokumentumfajtaikat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információs értékét. Sajátítsák el az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technológiáját, és alakuljon ki bennük a rendszerezett tudás átadásának képessége.

A szocializációs folyamatban az iskola tudatosítja a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát. Tisztázza az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban. Megalapozza a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására. A demokratikus normarendszert kiterjeszti a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra is.

Az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni. Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;

2.15.4 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

A 7-8. évfolyamon az egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben továbbfejleszti a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek. A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejleszti a tanulóknál az önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját. Rávetet a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékére.

A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.

Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.

A tanulók ismerjék meg az **egyetemes emberi civilizáció** legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt.

Minden tantárgyban gondot kell fordítani a kritikai és kreatív olvasás képességének fejlesztésére, beleértve mind a valós, mind a virtuális csatornán keresztül felfogott jelek befogadását, értelmezését és megválaszolását. Nevelni kell az elektronikus média hatásmechanizmusainak megértésére, általában a különböző médiumokban való eligazodásra, az igényelt információ megtalálására, szelektív használatára. Cél, hogy a tanulók sikeres tanulási stratégiákkal használják ki az információs világháló lehetőségeit, eszközeit az élethosszig tartó tanulás során.

Olyan feltételek, tevékenységek biztosítására van szükség, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődéseiknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve ön- és pályaismeretüket. Kiemelt figyelmet érdemel a rugalmasság, az együttműködés képességének fejlesztése.

2.16 Mindennapos testnevelés

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.

Ennek alapján – a 2012/2013. tanévtől felmenő rendszerben – minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelésóra keretében,

- amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:
- ✓ a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel,
- ✓ kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással,
- egyéb, jogszabályok által lehetővé tett módon kiváltva testnevelésórákat, pl. egy testnevelésóra néptánc, úszás stb. oktatásával is kiváltható.

2.17A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai

Iskolánkban a kötelező etika oktatás helyett választható a hit és erkölcsstan oktatása, melyről a szülő gyermeke beiratkozásakor, illetve a felsőbb évfolyamokra vonatkozóan a kiírt időpontig nyilatkozhat. A hit és erkölcsstan oktatás megszervezését vállaló egyházak megnevezését honlapunkon nyilvánosságra hozzuk, a tantervet, tankönyvet, tananyagot hozzáférhetővé tesszük honlapunkon. A jelentkezés alapján csoportbeosztás készül. Tanév közben a csoportbeosztást megváltoztatni nem lehet. A választás a következő tanévre vonatkozóan módosítható, minden tanév május 20-ig.

2.18A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi gyermeknek joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet fordítunk a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóakra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, mely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- képesség-kibontakoztató és integrációs (IPR) programot működtet;
- az oktatásban információs, kommunikációs technológiákat alkalmaz, a digitális tananyagok felhasználását elősegíti;
- egészséges tanulási környezet alakít ki;
- a pedagógusok módszertani kultúráját fejleszti;
- tapasztalatra, és élményszerzésre alapuló tanulási formákat részesíti előnyben;
- differenciáló, hatékony, korszerű módszereket alkalmaz;
- a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű gyermekeket integráltan neveli;
- biztosítja a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás lehetőségét;
- szemléletmódja környezettudatos;
- egészségügyi, szociális támogató rendszert működtet.

2.19A magasabb évfolyamra lépés feltételei

A tanuló magasabb évfolyamra lép, ha az évfolyam követelményeit minden tantárgyból – legalább elégséges osztályzattal – a szorgalmi időszakban rendszeren, osztályozó vizsgán vagy javító vizsgán teljesítette.

Nem léphet tovább az a tanuló, aki valamelyik tantárgy követelményrendszerét – neki felróható vagy fel nem róható okokból – nem teljesítette.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az adott osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi jegyek alapján a tanuló javára módosítja.

Ha a tanuló a 2-8. évfolyamon a tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen (1) osztályzatot szerez, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet.

A szülő kérésére legfeljebb egyszer a 2-8. évfolyam megismételhető.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozáson való részvétel alól
- magántanuló volt
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott igazoltan vagy igazolatlanul
- egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja a hiányzás

A nevelőtestület megtagadhatja az osztályozóvizsga letétét, ha a tanuló igazolatlan mulasztásai meghaladják a 20 tanórai foglalkozást és az intézmény eleget tett értesítési kötelezettségeinek.

Az osztályozóvizsga tantárgyai a következők:

2-4. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret

5-6. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, természetismeret, angol nyelv, informatika

7-8. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom, matematika, angol nyelv, történelem, fizika, biológia, földrajz, kémia, informatika

2.20A beszámoltatás, ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Az iskolai beszámoltatás a tanítási-tanulási folyamat során elsajátított ismeretek, készségek számonkérését, folyamatos ellenőrzését, értékelését jelenti. Ekkor tanulóink teljesítményét viszonyítjuk a helyi tantervben megfogalmazott célokhoz, követelményekhez. Látjuk és elismerjük az eredményeket, tudjuk, hogy kinek kell segítséget nyújtani, tanácsot adni, kit kell ösztönözni. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének elvei:

- A tanulmányi előmenetel folyamatos ellenőrzése, értékelése (az osztályozás) a pedagógus törvényben rögzített joga és kötelessége
- Fő alapelv a rendszeresség és a fejlesztő támogatás
- Tárgya, tartalma a helyi pedagógiai programban, tantervben leírtakra terjedhet ki
- Különleges bánásmódot igénylő tanulóinknál a tananyag kijelölése és a követelménytámasztás az egyéni sajátosságokhoz, a fejlődés lehetséges üteméhez igazodik
- A tantárgyak összhangja azt jelenti, hogy egyik sem túlhangsúlyozható vagy elhanyagolható a másik rovására
- A tanulókat (és szüleiket) meg kell ismertetni a tantárgyak követelményeivel, a számonkérés és az értékelés formáival
- A tanulók (és szüleik) az értékelésekről folyamatos tájékoztatást kapnak

Az értékelés elvei

Az értékelés során kapcsolatot teremtünk a cél, a folyamat és a végállapot között. A felsorolt elemek egymáshoz való viszonyítása lehetővé teszi a menet közbeni javítást, helyreigazítást, a végeredmény minősítését. A pedagógiai értékeléshez szükséges adatokat különböző módszerek segítségével gyűjtjük össze, például *feleltetéssel, megfigyeléssel, kérdőívvel, tudásszintmérő teszttel, feladatlapos felméréssel*.

a) A diagnosztikus értékelés (félév- és év eleji ellenőrzés) során feltárjuk a tanulók tudás- és teljesítményszintjét egy-egy nevelő-oktató időszak kezdetén. Az értékelés során megállapítjuk, melyek azok a területek, melyeken a diákok jól teljesítenek, illetve hol található hiányosságok a felkészültségükben. Mindezek feltárása lehetővé teszi a csoportra, esetleg egyénre szabott nevelő-oktató stratégiák kidolgozását.

b) A formatív értékelés (állandó, folyamatos értékelés) célja a folyamat közbeni segítség. A tanulóknak állandó visszajelzést biztosítunk az elért sikerekről, a hibákról, nehézségekről, amelyek lehetővé teszik a menet közbeni korrekciót, önkorrekciót. Így elkerülhető a tanulók lemaradása, biztosítani tudjuk a menet közbeni felzárkóztatást. A rendszeres értékelés szerepet játszik az önellenőrző, önértékelő képesség, önbizalom kialakításában, a tanuló fejlődését segíti.

c) A lezáró-minősítő (szummatív) értékelést a tanulási folyamat nevezetes szakaszainak befejezésekor alkalmazzuk (tanítási témák vége). Legjelentősebb szummatív értékelési események: a félévi értesítő, az év végi bizonyítvány.

A teljesítmény értékelését az alábbi szempontok szerint végezzük:

- Milyen mértékben sikerült a tanulónak a tantárgy anyagát, az ehhez kapcsolódó ismereteket, készségeket elsajátítani, a követelményeket teljesíteni?
- Mennyit fejlődtek a képességei az előző értékelés óta?
- Milyen a szorgalma (feladatvállalás és végzés, felszerelés) a tantárgy tanítása során?

Hagyományosan negyed és háromnegyed évkor tanulóink előrehaladását dicsérettel, illetve figyelmeztetéssel jelezzük az eltelt tanulmányi időszak alatt nyújtott teljesítményük alapján.

Érdemjegyek és osztályzatok a tantárgyak esetében:

jeles (5), jó (4), közepes(3) elégséges (2), elégtelen (1)

- Jeles (5), ha a tanuló megbízhatóan elsajátította a helyi tanterv követelményeit, tudását képes alkalmazni
- Jó (4), ha a tanuló kevés hibával elsajátította a helyi tanterv követelményeit, tudását kisebb bizonytalansággal alkalmazni képes
- Közepes (3), ha a tanuló pontatlanul, felszínesen, több hibával sajátította el a helyi tanterv követelményeit, tudásának alkalmazásakor nevelői segítségre szorul.
- Elégséges (2), ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit minimális szinten sajátította el, tudását kizárólag nevelői segítséggel képes alkalmazni.
- Elégtelen (1), ha a tanuló nem rendelkezik a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, a feladatvégzésre nevelői segítséggel sem képes.

Az írásos tanulói teljesítmények (dolgozatok) érdemjegyét a tanulóval ismertetjük, a szóbeli feleleteket pedig a teljesítéssel egyidejűleg, szóban is értékeljük.

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének formái:

- 1) Szóbeli: tanári kérdésekre válaszadás; memoriter; leírások, tények, fogalmak, szabályok, törvények; önálló, összefüggő felelet; kiselőadás, önálló előadás
- 2) Írásbeli: írásbeli felelet (összefüggő írásos beszámoló); röpdolgozat (feleltetésként, felmérni, hogy rendszeresen készülnek-e, vagy mennyire értették meg az anyagot); témazáró dolgozat (célja egy nagyobb tanegység, témakör elsajátításának ellenőrzése központi mérőlapok, munkafüzet önellenőrző feladatai, esetleg egységes iskolai feladatlap alapján); év eleji felmérés, félévi/év végi összefoglaló dolgozat; házi dolgozat, fogalmazás
- 3) Egyéb: önálló alkotás, munkadarab; óraközi, tanórai munka; tanulmányi versenyek, vetélkedők; pályázatok; gyűjtőmunka; ünnepi műsor

A fentiek közül - a témazárók, helyi, területi, országos mérések kivételével - a tanító, szaktanár dönt a számonkérés formájáról.

A tanév folyamán a tanulók írásbeli, szóbeli és egyéb teljesítményeinek rendszeres minősítése a következő formákban történik:

I. Szöveges értékeléssel 1. évfolyamon félévkor és év végén, 2. évfolyamon félévkor szöveges értékelést alkalmazunk. A szöveges minősítéssel kifejezzük, hogy a tanuló kiválóan, jól illetve megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul. A szöveges értékelés dokumentálása iskolai formanyomtatványokon, illetve tanulói értékelő lapon történik. Szövegesen értékeljük még a szakértői vélemény alapján értékelés alól mentesített vagy egyéni haladási tempó szerint tanuló sajátos nevelési igényű tanulóinkat. Háromhavonta kompetencia alapú szöveges értékelést kapnak az integrációs felkészítésben résztvevő tanulóink.

II. Érdemjeggyel a 2-8. évfolyamon tanítási év közben rendszeresen valamennyi tantárgyból 1-5-ig terjedő érdemjegyekkel. Az érdemjegyek minimális száma havonként legalább egy, heti egy óras tantárgy esetén sem lehet egy félévben háromnál kevesebb. A félév/tanév végén a fejlődési tendencia figyelembevételével értékeli a tantestület (az osztályban tanító tanárok, az osztályozó konferencia) a tanuló teljesítményét. Évközi értékeléskor minden pedagógus a módszertani szabadság jegyében szabadon alkalmazhat értékelő szimbólumokat.

Az érdemjegyek bejegyzésére az osztályozó naplóban a következő jelölést alkalmazzuk:
Piros tinta: témazáró felmérés, dolgozat

Kék tinta: szóbeli, írásbeli felelet, tudáspróba, gyakorlati teljesítmény

Zöld tinta: gyűjtőmunka, szorgalmi feladat, kiselőadások, füzetek rendje, %-os teljesítmény, év eleji mérés, memoriter

III. Félévi és év végi osztályzat a 2. évfolyam végén és 3-8. évfolyamon félévkor és a tanítási év végén valamennyi tantárgyból. Az osztályzat a jelzett időszakok alatti tanulmányi eredményt minősíti.

A tantárgyi osztályzatokat a tanuló évközi (ellenőrzőbe és naplóba beírt) érdemjegyei, vagy az osztályozó vizsga (javítóvizsga) eredményei alapján alakítjuk ki. A tanév végi osztályzat tanúsítja, hogy a tanuló az adott évfolyam követelményeit milyen mértékben teljesítette.

Az osztályzatok bejegyzésére az osztályozó naplóban a következő jelölést alkalmazzuk: félévi osztályzat – kék tinta; év végi osztályzat – piros tinta

Az osztályfőnöki tanterv által előírt tartalmak elsajátításából a tanuló teljesítményét, előmenetelét nem kell értékelni, illetve minősíteni.

A testnevelés tantárgy értékelése: abban az esetben, amennyiben a tanuló gyógytestnevelés és testnevelés órán is részt vesz, értékelését a testnevelő és a gyógytestnevelő együtt végzi.

Az Etika/Hit és erkölcs tantervvel kapcsolatos adminisztrációt – Hit és erkölcs esetén a csoportnapló kivételével – az osztályfőnök végzi.

A nevelőtestület az osztályozó értekezleten dönt arról, hogy kapjon-e a tanuló kimagasló tanulmányi munkájáért dicséretet. Amennyiben igen, úgy a tanuló év végi bizonyítványába a nevelőtestület határozata alapján a következő záradék irandó:

„Kiemelkedő tanulmányi munkájáért nevelőtestületi dicséretben részesül.”

IV. A kötelezően választható foglalkozásokon nyújtott teljesítményt nem minősítjük, a foglalkozásokon való részvételt „A választható foglalkozáson részt vett.” bejegyzéssel igazoljuk év végén (naplóban, anyakönyvben, bizonyítványban).

2.21 Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai

Az iskolai dolgozatok formái az alábbiak:

- ✓ Írásbeli felelet, röpdolgozat az adott óra vagy maximálisan az utolsó két óra tananyagából,
 - érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
 - előzetes bejelentése nem kötelező,
- ✓ Számonkérő dolgozat három vagy annál több óra anyagából,
 - érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
 - előzetes bejelentése legalább két nappal előtte
- ✓ Témazáró dolgozat egy átfogó témakör anyagából
 - az osztály egészét érinti,
 - előzetes bejelentése a dolgozat íratását megelőzően legalább egy héttel korábban
 - egy tanítási napon kettőnél több nagyobb egységet átfogó írásbeli beszámoltatás nem lehet. A dolgozatok javítása, értékelése két héten belül megtörténik.

A tantárgyi értékelésben a tanév során szerzett jegyek között a témazáró, illetve félévi és tanév végi dolgozatok érdemjegyei a meghatározóak.

A tanulók dolgozatainak, feladatlapjainak javításakor az elért teljesítmény érdemjegyekre történő átváltását szakmai szempontok szerint a következő arány alapján végezzük:

0-30%	elégtelen
31-50%	elégséges
51-74%	közepes
75-90%	jó
91-100%	jeles

2.22 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az otthoni felkészülés a tanórán megtanított, illetve alkalmazott ismeretek ismétlése, megszilárdítása, emlékezetbe vésése, gyakorlása, a hiányos ismeretek pótlása, esetleg önálló ismeretszerzés, kutatómunka. Célja:

- a tanulás eredményességének a biztosítása
- a tanulók ismereteinek elmélyítése, készség- képességfejlesztés
- differenciált követelményeket alkalmazva sikerélményhez juttasson
- képesek legyenek a tanulók alkotó munkavégzésre

A pedagógusok a tanítás során megismertetik tanulóikkal az otthoni felkészülés módszereit, egy-egy tantárgy tanulásához a legcélravezetőbb eljárásokat. Az eredményesen szervezett tanóra mintát ad az önálló tanulásra.

A pedagógus feladatai:

- az idővel való helyes gazdálkodás elsajátíttatása;
- az első két évfolyamon írásbeli gyakorlófeladatok elvégzésével kezdik tanulóink az egyéni munkát;
- a tanulás elmélyüléséhez biztosítani a szükséges nyugalmat;
- harmadik osztálytól fokozatosan hozzászoktatni tanulóinkat az egy-egy órára való felkészülés technikájának kidolgozására, elsajátítására és idejének felmérésére a helyes napirend kialakítása érdekében;
- a szülők közreműködését kérni gyermekük tanulási szokásainak kialakításában
- felhívni a figyelmet a megfelelő tanulási forma megválasztására.

2.23 Az írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A hatékony tanuláshoz nem elegendő az iskolai tanítási órákon való aktív vagy passzív részvétel. Szükségesnek tartjuk, hogy tanulóink számára rendszeresen az alsó tagozaton önálló, a felső tagozaton otthoni felkészülésre alkalmas írásbeli és szóbeli feladatokat határozzunk meg.

A szóbeli felkészülés céljából meghatározott feladatokat a következő tanítási órákon szóbeli, esetenként írásbeli számonkérési formában, illetőleg frontális számonkéréssel ellenőrizzük.

A szóbeli feladatok mellett a legtöbb tantárgyból rendszeresen írásbeli házi feladatokat határozzunk meg, amelyet tanulóinknak általában a következő tanítási órára kell elkészíteniük. Az írásbeli feladatok speciális csoportját alkotják egyes tantárgyak olyan feladatai, amelyek hosszabb előkészületeket igényelhetnek, pl. olvasónapló írása, fogalmazás, kiselőadás, interjú. Ezekre a tevékenységi formákra általában több időt biztosítunk, mint két tanítási óra között eltelt időtartam.

A hétfévi időszakokra is jelölünk ki írásbeli és szóbeli házi feladatot, de ennek mértéke, terjedelme nem haladhatja meg a hétköznapiakon is szokásos mértéket.

A szóbeli és írásbeli házi feladatok meghatározásakor a következő elveket követjük:

- egy-egy tantárgyból jellemzően annyi szóbeli és írásbeli házi feladatot jelölünk ki, amennyi – átlagos diákjaink képességét és munkabírását, koncentráció képességét figyelembe véve – nem haladja meg a 30 perces munkaidő-igényt
- a hosszabb idő-ráfordítást igénylő házi írásbeli feladatokat (olvasónapló, házi dolgozat, stb.) legalább egy héttel a kijelölt elkészítési időpont előtt megkapják tanulóink
- a tanítási szünetek időtartamára (nyári, őszi, téli és tavaszi szünet, többnapos ünnepek) nem adunk az átlagos mennyiséget meghaladó írásbeli és szóbeli házi feladatot
- minden pedagógus köteles figyelembe venni, hogy a tanulónak egy-egy tanítási napra több tantárgyból is készülnie kell

2.24A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát, a drámát, a tanulás tanulása és a táblajáték foglalkozásokat, a 7. évfolyamon heti 1, a 8. évfolyamon heti 2 óra matematikát és a 8. évfolyamon heti 1 óra magyart. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, a kompetenciafejlesztést eredményesebbé tegyük.

A választható tantárgyak/foglalkozások esetében választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében ezeket úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

2.25A tanulók fizikai állapotának, edzetségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az *iskolaorvosi vizsgálatok* jogszabályokban meghatározott módszereivel
- a **testnevelési órákon** az alábbiak szerint:

A testnevelés helyi tanterveiben szerepeltetjük a tanulók fizikai állapota mérésének kötelezettségét. A mérést évi gyakorisággal végezzük el a testnevelési órákon a **NETFIT** rendszer alkalmazásával, amelynek kidolgozása **Dr. Mérei Ildikó** nevéhez fűződik.

A „Hungarofit” (fizikai fittség mérése) alapmérései:

- Aerob vagy alap-állóképesség mérése: 2000 m-es síkfutással.
- Izomerő mérése és dinamikus ugróerő mérése helyből távolugrással páros lábbal.
- Dinamikus dobóerő mérése: kétkezes labdadobás hátra fej fölött, tömött labdával.
- Kar-, törzs-, és lábizmok együttes dinamikus erejének mérése: egykezes labda-lökés helyből az ügyesebb kézzel, tömött labdával.
- Dinamikus erő-állóképesség mérése: vállövi- és karizmok erő-állóképességének mérése: mellsőfekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan kifáradásig.
- Csípőhajlító és a hasizom erő-állóképességének mérése: hanyattfekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan.
- A hátizmok erő-állóképességének mérése: hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig.

A korosztálynak megfelelő követelményeket a tornaterem folyosóján kifüggesztjük, hogy azt a tanulók bármikor megtekinthessék. A felmérések a tanulók fizikai állapotának rögzítését célozzák, ezért azokra a diákok osztályzatot nem kaphatnak. A felmérést követő időszakban értékelhető azonban osztályzattal a tanulók mért eredményekhez képest felmutatott fejlődésének mértéke. A felmérések eredményeit a testnevelő tanárok kötelesek vezetni úgy, hogy az egyes osztályokban tanuló diákok fizikai állapotának adatai évről évre követhetőek legyenek.

2.26 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

2.26.1 Az iskola egészségnevelési elvei

A tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében. Életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkozzanak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel:

- a táplálkozás,
- az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás, a drogok káros hatásai a szervezetre,
- a családi és kortárskapcsolatok,
- a környezet védelme,
- az aktív életmód, a sport,
- a személyes higiénia,
- az elsősegély-nyújtás alapismeretei,
- a szexuális fejlődés

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata!

Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a) a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:
 - testnevelés órák;
 - játékos, egészségfejlesztő testmozgás az első-negyedik évfolyamon;
 - az iskolai sportkör foglalkozásai;
 - úszásoktatás, néptánc;
- b) az iskola helyi tantervében szereplő Környezetismeret, Természetismeret, Biológia, Testnevelés tantárgyak tananyagai;
- c) az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- d) évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó témanap (projektnap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;
- e) az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
 - szakkörök;
 - minden fél évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra szervezése;
 - minden évben egy alkalommal játékos vetélkedő az ötödik-nyolcadik évfolyamos osztályoknak az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan;
- f) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele
 - félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;
 - a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében. (A tanulóknak évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton kell részt venniük.)

2.26.2 Az iskola környezeti nevelési elvei

Iskolánk egész tevékenységével a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel gyakorlásának képességére; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer kialakítására nevel. Bemutatjuk és gyakoroltatjuk azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik.

Tanulóink az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – projektek („Víz, „tökjő”, „ÖKO-party”) formájában foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:

- a környezet fogalmával,
- a földi rendszer egységével,
- a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
- a környezetvédelem lehetőségeivel,
- lakóhelyünk természeti értékeivel,
- lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival

Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő Környezetismeret, Természetismeret, Biológia, Kémia, Földrajz tantárgyak tananyagai;
- az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- a környezeti nevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
 - minden fél évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre a környezeti értékek felfedezésére;
 - évente egy környezetvédelemmel, természetvédelemmel foglalkozó témanap (projektnap) szervezése a „Föld napja” alkalmából játékos vetélkedővel, akadályversennyel az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;
 - minden tanévben legalább egy alkalommal „környezetvédelmi őrjárat” szervezése a településen;
 - papírgyűjtés, lehetőség szerint szelektív hulladékgyűjtés megszervezése az iskolában.

Iskolánk a 2010/2011-es tanévben nyerte el először, majd 2014-ben másodszor is az ÖKO iskola címet, amely még odaadóbb, elkötelezettebb nevelésre ösztönzi a pedagógusokat.

2.27A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A tanuló személyiségfejlődése szempontjából fontos a nevelési célok tükrében a tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése.

Érdemjegyek/osztályzatok a magatartás minősítésénél: (5) példás, (4) jó, (3) változó, (2) rossz

2.27.1 A magatartás értékelésének elvei

PÉLDÁS

- az a tanuló, aki a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményével, példás viselkedésével elősegíti, társait ösztönzi.
- az iskolai feladatokból önként részt vállal, azokat teljesíti
- a házirendet betartja, s ezzel társainak jó példát mutat
- felnőttekkel, társaival szemben udvarias, segítőkész, tisztelettudó, megértő, együttműködő
- fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben
- munkavégzése megbízható, pontos, lelkiismeretes
- megnyilvánulásaiban őszinte, jóindulatú

JÓ

- az a tanuló, akinek neveltségi szintjében, emberi kapcsolataiban apróbb hiányosságok tapasztalhatók, de törekszik a kijavításukra
- részt vesz a közösség életében, a rábízott feladatot elvégzi
- a házirendet igyekszik betartani
- fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő, ezek kismértékűek
- fegyelmi fokozata: legfeljebb szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés

VÁLTOZÓ

- az a tanuló, aki a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyása
- viselkedésével szemben kifogás merül fel
- többször vét a házirend és a közösségi magatartás szabályai ellen
- társaival szemben időnként durva, goromba, nem segítőkész
- önértékelése irreális, felelősségérzete, rendszeretete ingadozó
- leg súlyosabb fegyelmező intézkedés vele szemben: írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetés

ROSSZ

- az a tanuló, aki fegyelmezetlen magatartásával a közösség fejlődését hátráltatja, rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be, szándékosan árt a közösségnek
- a nevelési ráhatásokat tudatosan elutasítja
- felnőttekkel szemben gyakran tiszteletlenül viselkedik, társaival durván beszél, verekszik
- legmagasabb fegyelmező intézkedés vele szemben: igazgatói figyelmeztetés

További szempontok a magatartás értékeléséhez:

- A követelményeket nem teljesítő tanuló ne legyen példás magatartású!
- Minél többször éljünk a tanuló megdicséérének a lehetőségével!

2.27.2 A szorgalomjegyek megállapításának elvei

A szorgalom minősítésénél érdemjegyek/osztályzatok: (5) példás, (4) jó, (3) változó, (2) hanyag

PÉLDÁS:

- annak a tanulónak a szorgalma, aki a tanulmányi munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredményre törekszik
- munkája pontos, megbízható, precíz, törekszik a hibátlan munkavégzésre
- többletfeladatokat vállal, feladatait maximális önállósággal és megbízhatóan végzi el
- kötelességtudata magas fokú, mindig készül, figyel, érdeklődő
- egyes tantárgyakban a tananyagon kívülre is kiterjed az érdeklődése, ismeretanyaga

JÓ:

- a tanuló szorgalma, ha figyel órakon, a házi feladatot elvégzi, az órákra képességeihez mérten felkészül, az órán megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik
- ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik, ellenőrzi munkáját és önmagát
- az órai aktivitása, a munkához való viszonya a tőle elvárható szintű
- érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül

VÁLTOZÓ:

- annak a tanulónak a szorgalma, akinek a munkája ingadozó, hanyag és jó munkák váltogatják egymást
- önállótlán, csak utasításra kezd a munkához, nem ellenőrzi önmagát
- munkája változékony, gyakran teljesít a képességszintje alatt
- szétszórtság jellemzi, ritkán figyel valamire

HANYAG:

- a tanuló szorgalma, ha fegyelmezetlenül dolgozik, megbízhatatlan, a munkáját nem végzi el.
- képességeihez, a körülményekhez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében, munkavégzése megbízhatatlan, pontatlan
- gyakran mulasztja el kötelességeit, munkafegyelme rossz, érdektelenség, közömbösség jellemzi

2.27.3 A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

Az iskolai életben a jutalmazás-fegyelmezés során döntő szerepe van az osztályfőnök következetességének.

A jutalmazások és elmarasztalások iránt támasztott követelményeink:

- megfontoltan, de a szükséges esetekben késedelem nélkül alkalmazzuk azokat,
- mindig személyre szabottak, következetesek legyenek,
- vegyék figyelembe az általa kiváltható hatásokat,
- a fentiek szerint a várhatóan leghatékonyabb eszközt alkalmazzuk.

Az iskola jutalomban részesíti tanulóit, ha az iskolai foglalkozásokon

- példamutató magatartást tanúsítanak
- folyamatosan kiemelkedő tanulmányi eredményt érnek el
- az osztály vagy az iskola érdekében közösségi munkát végeznek
- iskolai vagy iskolán kívüli versenyeken, bemutatókon vesznek részt, vagy
- bármely más módon hozzájárulnak az iskola jó hírnevének megőrzéséhez, növeléséhez.

A jutalmazás formái: nevelői, szaktanári, osztályfőnöki (házi versenyek 1-3. helyezett), igazgatói (városi, területi versenyek - tanulmányi, művészeti, sport - első-három helyezett, megyei, térségi versenyen az első tíz helyezett), nevelőtestületi írásbeli dicséret.

A nevelőtestület határozata alapján az egész tanévben kiemelkedő teljesítményű tanulók dicséretét a bizonyítványba is be kell vezetni. Az iskolai szinten is kimagasló eredményt a tanévzáró ünnepély nyilvánossága előtt oklevéllel is elismeri az iskola. A dicséretes tanulók könyvjutalmat kaphatnak, csoportos jutalomban részesülhetnek.

3. Iskolánkban következménye van annak, ha a tanuló

- megszegi a házirend előírásait
- tanulmányi kötelességeit folyamatosan nem teljesíti
- igazolatlanul mulaszt, vagy
- bármely módon árt az iskola jó hírnevének

A következmények, az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől azonban indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni, s a tanulót azonnal legalább az „osztályfőnöki megrovás” büntetésben kell részesíteni. Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása;
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
- a szándékos károkozás;
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;
- mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

A büntetések formái nevelői, osztályfőnöki, igazgatói figyelmeztetés, intés nem kötelező foglalkozásoktól, rendezvényektől való eltiltás.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni

Az a tanuló, aki kötelességeit szándékosan és súlyosan megszegi – fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal – **a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény** alapján fegyelmi büntetésben részesül. A fegyelmi eljárás lefolytatására a nevelőtestület megbízásából eljáró Fegyelmi Bizottság jogosult. A fegyelmi eljárás lefolytatását megelőző egyeztető eljárást abban az esetben kezdeményezhet közösen a szülői szervezet és a diákönkormányzat, ha a fegyelmi vétséget előidéző tanulói kötelességszegés meghatározott személlyel szemben valósul meg. Az egyeztető eljárás rendjét a házirend melléklete tartalmazza.

Sárbogárd, 2013. március hó 25.

Jóváhagyta: Horváth Ferencné igazgató

2.28A pedagógiai program érvényessége, módosítása, nyilvánossága

A pedagógiai program érvényességi ideje

- Az iskola 2018. szeptember 1-jétől szervezi meg nevelő-oktató munkáját jelen pedagógiai programban megfogalmazottak szerint.
-
- **A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata**
- A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
- A nevelők munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

A pedagógiai program módosítása

- A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
 - ✓ az iskola intézményvezetője;
 - ✓ a nevelőtestület bármely tagja;
 - ✓ a nevelők szakmai munkaközösségei;
 - ✓ a szülői közösség;
 - ✓ az Intézményi Tanács
 - ✓ az iskola fenntartója.
- A tanulók a pedagógiai program módosítását a diákönkormányzat képviselői útján az iskola vezetésének javasolhatják.
- A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az igazgató jóváhagyásával válik érvényessé.
- A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

- Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.
- A házirend elolvasható az iskola honlapján. Az iskolai honlapok címei: <http://amk.bogard.hu> és <http://iskola.nagylok.hu>
- A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, igazgatóhelyetteseitől, pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.
- A pedagógiai program egy-egy példánya hozzáférhető:
 - ✓ az iskola honlapjain;
 - ✓ az iskola tanári szobájában;
 - ✓ az iskolai könyvtárban;
 - ✓ az iskola igazgatójánál;
 - ✓ az iskola igazgatóhelyetteseinél;
 - ✓ a tagiskola vezetőjénél

A pedagógiai program elfogadásának dokumentuma

Nyilatkozat

A pedagógiai programot a nevelőtestület a 2017. december 14-én tartott ülésén véleményezte és elfogadta.

A nevelőtestület által elfogadott pedagógiai programot az intézményvezető jóváhagyta.

Sárbogárd, 2017. december 14.

Horváth Ferencné
Intézményvezető

Az Egésznapos nevelés programja (1. sz. melléklet)

Az egész napos iskola a hátrányok leküzdésének, az esélyegyenlőség növelésének egyik eszköze. Fontos élettér, amely egyben kifejezi az iskola szocializációs és civilizációs feladatainak fontosságát is.

Az 1-4. évfolyamon differenciáltabb, hatékonyabb a tanulás-szervezés, az eredményesebb nevelés-oktatás érdekében, melynek fontos része az egyéni tanulás, illetve gyakorlás is. Az iskolai feladatellátás része a napközi otthonos, illetve tanulószobai időszak, ezzel lehetővé válik a munkarend rugalmas, differenciált alakítása. Az iskola szocializációs funkciójának növelése kiemelt cél; az iskola felnövekvő generációk szociális tere, az étkezés, a pihenés, a sport, a játék, a művészet színtere. A szabadidős programokat a tanulók igényéhez igazítjuk, és a szakkörök is szerves részét képezik a foglalkozásoknak. Ez az oktatási forma kevésbé megterhelő a tanulók számára, mint a hagyományos.

A jogszabály értelmében az egész napos iskolai nevelés és oktatás egységes keretbe foglalja a tanulók egyéni képességéhez igazodó fejlesztésének teljes folyamatát, biztosítva a tanulóknak a pihenés, a kikapcsolódás, a szórakozás és a testmozgás lehetőségét.

Az egész napos iskolában, mint élettérben a megtervezett programelemek több síkban értelmezhetőek, nevezetesen:

- Tanítási óra
- Tehetséggondozás
- Szabadidős tevékenység
- Önálló tanulás

A tanítási órákon folyó nevelő-oktató tevékenységről a jogszabályi rendelkezések értelmében az iskolánk helyi tanterve rendelkezik. Azt látjuk, hogy a tanórákat megerősítő, a személyes képességekre és készségekre támaszkodó programok jelentősen javítják a tanulmányi előmenetelt. A felkínált tehetséggondozó programokat tovább bővítve, az egész napos iskola keretében szélesebb mozgásterünk kínálkozik a gyermekek személyiségének alakítására.

Felkínált tehetséggondozó programok kiválasztásának szempontjai:

- Erősítse a tanuló tanulmányait
- Támogassa a motivációjának kialakulását, fenntartását
- Teremtse meg a lehetőséget a sikeres pályaválasztásnak, továbbtanulásnak
- Teljesítse ki a tanuló fejlődését
- Adjon a tanuló kezébe eszközt az önálló ismeretszerzéshez, tanuláshoz, ismereteinek elmélyítéséhez, érdeklődésének kielégítéséhez
- Kapcsolódjon az iskolánk választott prioritásaihoz
- Értéket teremtsen

A kisgyermek – kiskamasz életében nagy jelentőséggel bír a szabadidő hasznos és kulturált eltöltésének megtanulása. Fontos, hogy ez a tevékenység is értéket teremtve épüljön be a fejlődés folyamatába. A játék, bármely életkorban is élünk vele, fontos tere a személyiség fejlesztésének. A kreatív tevékenységek olyan életszerű ismereteket adnak a tanulóinknak, amelyeket később a napi életükben tudnak hasznosítani.

A szabadidős tevékenységek kiválasztásának elvei:

- Praktikus ismeretet adjon
- Értéket teremtsen
- Szórakoztasson
- Kikapcsolódást jelentsen
- Építse a közösséget, a közösségi érzést
- Nyissa ki a fiatal látókörét saját környezetén túlra

Az önálló tanulás jelentősége felértékelődött. A munkafegyelem és a kitartás, a célért való küzdelem közben elveszni látszik. A tanulónak látnia kell, hogy bár az iskolában minden támogatást megkap a tanulmányainak sikeres előmenetele érdekében, de az ő feladata ezt kihasználni, élni ezzel a lehetőséggel. Felelősséget kell vállalnia önmagáért, a választásaiért, a döntéseiért, a tetteiért, a tanulásaért. A napi élet része kell, legyen az az időszak, amikor a tanuló tanul, rögzíti és mélyíti az órán és tehetséggondozáson tanult információkat. Ennek érdekében az önálló tanulásra szánt idő védett idő az iskola napirendjében, mértékében az életkorhoz igazodik. A 7 szokás kialakítását és a tanulást is tanítjuk hetente egy alkalommal.

Napjainkban egyre több szociális és szocializációs feladat hárul az intézményekre. A mi iskolánkban ez fokozottan igaz. Az egész napos iskola, a fenntarthatóság, a ránk hárított nevelési helyzetek mind azt sugallják, hogy az itt eltöltött időben tudatosan és tervezetten irányítsuk a tanulók életét a szociális feladatok ellátásában is.

A tanulók számára felkínáljuk a napi háromszori intézményi étkezést. Választhatják ezt részben is. Ha a család nem kíván élni ezzel a lehetőséggel, akkor biztosítjuk, hogy társaival együtt, az otthonról hozott ételmét fogyassza el.

A tanuló számára az egész napos iskolában a munkakörülmények biztosítása kiemelt feladat. Biztosítjuk a megfelelő mozgásteret, infrastruktúrát, eszközöket.

Egészségfejlesztési program (2. sz. melléklet)

I. Jogszabály:

Az egészségfejlesztési program elkészítését leíró jogszabály a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 128.§ (5) bekezdése: „A nevelési-oktatási intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében.”

Az egészségfejlesztési program tartamát meghatározó jogszabály a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről a köznevelési intézmények névhasználatáról a 128.-129.§-a.

128. § (1) A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

(2) A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

(3) A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

a) az egészséges táplálkozás,

b) a mindennapos testnevelés, testmozgás,

c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,

d) a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,

e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,

f) a személyi higiéné területére terjednek ki.

(4) A nevelési-oktatási intézményekben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

(5) A nevelési-oktatási intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében.

(6) A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

(7) A nevelési-oktatási intézmény saját pedagógus-munkakörben foglalkoztatott alkalmazottján kívül csak olyan, a nevelési-oktatási intézménnyel jogviszonyban nem álló szakember vagy szervezet programjait, alkalmazásában álló munkatársát vonhatja be tanórai vagy gyermek, tanuló részére szervezett egyéb foglalkozás vagy egyéb egészségfejlesztési és prevenciós tevékenység megszervezésébe, aki, vagy amely rendelkezik minőségbiztosított egészségfejlesztési, prevenciós programmal és az egészségpolitikáért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával.

(8) A nevelési-oktatási intézmény vezetője az egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásánál beszerzi

a) az iskola-egészségügyi szolgálat, továbbá

b) amennyiben működik, a helyi vagy megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórum véleményét.

(9) A nevelési-oktatási intézményekben megvalósuló teljes körű egészségfejlesztés minőségbiztosítási keretrendszerét az egészségfejlesztésért felelős országos intézet dolgozza ki.

129. § (1) Az egészséges életmódra vonatkozó támogató intézményi munkarendben és házirendben előírt szabályok betartása az intézményben mindenki számára kötelező.

(2) A nevelési-oktatási intézmény közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során tevékenyen együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

(3) Ha a nevelési-oktatási intézmény a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem, területen működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

(4) A nevelési-oktatási intézményben, valamint a nevelési-oktatási intézményen kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény hatálya alá tartozó, továbbá alkohol- és dohánytermék nem árusítható. A nevelési-oktatási intézményben, valamint a nevelési-oktatási intézményen kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken alkohol- és dohánytermék nem fogyasztható.

(5) Az óvoda, az iskola, a kollégium SZMSZ-ében kell meghatározni azokat a védő, óvó előírásokat, amelyeket a gyermekeknek, tanulóknak az óvodában, az iskolában, a kollégiumban való tartózkodás során meg kell tartaniuk.

II. Mi az egészség?

Az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jólét állapota. Az egészség nem passzív állapot, hanem folyamat. Az egészség kiterjedésére az alábbi négy feltétel teljesülése adja a legnagyobb esélyt:

- ha az egyén társadalmilag integrálódik (családhoz, iskolai és más közösségekhez tartozik),
- ha a változó terheléshez alkalmazkodni tud,
- ha individuális önállóságát megőrzi,
- ha megteremti az összhangot a biogenetikai, a fizikai, a lelki és a társadalmi lehetőségei közt.

III. Egészségfejlesztés

Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer, gyűjtőfogalom, tehát magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önsegítés feladatai, módszereit.

IV. Egészségfejlesztő iskola

A WHO megfogalmazása szerint az egészségfejlesztő iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskola az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

Az egészségfejlesztő iskola ismérvei:

- Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészséges fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, gyermekvédelemben dolgozó szakemberek, szülők, nevelők és diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen
- Többféle lehetőséget teremt a siker elérésében, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrelépést.
- Törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az iskola dolgozóinak, a családoknak valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését.

V. Az iskola az egészségfejlesztés fontos színtere

A gyermekek hosszú éveket töltenek az iskolában. Ebben az időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, ami nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, az életideálokat, preferenciák kialakítását.

VI. Állapotleírás:

1.)A magyar gyermekek egészségét befolyásoló szokások

o Táplálkozási szokások

Emelkedett a hiányos táplálkozású, reggelit otthon nem fogyasztó, rendszertelenül étkező valamint az édességeket és cukrozott üdítőitalokat naponta fogyasztó tanulók aránya.

o A fiatalok szabadidő eltöltése

Tanulmányok, felmérések, kérdőívek bizonyítják, hogy egyre több gyerek tölti el szabadidejét szervezetlenül és tervezetlenül, sőt közülük sokan csavarognak. Nem szeretnek sportolni, nincs hobbijuk.

o Szexuális magatartás

Világszerte megfigyelhető, hogy egyre fiatalabb életkorban következnek be az első szexuális aktus, maga után vonva a nem tervezett terhességek és terhesség-megszakítások, valamint a nemi úton terjedő betegségek emelkedő arányát.

o Dohányzás és alkoholfogyasztás

A gyermekkorúak között világszerte egyre korábbi életkorban jelentkeznek az egészséget károsító szokások, amelyek nemcsak a későbbi, a felnőttkori, de a jelen egészségi állapotukat is befolyásolják. Az alkoholfogyasztás például már serdülőkorban szerepet játszik a korai felelőtlen szexuális kapcsolatok létesítésében, az óvatosság és a védekezés mellőzésében, és itt vezetéskből adódó balesetek előfordulásában. A rendszeresen dohányzó serdülők

bizonyítottan gyakrabban szenvednek légúti betegségekben, és igazolt a dohányzás asztmás rohamot kiváltó vagy súlyosbító szerepe is.

A társadalmi környezet jellemzése, tanulókkal kapcsolatos megállapítások:

Iskolánk tanulóinak átlagléttszáma 400-450 fő között mozog. Integrációs oktatást-nevelést folytatunk. Sok tanulónk küzd szociális, kulturális hátránnyal. Jelentős a gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló tanulók száma. A hátrányok általában az anyagi helyzetből adódnak, amely befolyásolja az életmódot is. A családok egy részére jellemző az érzelmi elsivárosodás, a családi diszharmónia és az egészségkárosító élvezeti cikkek hajszolása, egészségtelen életmód, hiányos egészségkultúra.

A humánerőforrás jellemzői:

- pedagógusok
- testnevelő tanár
- gyógytestnevelő (szakszolgálat)
- gyógypedagógusok
- fejlesztő pedagógus
- logopédus (szakszolgálat)
- pszichológus (családsegítő)
- iskolaorvos, védőnő

Intézményen belüli segítők:

iskolaorvos, védőnő	tanulók fizikai állapotának felmérése, testsúly és magasság mérése
gyermek –és ifjúságvédelmi felelős, szociális segítő	családlátogatás, hátrányos helyzetű, veszélyeztetett tanulók kiszűrése, gondozása
diákönkormányzat	szabadidős programok szervezése és lebonyolítása
gyógytestnevelő	tartásjavító gyakorlatok, gerinc korrekció
osztályfőnök, gyógypedagógusok	közösségfejlesztés, prevenció, környezeti-higiéniai nevelés
testnevelő tanár	tanulók fizikai állapotának felmérése

Intézményen kívüli tényezők:

A veszélyeztetettség feltárása, megszüntetése és a megelőzés együttes, összehangolt tevékenység. Ezért az iskola együttműködik a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó intézményekkel, személyekkel, szervezetekkel.

- ÁNTSZ
- Járási Hivatal
- Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat
- Pedagógiai Szakszolgálat
- Rendőrség

VII. Stratégia:

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezzenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez.

Célunk

- A társadalom írott és íratlan szabályainak befogadása és betartása
- Igény a társadalomba való beilleszkedésre, építő tagjává válásra
- Önmagunk megismerése
- Egészséges táplálkozás
- Drog, alkohol elutasítása
- Higiéniai szokások kialakítása és elmélyítése
- Felelőtlen szexualitás elkerülése
- Veszélyhelyzetek felismerése és elkerülése
- Elsősegélynyújtás
- Természet tisztelete, növények, fák, állatok védelme és gondozása
- Szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás fontossága, felismerése
- Megújuló energiahordozók ismerete
- Ok-okozati összefüggések felismerése
- Előítéletek lerombolása
- Nemzeti hagyományok, ünnepek

VIII. Cselekvési terv:

Tanórai foglalkozások

- szaktárgyi órák témafeldolgozása:

Minden tantárgynak van kapcsolódási pontja az egészségfejlesztéshez

Tanórán kívüli foglalkozások:

- délutáni szabadidős foglalkozások
- sportprogramok
- témával kapcsolatos filmvetítések
- vetélkedők, versenyek
- játékos programok, csoportfoglalkozások
- egészségnap
- sportnap
- hétvégi iskolai programok
- Sportrendezvényeken, kulturális programokon való részvétel
- meseterápia
- kirándulások, túrák
- papírgyűjtés
- mentálhigiénés nap
- rajzversenyek különböző témákkal kapcsolatban
- plakátkészítés
- rádiós műsorok

Tájékoztató fórumok:

Lehet osztály- vagy iskolaszintű. Színesíti a programot külső előadó (pl. orvos, pszichológus, rendőrség bűnmegelőzési osztályának, tűzoltóságnak drogambulancia szakembere).

Nyitás külső intézmények felé:

- Részvétel különböző városi és megyei rendezvényeken, gyermekprogramokon.
- Külső kapcsolatok kiépítése, rendszeres kapcsolattartás.
- bábszínház, kézműves játszóházak, mozi látogatása
- Megyei foci-, atlétika-, sportversenyekre nevezés

IX. Mérés-értékelés:

A mérés-értékelés eredménye visszacsatolásként meghatározza az egészségfejlesztési terv hatékonyságát, kijelöli fejleszthetőségének területeit.

Tanulók állapotfelmérésének évvégi felmérése és az adatok összehasonlítása

Konklúzió

X. Visszacsatolás

Az egészségfejlesztési program által megvalósult pozitív eredmények megerősítik az iskola közösségét, gyengítik, és lassan megszüntetik a társadalmi előítéleteket tanulóinkkal szemben.

Jó gyakorlataink (3. sz. melléklet)

Referencia-terület specifikumainak bemutatása

"A kompetencia alapú nevelési, oktatási, programot átfogóan, mintaadóan alkalmazó intézmény, referenciahely "

Iskolánkban 2005-től kezdtük kipróbálni a kompetenciaalapú programcsomagokat a 2. évfolyamon felmenő rendszerben. Az alsó tagozaton az iskolaotthonos forma lehetővé tette, hogy az egyik tanító a szövegértés, a másik a matematika kompetencia terület eszközrendszerének használatában szerezzen jártasságot. 1-4. osztályig teljes lefedettségűek az „A” modulok, ezt a délutáni szabad sávban a szociális és az életpálya-építés „C” moduljai és a tanulás tanítása egészítik ki. Így elmondható, hogy 5 éves tapasztalattal olyan korszerű pedagógiai, tanulásszervezési eljárásokat alkalmazunk, melyek jobban képesek alkalmazkodni az eltérő képességű, különböző családi háttérből érkező tanulókhoz. A többi tantárgyban és a felső tagozaton is teret hódító kooperatív tanulási formák az egyén érdeklődéséhez, fejlettségéhez igazodva egyformán bevonják, mozgatják a heterogén csoportok tagjait. A tanítási időt rugalmasan kezeljük, figyelembe véve az egyéni különbségeket, ehhez igazítva a tervezett feladatokat. A tanterem elrendezésével is segítjük az egymás közötti kooperációt, lehetőséget biztosítunk a helyváltoztatásra, a kommunikációra, a csoport, a páros és az egyéni munkára. Az életkornak megfelelően a játékos tevékenykedtetésre, a közvetlen, együttműködő tapasztalatszerzésre építünk a kompetencia alapú nevelési oktatási program alkalmazása során. A tanítási-tanulási folyamat eredményességét IKT eszközökkel támogatjuk. A nevelőtestület kompetenciaalapú oktatásra vonatkozó módszertani felkészültsége megalapozott az évente helybe hozott továbbképzéseknek, és a folyamatos belső szakmai tapasztalatcseréknek köszönhetően. A TIOK-os szerepnek megfelelően 2006-ban már segítettünk iskolákat a HEFOP 3.1.3 pályázaton történő indulásukkor.

Évente szerveztünk hospitálási lehetőségeket a környező iskoláknak. 2009. tanév kezdetekor több alkalommal fogadtuk a Sárbogárdi kistérség TÁMOP 3.1.4 sikeresen pályázó intézményeiből a kollégákat, 2010 februárjában az Önfelkészítő Iskolák Egyesületének konferenciáján mutattuk be jó gyakorlatainkat.

"Az Info-kommunikációs Technológiák alkalmazásában példaértékű intézmény, referenciahely" Intézményünk jól képzett, IKT eszközök használatra elkötelezett pedagógus közösséggel rendelkezik.

A tanári munka IKT céljai

- Az oktatás hatékonyságának növelése IKT-módszerekkel, a kompetencia alapú oktatás támogatása
- Önállóan kezeljük a legelterjedtebb hardver eszközöket (nyomtató, kamera, szkennel, projektor, digitális tábla, stb.).
- A céljainknak megfelelően használjuk az alkalmazói szoftvereket (szövegszerkesztő, táblázatkezelő, PP, stb.).
- Az információkeresési és kommunikációs céllal használjuk az internetet.
- Segítjük a diákjaink IKT-használatát, és lehetőséget adunk kreatív, egyéni bemutatók és egyéb produktumok létrehozására. A helyhez nem kötött tanítási-tanulási folyamatok támogatása
- Betartjuk, betartatjuk a számítógép- és internethasználat nemzetközi, országos és helyi szabályait, a szerzői jogi törvényeket és rendelkezéseket, illetve az információkezelés egyéb szabályait.

- Az IKT alapú mérés-értékelés arányának további növelése.
- IKT eszközökkel is oktatjuk a SNI és BTM tanulóinkat.
- Az idegen-nyelv oktatás, a készségek elsajátításának támogatása,
- A szülők részére bemutatókat tartunk IKT eszközökkel
- Tanártársaikkal, szakmai közösségekkel.
- a kompetencia alapú oktatás támogatása,
- a tanulók egyéni fejlődéséhez jobban idomuló tanulási folyamat biztosítása,
- az élethosszig tartó tanulásra való felkészítés,
- a munkaerő piaci igényekhez való rugalmas alkalmazkodóképesség kifejlesztése,
- A számítógéppel támogatott oktatási megoldások terjedésének előmozdítása, a készségfejlesztés és ismeret-átadás folyamatában speciális számítógépes alkalmazások támogatása a tanórai és önálló tanulás során.
- A napi munkájában rendszeresen használjuk felkészülésre, tanórai munkája során motivációra, szemléltetésre, magyarázatokhoz, tanulók munkáltatásához, gyakorláshoz, méréshez, ellenőrzéshez, értékeléshez, csoport munkához, új ismeretszerzéshez, megfigyeléshez, magyarázat kiegészítéséhez, egyéni önálló ellenőrzéshez.
- Az eszközöket használjuk egyéni fejlesztésre, tehetséggondozásra.
- Új oktatási módszerek kifejlesztése, adaptálása
- A tanórák többségében a diákok aktív módon használják az informatikai eszközöket és az együttműködésen alapuló módszereket.
- Intézményi szintű programok szervezése, az eredmények publikálása IKT eszközökkel, honlap, iskola újság, helyi sajtó
- Papíralapú oktatási segédanyagok elektronikussá tétele
- Intézmény tevékenységének széles körű megismertetése, PR
- Az IKT erőforrások még hatékonyabb kihasználása.

Az iskola rendelkezik IKT stratégiával, amely tartalmazza intézményünk IKT rövid és hosszú távú fejlesztési elképzeléseit. Az iskola fejlesztési stratégiájának fontos része az IKT eszközök folyamatos fejlesztése. Tartalmazza az eszközhasználatot, az informatikai és adatvédelmi szabályzatot.

A pedagógusaink rendszeresen és szívesen képzik magukat. Szakmai műhelyekben adják át tapasztalataikat. A tanórai prezentáció mindennapos az iskolában kiváló multimédiás bemutatókat készítenek a nevelők, de a felsős tanulók is.

Informatikaóráinkon az ideális tanulói létszámmal dolgozhatunk ehhez elengedhetetlen, hogy a tanulók egyénileg használják a számítógépeket, egyidejűleg két csoportban, két tanteremben, két tanárral folyik az oktatás. Az iskola dolgozói között van oktatás technikus, aki teljes munkaidőben áll a tanárok rendelkezésére. Feladatai közé tartozik az órák technikai előkészítése, iskola weblapjának feltöltése, karbantartása, szerver üzemeltetése. A pedagógusaink nyitottak, nem önmagáért valónak tekintik a modern technika oktatási alkalmazását, hanem olyan eszköznek, amellyel megvalósíthatják pedagógiai céljaikat. Folyamatosan használják az iskola gazdag eszközparkját.

Nyelvoktatásunkban szintén rendszeresen megjelennek az IKT eszközök, melyek tanulóinkat egyértelműen motiváltabbá, érdekelttbbé teszik a tanulásban. Ezzel felkészítjük őket arra, hogy a mindennapi életben rutinszerűen tudják használni az eszközöket tanulásukhoz és munkájukhoz.

„Felsőoktatási gyakorlóhely”

Az iskola évtizedek óta szívesen fogadja a pedagógusképzésben tanuló hallgatókat hosszabb-rövidebb szakmai gyakorlatokra a tanév elejétől nyári táborokig. Ezen idő alatt

pedagógusaink mentorálási jártasságot szereztek, képesek azokra a problémákra fókuszálni, melyek a pedagóguspályán induló, leendő tanítók, tanárok számára a legfontosabbak. A képző intézményekkel kapcsolatot alakítottunk ki, a visszacsatolás is működik.

1.2 „Tanulói együttműködésre épülő kompetenciafejlesztés az alsó tagozatban”

„Jó gyakorlat” rövid leírása, bemutatása

Jó gyakorlatunkban olyan új pedagógiai, tanulásszervezési eljárásokat alkalmazunk, melyek jobban képesek alkalmazkodni az eltérő képességű, különböző családi háttérből érkező tanulókhoz.

Eszközrendszerünk legfontosabb jellemzője, hogy tevékeny tanulási helyzeteket képes létrehozni kooperatív technikákkal az ismeretek megszerzése, elsajátítása, begyakorlása érdekében. Az egyes eszközök, módszerek megválasztásánál kiindulópontként kezeljük a tanuláshoz szükséges motiváció kialakítását és fenntartását. A kooperatív tanulási formák alkalmazása az egyén érdeklődéséhez, fejlettségéhez igazodva egyformán ösztönözi, mozgatja a heterogén csoportok tagjait.

A meghatározott algoritmus szerint építkező feladat-és gyakorlatsorok megoldása közben válnak rutinná a szövegértés, szövegfeldolgozás, szövegalkotás, logikus gondolkodás műveletei. A tanterem elrendezésével is segítjük az egymás közötti kooperációt, lehetőséget biztosítunk a helyváltoztatásra, a kommunikációra, a csoport, a páros és az egyéni munkára. A változatos, mozgalmas munkaformákban, az egyes tanulók igényeit is figyelembe véve, érdekes, sokszínű feladatokban személyesen megtapasztalttá, élményszerűbbé válik a feldolgozásra kerülő ismeret, tananyag.

Jó gyakorlatunk a társadalmi esélyegyenlőség megteremtésének hatékony eszköze alsó tagozatban azzal, hogy az életkornak megfelelően a játékos tevékenykedtetésre, a közvetlen, kooperáló tapasztalatszerzésre épít, IKT eszközökkel támogatott tanítási-tanulási forma.

„Jó gyakorlat” megvalósításának alapvető feltételei:

A jó gyakorlat továbbfejlesztett tevékenységközpontú eszközürendszere elsősorban az anyanyelv műveltségterületen, a szövegértési-szövegalkotási kompetenciák megalapozásában alkalmazható eredményesen.

Az egyes olvasmányok, szövegek feldolgozásakor a tanítási időt rugalmasan kezeljük, figyelembe véve az egyéni különbségeket, ehhez igazítva a tervezett feladatokat. A tanterem elrendezésével is segítjük az egymás közötti kooperációt, lehetőséget biztosítunk a helyváltoztatásra, a kommunikációra, a csoport, a páros és az egyéni munkára.

A változatos, mozgalmas munkaformákban, az egyes tanulók igényeit is figyelembe véve, érdekes, sokszínű és játékos feladatokban személyesen megtapasztalttá, élményszerűbbé válik a feldolgozásra kerülő szöveg. A meglévő ismereteket előhívva, arra építve pedig hatékonyabban fejleszthető a szókincs, a beszédkészség, a szóbeli és írásbeli kifejezés, ezzel együtt pedig az értő olvasás képessége.

A „Jó gyakorlat” által meghatározott innováció

Jó gyakorlatunkban olyan új pedagógiai, tanulásszervezési eljárásokat alkalmazunk, melyek jobban képesek alkalmazkodni az eltérő képességű, különböző családi háttérből érkező tanulókhoz. Eszközürendszerünk legfontosabb jellemzője, hogy aktív tanulási helyzeteket képes létrehozni kooperatív technikákkal az ismeretek megszerzése, elsajátítása, begyakorlása érdekében. Az egyes eszközök, módszerek megválasztásánál kiindulópontként kezeljük a tanuláshoz szükséges motiváció kialakítását és fenntartását. A kooperatív tanulási formák

alkalmazása az egyén érdeklődéséhez, fejlettségéhez igazodva egyformán aktivizálja, mozgatja a heterogén csoportok tagjait. A meghatározott algoritmus szerint építkező feladat- és gyakorlatsorok megoldása közben válnak rutinná a szövegértés, szövegfeldolgozás, szövegalkotás műveleti.

Az újszerűség rövid bemutatása

Jó gyakorlatunk a tanítási-tanulási folyamatot oly módon szervezi, hogy képes igazodni a gyermekek egyéni ismereteihez, képességeihez, otthonról hozott szokásaihoz, tanulási üteméhez, érdeklődéséhez, gondolkodási szintjéhez. Az egyenlő hozzáféréshez a feladatadást, feladatválasztást, a heterogén csoportban végzett munka feltételeit igyekszünk differenciálttá tenni a tanórákon. Ez a tananyag tartalmának és mennyiségének sajátos megtervezését, a tanítási módszerek megválasztását, a képességfejlesztés, ellenőrzés-értékelés megfelelő arányú megszervezését foglalja magában. Jó gyakorlatunk a társadalmi esélyegyenlőség megteremtésének hatékony eszköze alsó tagozatban azzal, hogy az életkornak megfelelően a játékos tevékenykedtetésre, a közvetlen, kooperáló tapasztalatszerzésre épít, IKT eszközökkel támogatott tanítási-tanulási forma. A jó gyakorlat kialakítását a HEFOP 3.1.2 projektben kipróbált programcsomagok helyi adaptálása, a bevált eljárások megőrzése, a problémák kiszűrése, átalakítása előzte meg. Egyedinek tekinthető, hogy az elmúlt 5 évben tanítóink a megismert módszereket, technikákat továbbfejlesztették, az egyéni szükségletekhez igazítható haladási menetet dolgoztak ki éves szinten, illetve kisebb egységekben saját megoldásokat készítettek. Az alapelveket, a tervezés lépéseit, a különböző játékos, fejlesztő feladatok összegyűjtött készletét az újjal párhuzamosan hagyományos taneszközökkel, más tanórákon is működtették.

Cél csoport bemutatása (korosztály, speciális célcsoport)

A jó gyakorlat működőképessége nem függ az intézmény tárgyi feltételeitől, a tanulócsoporthoz tartozó összetételétől, nagyságától. Az esélyegyenlőség feltételeinek érvényesülését segíti az IKT eszközök hozzáférhetősége. Új módszerekre fogékony pedagógusokkal bármelyik iskolában, bármilyen összetételű tanulócsoporthoz megvalósítható. Mivel jobban képes alkalmazkodni az egyéni igényekhez, szükségletekhez, SNI-s, HHH-s tanulókat integráltan oktató-nevelő, heterogén csoportokban különösen ajánlott.

"Jó gyakorlat" és referencia terület kapcsolata

A jó gyakorlat az alapkompentenciák fejlesztését célozza, IKT eszközhasználatra is épít, a felsőoktatási gyakorlóhely funkcióban is hasznosítható.

A "jó gyakorlat" továbbfejlesztésének bemutatása

A nevelőtestületben megvolt a készség az innovációra, az egyre gyorsabban változó külső-belső feltételek mellett, miatt a módszertani megújulásra, a hatékonyabb oktató-nevelő munkára. 2001-2003 között a pedagógusok kompetenciáinak fejlesztése, 3 tantestületi módszertani képzés formájában történt. 2005-től részvétel a HEFOP 3.1.2 és HEFOP 3.1.3/B pályázati projektek keretein belül a kompetencia alapú oktatási programcsomagok kipróbálásában, tesztelésében 6 területen: szövegértés, matematika, életpálya-építés, szociális, angol nyelv, IKT. Belső képzéseken a tapasztalatok folyamatosan átadásra, megosztásra kerültek. 2006-2009 között a tantestületi képzéseket informatikai alapismeretekkel, a kooperatív technikák megismerésével, a hatékony együttnevelés eszközeivel bővítettük. Tovább folytattuk a nyílt órák, belső képzések, kistérségi szakmai napok, egymástól tanulás gyakorlatát. A jó gyakorlatot az egésznapos oktatásba épített kompetencia fejlesztéssel, projektekkel bővítettük.

Forgatókönyv („Jó gyakorlat” átadását eljárásrendben szabályoztuk)

1.3 „Kompetenciafejlesztés IKT eszközökkel”

„Jó gyakorlat” rövid leírása, bemutatása

Jó gyakorlatunkban összekapcsoljuk a tanulási folyamat eredményességének növelése érdekében a tantárgyi tanulást és a kompetenciafejlesztést a tanulók érdeklődéséhez, képességéhez illeszkedő digitális oktatási megoldások választásával.

Az alsó tagozatban matematika és magyarórakon a tanulói laptopok alkalmasak saját összeállítású gyakorló, ismétlő, ellenőrző, mérő feladatsorok, játékok egyéni tempójú megoldására, differenciálásra. Emellett az interneten fellelhető szabad felhasználású e-tananyagokat is beépítjük a tanításba.

A felső tagozatban kiemelten a matematika és az ember a természetben műveltségterületen használjuk a digitális eszközöket, a ClassMatePC-ket. Az 5-6. évfolyamon új ismeretek közlésére, illetve a tanultak elmélyítésére alkalmazunk szabadon felhasználható animációkat, mozgóképeket. A matematikai rutin műveletek, a mértékváltás, százalékszámítás, arányosság, törtek gyakorlása igaz-hamis, feleletválasztós, több jó válaszos feladatokkal.

A matematikai fogalmak megerősítése és begyakorlása logikai játékkal. A saját összeállítású játékos feladatok a tanultak elmélyítését, gyakorlását, esetenként az ismeretek ellenőrzését, értékelését szolgálják.

„Jó gyakorlat” megvalósításának alapvető feltételei:

Jó gyakorlatunk valamennyi típusú, a heterogén, a tehetséggondozó és a felzárkóztató, fejlesztő csoportokban egyaránt eredményesen alkalmazható.

A differenciáló pedagógiai munkát nagymértékben támogatja. A pedagógusoknak ismerniük, érteniük kell az IKT eszközök tanítás-tanulási folyamatot segítő hasznosságát, jelentőségét. A jó gyakorlat beépítéséhez digitális kompetenciákat a jártasság szintjére kell hozniuk.

A „Jó gyakorlat” által meghatározott innováció

A mai gyerekek számára már természetes, hogy otthonosan mozognak digitális technikai eszközökkel felszerelt világunkban. A tanulók életében, az ifjúsági közösségekben kiemelkedő szerepet tölt be a számítógép által közvetített információ. Kedvező családi háttérben mindennapos használatúvá váltak a digitális eszközök és az internet, melynek előnyei a tanulás terén is megtapasztalhatóak. A meglévő hátrányokat viszont tovább növeli a számítógép ismeretének hiánya. Az általunk bemutatott jó gyakorlat biztosítani tudja, hogy a tanulók egyenlően férjenek hozzá az iskola IKT eszközeihez az eszközök egy részének mobilitásából következően tanórán és tanórán kívül (fejlesztő órák, pályázatkészítés, iskolaújság-készítés stb.). Ennek folyamatában megtanulják az IKT eszköz-használat technikáját, kultúráját. Jártasságot szereznek az információhoz való hozzájutás módjaiban. Képesé válnak szűrni, osztályozni a számukra hasznos, fontos, és a kerülendő, káros információkat. A jó gyakorlat során egyrészt már tanult ismereteket, eljárásokat tudnak a tanulók tanári irányítással, személyre szabottan, fejlettségi szintjüknek, tudásuknak megfelelő tempóban rutinná fejleszteni. Az így szervezett tanulási folyamat a tárolt egyéni eredmények alapján jól követhető és tervszerűen építhető tovább. Másrészt egy jól megalapozott IKT eszközhasználati jártassággal az aktív, önálló tudásszerzés is megvalósítható. Ösztönzi és támogatja a tanulók önálló kezdeményezéseit, ötleteit, kreativitását, változatos, innovatív saját munkák készítésére nyújt lehetőséget (kiselőadások, ppt-k készítése). A jó gyakorlat tantárgyanként az éves tervbe, tanmenetbe építi be az IKT eszközök használatát. Alkalmas új ismeret közvetítésére, megerősítésére, begyakorlására, ismétlésre, ellenőrzésre, értékelésre. Alkalmazott munkaformák: önálló, páros, csoportmunka, illetve tanórai differenciálás. A

céltől, feladattól, az adott osztálytól, helyzettől függően a tanórákon változatosan használható a rövid, 5-10 perces időtartamtól a teljes lefedettségig.

5.3 Amennyiben a "jó gyakorlat" kiemelten és célzottan szolgálja valamely kompetenciaterületen, műveltségterületen a kompetencia alapú oktatás eszköztárának eredményes alkalmazását, ezt konkrétan, részletesen mutassa be.

Jó gyakorlatunkban összekapcsoljuk a tanulási folyamat eredményességének növelése érdekében a tantárgyi tanulást és a kompetenciafejlesztést a tanulók érdeklődéséhez, képességéhez illeszkedő digitális oktatási megoldások választásával. A gyerekek már óvodáskorban elemi szintű tapasztalatokkal rendelkeznek az IKT eszközök kezeléséről. Így az alsó tagozatban erre építve fejlesztjük digitális kompetenciájukat elsősorban matematika órákon, saját összeállítású gyakorló, ismétlő, ellenőrző, mérő feladatsorokkal.

Emellett az interneten fellelhető szabad felhasználású e-tananyagokat is beépítjük a tanításba. A felső tagozatban kiemelten a matematika és az ember a természetben műveltségterületen használjuk a digitális eszközöket. Az 5-6. évfolyamon új ismeretek közlésére, illetve a tanultak elmélyítésére alkalmazunk szabadon felhasználható animációkat, mozgóképeket. A matematikai rutin műveletek, a mértékváltás, százalékszámítás, arányosság, törtek gyakorlása igaz-hamis, feleletválasztós, több jó válaszos feladatokkal. A matematikai fogalmak megerősítése és begyakorlása logikai játékkal. Földrajz órákon kihasználjuk az IKT-alapú prezentációs lehetőségeket az országok, földrészek bemutatására, melyben építünk a diákok aktív közreműködésére. Fizika és kémia tantárgyakhoz új anyag feldolgozására (pl.: mozgások, sebesség az SDT és a Realika anyagait használjuk. A tanulók bevonásával készített prezentációk kiegészítő információkat, érdekességeket tartalmaznak.

A saját összeállítású játékos feladatok a tanultak elmélyítését, gyakorlását, esetenként az ismeretek ellenőrzését, értékelését szolgálják. Biológia órákon 5-8. évfolyamig notebook szoftverrel készített tananyagaink megalapozzák a tanulók aktív részvételével a feldolgozást.

Az újszerűség rövid bemutatása

Jó gyakorlatunk kiépítéséhez a HEFOP 3.1.2 és 3.1.3/B pályázatok, az informatikai normatív támogatások eszközbeszerzései adtak jelentős lendületet. Miután a belső és külső képzések eredményeképpen az alapvető eszközhasználati készséget elsajátították, pedagógusaink megkezdték saját fejlesztésű gyakorló, mérő, ellenőrző feladatsorok, új ismeret feldolgozó, táblaszoftverrel készített tananyagrészek, ppt-k kidolgozását, alkalmazását. Az eszközök gyarapodásával egyre több csoportot vontunk be jó gyakorlatunkba. A számítógép rendszeres használata így beépült a tanulóink mindennapjaiba. Jó gyakorlatunk azt mutatja be, hogy a tanítás tanulás folyamatában hogyan lehet ezeket az eszközöket felhasználni.

Cél csoport bemutatása (korosztály, speciális célcsoport)

"Jó gyakorlat" és referencia terület kapcsolata

A jó gyakorlat az IKT eszközhasználatra épít, kompetenciafejlesztő, a felsőoktatási gyakorlóhely funkcióban is hasznosítható

A "jó gyakorlat" továbbfejlesztésének bemutatása

Aktualizáltuk az új eszközeinkhez a jó gyakorlatot. Kiegészítettük több tantárgyra vonatkozóan táblás anyagokkal.

Forgatókönyv („Jó gyakorlat” átadását eljárásrendben szabályoztuk)